

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 19 / Sayı: 224 / Ağustos 2000

Dünyayı yenecek gücümüz olsa dahi saldırmayacağız

● 15 Ağustos Atılımı denen olay belli bir tarihi sonuca ulaşmıştır. 2 Ağustos açıklaması ile başlayan süreç ikinci bir 15 Ağustos Atılımı'dır, demokratik atımdır. 15 Ağustos Atılımı'nın yıldönümünde eyaletlerden gelen mesajlara ve kutlamalara katılan halkımıza teşekkür ediyorum. 15 Ağustos'un meşru savunma anlayışının derinliğini bundan sonra daha doğru kavrayıp barışın hizmetine sunarak, dünyanın her yerinde, dost-

ların olduğu her yerde başarıyla yürütmek ve hayata geçirmek gerekir. Bu yenilik ve fark iyi anlaşılmalıdır. İlle bir saldırı ve çatışma gerekiyorsa, bu kendini savunma pozisyonunda tutarak olabilir.

"Dünyayı yenecek gücümüz olsa dahi saldırmayacağız!"

"Tüm dünya imha amaçlı birleşerek üzerimize gelse de, meşru savunma hakkımızı kullanıp kazanmayı hedef alacağız!"

PKK Genel Başkan Abdullah ÖCALAN yoldaşın değerlendirmesi 16'da

Ulusal gelişimi yaratacak olan demokratik gelişimdir

● Yeni bir yüzyıla ilk defa bu kadar örgütlü, hazırlıklı, ufku açık, stratejik plana sahip ve hedefli olarak giriş oluyor. İlk defa bu kadar kendine güvenli, umutlu, bütün zorluklara, baskılara ve saldırılara rağmen, karşı mücadele gücünü kendinde bularak geleceğe yürüyor, yaşamı bu temelde yaratıyoruz. Bütün bunlar, 15 yıllık kahramanca savaş içinde ortaya çıkartılan temel gelişmelerdir.

! Bu geç kalmış, yok oluşun eşiğinden dönüştürmüş bir atılım, bir halkın tarihi çok geç ve zorlukla girişi oluyor. Fakat Kürt halkı yine de uygarlık tarihi boyunca bütün halkların yaşadığı gelişmelerin tümünü, büyük devrimler yüzyılı olan 20. yüzyılın son çeyreğine sığdıran bir parti mücadelesiyle bugüne gelmiş bulunuyor. Bu önemlidir ve ciddi bir çalışmanın ürünüdür.

Sayfa 6'da

Halkımız öncüsüyle birlikte 2 Ağustos çizgisini uygulamaya hazırdır

● Diriliş devrimi, başka bir halkın pratiğinde pek görülmeyen bir biçimde başlatılmış ve böylece halk tarihimizde bir dönem kapatılırken, yeni bir dönem açılmıştır. Kürt halkı kendisine ihanet ettirilmişti, her bakımdan düşürülmüştü, o yalnızlık içerisinde tükenişe mahkum edilmişti; diriliş devrimiyle bu durumun aşılması gündemdedir. Kurtuluş-tan önce Kürt halkının güç haline getirilmesi, var edilmesi ve yeniden diriltilmesi, dönemin görevleri olarak kendisini ortaya koymuştur.

! 2 Ağustos çağrısıyla başlatılan yeni aşama ise, gündemleşen Kürt sorununun çözümü için koşulları ve olanakları yaratılan süreçtir. Bundan böyle tüm gelişmeler çözüm doğrultusunda yaşanacaktır. Diriliş tamamlandı, şimdi kurtuluş başarılacaktır. Barış, demokrasi ve özgür birlik çizgisi bu dönemin ifadelendirilmesi oluyor. Geçmişin kazanımları üzerine çözüm gelecektir. 2 Ağustos çağrısının bu temelde halkımızın yaşamında yepyeni bir süreci başlattığını söyleyebiliriz.

PKK Başkanlık Konseyi üyesi Osman ÖCALAN yoldaşla yapılan röportaj 3'te

Sanat ve edebiyat toplumsal gelişimin ruhudur

Bütün edebiyat alanları toplumsal çözümlemeyi ihtiva eder; toplumun, iç yapının çelişkileri ve yaşamının çözümlemesidir. Kuşkusuz bunların en kapsamlısı romandır. Aslında mevcut durumda bir Kürt romanı yoktur. Diğerleri belli oranda var, ama roman hiç yoktur. Kürt romanını geliştirmek edebiyatın gelişimi açısından da zorunludur.

Romansız edebiyat olmaz.

PKK Başkanlık Konseyi üyesi Duran KALKAN yoldaşla yapılan röportaj 10'da

İçindekiler

Ortadoğu'yu yeniden şekillendirme politikasında Güney Kürdistan'ın bağlayıcı rolü ve olası gelişmeler
Serxwebun'dan
2'de

Sivil toplum, demokrasi ve kitle örgütleri üzerine -I
Mehmet TİGRİS
14'te

Partimizdeki irade birliği özgürlüğü ve demokrasiyi kazanmanın en büyük güvencesidir
19'da

Parti tarihimiz propaganda savaşını tarihidir
24'te

15 Ağustos mesajları
30'da

ŞEHİTLERİMİZ KÜRDİSTAN'DIR

Vasfi (Hamza YAVUZ), Ferhan (Ali BABAT) ve Rızgar (Musa TOKSAN) yoldaşların anı yazıları

Sayfa 27'de

Ortadoğu'yu yeniden şekillendirme politikasında Güney Kürdistan'ın bağlayıcı rolü ve olası gelişmeler

Ortadoğu'ya yeni konjonktüre uygun biçim verme politikası, değişik güçlerin kendi stratejik çıkarları doğrultusunda, bölgede etkin olma çabası biçiminde giderek yoğunluk kazanıyor. Yaşadığı tarihsel parçalanmışlık, yine bünyesinde barındırdığı ulusal, mezhepsel, ekonomik, siyasi ve askeri gelişmelerin adeta içinden çıkılmaz karmaşık bir yumak oluşturması nedeniyle kolay kolay istikrara ve sisteme gelmeyen Ortadoğu'nun yeniden şekillendirilmesi, öyle kolay gerçekleşecek bir şey olmamakla beraber, dünyaya hakim olan güçlerin çabası, yine bölgedeki irili ufaklı güçlerin kısa ve uzun vadeli çıkarları, ağır da olsa böylesi bir biçimlendirmeye her zamankinden daha fazla elverişli bir zemin sunmaktadır. Sürecin bu yönde evrildiği ve ilerlemeye devam edeceği artık netlik kazanmıştır. Ancak bizim için önemli olan doğru ve etkili politikalarla bu sürecin halklar lehine ve Ortadoğu Demokratik Halklar Federasyonu'na doğru götürülmesidir. Bölgede, değişik ülkelerde yaygınca tartışılmaya başlanan bu federasyon olgusu, demokrasi ve barışa büyük özlem duyan Ortadoğu insanında daha şimdiden büyük umut ve heyecan yaratmıştır. Bunun somut politikalara dönüştürülmesi ve güncelleştirilmesi bizce tüm demokrasi güçlerinin, özellikle içinden geçtiğimiz süreç itibariyle en temel siyasal görevi olmaktadır.

Sovyet sisteminin çöküşü ardından dünyanın yeniden yapılanması sürecinde, –hem de yeni bir yüzyıla girdiğimiz bu dönemde– bölgemiz Ortadoğu, yeniden şekillenmede çok önemli bir yer tutuyor. Bu çerçevede diplomatik faaliyetlerin ve siyasi çalışmaların çok yoğunlaştığı bir alan konumundadır. Unutmayalım ki, Sovyet-ABD bloklaşmasının ortadan kalkmaya başladığı dönemde, esas çatışma bu bölgede patlak verdi. Körfez Savaşı, 20. yüzyılda şekillenen dünyanın, Ekim Devrimi sonrası oluşan sistemin çöktüğünün, değiştiğinin ve yeni bir dünya sisteminin ortaya çıkmaya başladığının açıklanıdır. Geçen 10 yıl içerisinde bu temelde dünyanın bir çok alanında yoğun siyasi gelişmeler, yeniden siyasal yapılanmalar, bir çok devletin çökmesi, parçalanması, yeni devletlerin kuruluşu, yeni ilişki ve ittifakların ortaya çıkması yaşandı. Sovyet sisteminin çöküşüne paralel olarak bu sistemde kendini var eden bir çok güç ortadan kalktı, onun yerine bölgede yeniden yapılanma gelişti.

Bu gelişmeyle bağlantılı olarak Körfez Savaşı'nı izleyen dönemde Ortadoğu'nun da yeniden yapılandırılması sorunu gündeme geldi. Çok iyi biliniyor: En önemli bölgesel sorunlardan birisi olan Arap-İsrail çatışmasını çözme girişimlerinin önemli halkalarından birisi olan Filistin-İsrail çatışmasını çözme arayışı, Oslo antlaşması ile daha bu süreçte başladı. Diğer bir çok alanda da bölge sorunlarını çözme arayışları, bölgesel barış ve bölgenin yeniden şekillendirilmesi somut çabalara dönüştü. Fakat Ortadoğu diğer alanlara göre farklı bir alandır. Sorunların çözümünü silahla gerçekleştirmek mümkün değildir. Çünkü silahlı çatışma zaten bölgenin daha önceki süreçte yaşadığı bir gerçekliktir. Ve bir çözüm getirmemiştir. Bu açıdan ancak silahlı çatışmaya son veren, yeni bir ilişki sistemi yaratan girişimler bölgede çözüm üretebilir. Şimdiye kadar birçok güç, kesin bir sonuç alma noktasına ulaştığını ve siyasal durumun bu açıdan uygun hale geldiğini düşünüyor, ona uygun davranmaya çalışıyorlar. Bu nokta önemlidir. Bunun bölgenin diğer alanlarındaki gelişmelerle bağı var. Bir de bölge genelinde değişiklikler yapma noktasında bu girişim

“Türkiye ile ABD'nin görüşme içinde olduğu kesindir. Görüş ayrılıkları zaten bulunmuyor.

Irak için görüş ayrılıkları olsa da, Güney Kürdistan'da yaratmak istedikleri düzen bakımından, PKK'nin etkinliğinin ortadan kaldırılması bakımından pek bir görüş ayrılıkları yok.

Ondan sonrası tabii ki Güney'in düzeni olmuyor, Irak'ın düzeni oluyor.”

önem taşıyor. Buradan çıkacak sonuçlarla başta ABD olmak üzere, çeşitli güçler bölgenin diğer birçok alanında değişiklikler yapmaya rahatlıkla yönelebilecekler.

ABD neden bu kadar ısrarlı? Çünkü içinde bulunduğumuz dönemi, alandaki sorunları kendi etkinliğini gözetecek bir tarzda çözmek açısından en uygun dönem olarak görüyor. İsrail ile Filistin'in geldiği noktayı, Lübnan'da ulaşılan düzeyi, Suriye, Irak başta olmak üzere bir bütün Arap aleminin ve İran'ın durumunu, Filistin-İsrail sorununa daha ileri ve kendine göre bir çözüm bulmada en uygun düzey olarak değerlendiriyor. Eğer bu dönemde buradan sonuç alamazsa, yarın öbür gün hiç sonuç alamaz. Sorunlara çözüm bulmayı bir güç kaynağı, güçlenme olayı olarak görüyor ve bundan güç almak istiyor. Daha önce Türk-Yunan ilişkilerinde benzer bir durum yaşandı. Kıbrıs üzerindeki yoğunlaşma bunun bir ürünüydü. Türkiye'nin AB'ye aday üye olması, üye olmak için çeşitli adımların atılması noktasına ulaşılması, bunun da Kıbrıs sorunundaki arayışlara yansması, aslında bu alandaki gerginliği ve çatışmayı tersine çevirdi. ABD orada belli bir düzey yakaladıktan sonra bölgenin diğer alanlarına adım attı. Filistin-İsrail sorunu ikinci yoğunlaşan nokta oluyor.

Bundan hareketle ABD'nin giderek diğer alanlar üzerinde de yoğunlaşacağı, özellikle Kürt sorunu ve çözümü üzerinde yoğunlaşacağı, buna göre Türkiye ve İran'la yine diğer Arap devletleriyle bir ilişki düzeyinin olacağı, Irak üzerinde çözüm arayışlarını daha da arttıracığı rahatlıkla söylenebilir. Zaten bu yönlü adımlar atılıyor. Güney'i kendi çıkarı doğrultusunda etkin olarak kullanabileceği bir statüye kavuşturma, ABD için öncelik taşıyan bir husustur. Bu açıdan mevcut durumda ABD için Kürt sorununun çözümünden çok, Güney'deki durumun çözüme kavuşturulması önemlidir. Bu çerçevede bir yandan Filistin-İsrail temsilcilerini sorunu çözmeden ayıramayacakları bir yere alırken; diğer yandan Güneyli güçler de Iraklı muhalif güçlerle birlikte ABD'ye götürüldüler. Washington görüşmeleri denilen ve geçmiş süreçte bir çok kez yapılan şeyi bir kez daha yaşadılar. Her ne kadar herhangi “bir çözüm bulunmadı, anlaşma olmadı” denilip propagandası yapılsa da o propagandalara çok fazla kanmamak, gerekir.

O zaman şu söylenebilir: Filistin-İsrail sorunu, genelde Arap-İsrail sorununu çözmeye uygulanan yöntemdir. Ama bu Irak'a biçim vermede aynı rolü oynama düzeyine henüz ulaşamamıştır. Yani Irak'a yeni biçim vermek üzere ilgili güçler tarafından yeterli bir görüş birliği, ittifak ve antlaşma ortaya çıkarılamamıştır. Çünkü şunlar söylendi “Askeri müdahale olacak ve Irak yönetimi böyle bir müdahaleyle karşılaşacaktır.” Ama askeri müdahale yapabilmek için, bir çok gücün durumunun değerlendirilmesi, dikkate alınması ve buna uygun ittifakların oluşturulması gerekir. Bunlar yapılmadan, gerçekleştirilecek bir askeri müdahale ters tepebilir, farklı gelişmelere de yol açabilir. Zira durumu ne kadar zayıf da olsa mevcut siyasi yapılanmayı yıkacak bir askeri müdahalenin yapılması halinde kaçınılmaz olarak yepyeni bir durum ortaya çıkar. Yeni bir siyasal yapılanmanın nasıl olacağını ise, bu askeri

çatışmanın sonuçları belirler. Ki eğer Irak'la ilişkili olan tüm güçlerin durumu değerlendirilmez, buna uygun bir ittifak oluşturulamazsa, bu çatışma ortamına farklı müdahaleler de söz konusu olur. Dolayısıyla yeterli bir hazırlık yapmadan, güç ortaya çıkarmadan yapılacak bir müdahalenin, müdahaleyi yapana zarar verecek girişimlere yol açması da ihtimal dahilindedir. Alan bu kadar hassas ve kaygandır, her türlü müdahaleye açıktır. Çünkü Irak'la ilgili herkes Irak üzerinde etkili olmaya çalışıyor. Bu nedenle Irak'ta henüz bu düzeyde kesin bir çözüm arayışı için süreç daha olgunlaşmamıştır. İran müdahale etmek isterse kendisini daha uygun hale getirmesi gerekir. Türkiye'nin doğrudan müdahalesi var ve Güney Kürdistan üzerinde oldukça etkilidir. Irak'ta yeni oluşacak bir sistemle yakından ilişkili ve kendisinin benimsemeyeceği bir sistemin oluşumuna asla fırsat vermek istemeyen bir güçtür.

Arap alemi var ki, Irak'ı kendi ulusal top raklarının bir parçası sayıyor. Arap birliği Irak'taki gelişmelerle yakından ilişkili ve ilgilidir. Şimdi ABD'nin bir müdahalesi, Türkiye'de ve Arap-İsrail çatışmasında daha ileri bir çözümü gerektiriyor. Eğer Türkiye'yle daha sıkı bir ittifak, nasıl bir Irak oluşturulacağı konusunda daha ileri bir güç birliği ve Arap-İsrail çatışmasının çözümünde daha ileri bir düzey ortaya çıkarılsa, yani orada bir çözüm düzeyi yakalarsa, ancak o zaman Irak gibi kaygan bir alana müdahale etmekte sağlam bir pozisyon yakalamış olur. Öyle anlaşılıyor ki, Irak'a, ABD müdahalesi açısından henüz Türkiye'yle tam bir görüş birliği yok. Bir de Arap-İsrail çatışmasına çözüm bulmada ulaşılan düzey henüz yeterli değil. Onu acilen gerçekleştirmeye çalışıyor. Ki oradan kendisini sağlama almış olarak Irak'ta yeni girişimler gündeme getirebilsin. Bu yüzden de Irak için –tabii en azından yaşadığımız yılın ikinci yarısında– çok ileri düzeyde askeri müdahale beklemek fazla gerçekçi değildir. Henüz böyle bir düzey yok. Washington görüşmelerinde de öyle bir anlaşma ortaya çıkmamış görünüyor.

Fakat bu durum hiç bir anlaşmanın olmadığı, ittifakın oluşmadığı ve tümüyle boş bir çalışmanın yapıldığı anlamına da gelmiyor. Irak'ta yeni bir siyasal yapılanmanın oluşturulabilmesi için, ABD'nin nasıl ki Türkiye'yle anlaşması, Arap-İsrail çatışmasında belli bir çözüm yaratması ve güç alacağı bir ortam oluşturması gerekiyorsa, onlardan daha fazla Irak'la bağlantısı olan Güney Kürdistan'da daha etkili bir konum yakalaması gerekiyor. Yani Türkiye ile anlaşması veya Arap-İsrail çatışmasının çözümünde ilerleme sağlaması yalnız başına yeterli değildir. Güney Kürdistan'da da müdahale edebilecek kadar etkin bir konuma gelmesi ve İran faktörünü dikkate alması gerekiyor. Irak'ın güneyi Şii bölgesidir. Oradan gelebilecek İran etkinliğini dikkate alıp ona karşı hazırlıklı olması, yine Güney Kürdistan'daki durumu tümüyle kendisine hizmet eder bir konuma getirmesi önem taşır. ABD, Güney'i sadece Irak için değil, aslında Ortadoğu'nun diğer alanları için de; İran'a karşı, Araplara karşı hatta Türkiye'ye karşı kendisi için daha rahat hareket edebileceği bir etkinlik alanı durumuna getirmek istiyor. Bazıları bunu sanki gerçekleşmiş gibi gös-

teriyorlar. Örneğin Türkiye'de bazı çevreler “yeni bir İsrail doğdu” dediler. Kuşkusuz öyle bir durum yok. Fakat, ABD'nin bölgede İsrail'in güvenliğini sağlamlaştırmak, Türkiye'yle daha sağlam ilişki ve ittifak kurmak, yine Arap alemi üzerinde zorlayıcı bir konum kazanabilmek için Güney'i değerlendirmek istediği bir gerçektir. Bu hedeflerine uygun bir Güney yaratmaya çalışıyor.

Şurası açık ki mevcut konumu ile Güney böyle bir şeye fırsat tanımıyor. Ne ABD'nin böyle bir kullanımına açık, ne de diğer güçlerin çok rahat müdahale etmesine fırsat veriyor. Güney'deki mevcut parçalanmışlık ve onun içerisinde de PKK'nin ve gerillanın varlığı, orada üslenmiş bulunması bu durumlara izin vermiyor. Müdahalenin kolay ve rahat göze alınmasını engelliyor. Bu haliyle Güney, gericiliğin istediği gibi kullandığı bir alan olmaktan öte, tam tersine devrimci, ilerici ve halklar yararına değişimi zorlayan bir saha konumunu arz ediyor. Bu nedenle Güney'deki durumu değiştirmek buna bağlı olarak hem İran ve Türkiye karşısında etkinlik kazanmak, hem de Irak'ta değişim yaratacak müdahaleler geliştirebilmek için öncelikle alanın bu konumunu kaldırmak gerekiyor. O açıdan Washington görüşmelerinde, Irak için bir anlaşma sağlanamıyorsa da Güney Kürdistan üzerinde durulduğu, Güney Kürdistan'da değişiklik yaratmak için çeşitli planların tartışıldığı, ittifakların oluşturulduğu kabul edilmelidir. Hem iç durum hem de çevresindeki durum dikkate alınırsa, böyle bir anlaşmanın yapılmış olması olası bir durumdur. Bu açıdan yapılan propagandalar, hiçbir anlaşma yapılmadığını ifade eden açıklamalar, insana fazla anlamlı ve gerçekçi gözüküyor. Çünkü böyle bir gelişme sağlanmadan, Güney'e yönelik adımlar atılmadan ve Güney'de daha ileri bir etkinlik düzeyi yakalanmadan, ABD'nin Irak'a yönelik girişimlerde bulunması mümkün değildir. Güneyli güçlerin mevcut durumu buna fazla el vermiyor. ABD burada zorlanıyor. Barzani ve Talabani ile Güney'de, ABD işbirlikçisi bir sistem yaratmak bile çok zor bir iş. Fazla mümkün değildir. Ama kendi etkinliğini içeren yeni bir durumu, Güney'de yaratmak istediği de kesindir. Bu nedenle bir çok gücü yeniden Washington'a götürdü, görüşmeler yaptırdı ve böyle bir planı bu güçlerin önüne koydu. Tabii bu güçler her ne kadar anlaşma yapmadık deseler de onların kabul edip etmeme diye bir tercihleri olamaz. Önerilerine konan plan onlar için bir talimat gibidir. Herhangi bir itirazları olmamıştır, olamaz da. Fakat uygulama güçleri zayıf olabilir. Çok etkili bir uygulama içerisine girmeyebilirler. O da ayrı bir meseledir.

Belirtilen nedenlerle son Washington görüşmeleri ile tümüyle Irak'a yönelik olmasa da, Güney Kürdistan'a yönelik müdahalelerin gündemleştirdiğini, tartışıldığını, planlamaya çalışıldığını, bu temelde olası ittifakların oluşturulmuş olduğunu var saymamız gerekiyor. Birçok gelişme bunu doğruluyor. Bu konuda Arap-İsrail çatışmasındaki düzey ABD için çok fazla zorlayıcı değil. Çünkü bu daha çok Türkiye'yi etkiliyor, ilgilendiriyor. Böyle bir müdahale geliştirmede Türkiye ile ABD'nin görüşme içinde olduğu kesindir. Görüş ayrılıkları zaten bulunmuyor. Irak için görüş ayrılıkları olsa

da, Güney Kürdistan'da yaratmak istedikleri düzen bakımından, PKK'nin etkinliğinin ortadan kaldırılması bakımından pek bir görüş ayrılıkları yok. Ondan sonrası tabii ki Güney'in düzeni olmuyor, Irak'ın düzeni oluyor. O noktada ABD ile Türkiye arasında da şimdilik muhtemelen farklı görüşlerin olduğu söylenebilir. ABD kendisine göre Güney'i biraz daha farklı değerlendirmek istiyor ve Irak'ta ona göre bir sistem kurma yaklaşımı var. Güney Kürdistan'ı, Irak'ı tümüyle denetlemenin bir aracı olarak değerlendirmek istiyor. Öyle ki, bununla Irak'ın İsrail'in güvenliğini tehdit eder bir konuma gelmesini önleyecek.

Bu tutum Türkiye açısından tabii ki zorlayıcıdır. Çünkü, Güney Kürdistan'a etkinlik kazandırmak Kürdistan'ın bir parçasını öne çıkarıyor. Bu da Türkiye'nin mevcut politikasıyla çelişiyor ve Türkiye'nin Kürt politikasını zorluyor. Bu nedenle o noktada henüz bir çözümü ve tam bir ittifakı oluşturabilmiş değildiler. Ama bütün bunların öncülüğü olarak PKK'nin etkisizleştirilmesinde tam bir görüş birliği içindedirler. Mevcut Washington görüşmelerinde de gündemin Güney'e düzen vermek değil, PKK'nin durumunu değerlendirmek olduğunu ve bu temelde yeni ittifaklar yapılmış olabileceğini varsaymalıyız. Türkiye bu işi yürüten olabilir. Kendisi diğer güçlerle birlikte çok geniş ve genel bir ittifak oluşturamıyorsa da ikili ittifaklarla, –hem KDP, hem de YNK'yle kurduğu ilişki ve ittifaklarla– Washington'dan aldığı destekle PKK'ye karşı bu yok edici operasyonu yürütebilir. Bu Türkiye siyasetine de uygundur. Washington da, bölgede daha çok etkinlik geliştirmek ve bölgeye yeni düzen vermek isterken, Güney'de işin başında böyle bir sonuç almayı kendi siyaseti açısından uygun görüyor. Çeşitli güçler de kendi yaşamları bakımından uygun görüp, buna onay veriyorlar. KDP ise, PKK'nin önerdiği demokratik çözümde kendi yok oluşunu görüyor. Onun için PKK'ye karşı mücadele, PKK'nin etkisizleştirilmesi, yok edilmesi kendisi açısından bir varlık yokluk meselesidir. Bu nedenle her türlü PKK karşıtlığının içinde yer alabilir ve her türlü PKK karşıtı savaşa da katılabilir.

Gelinen noktada YNK de, PKK'ye karşı yürütülen mücadelede aslında kendi konumunu pazarlamak istiyor. 1 Eylül süreci, bu temelde gerillanın Güney'de yoğunlaşması, Soran alanının bu anlamda taşıdığı önem, YNK'ye böyle bir siyasal konum kazandırmış bulunuyor. Bu konumunu iyi kullanmak, kendisini iyi pazarlamak bu temelde etkili olmak ve biraz daha fazla çıkar sağlamak istiyor. PKK'ye karşı yürütülecek mücadelenin ev sahibi

Devamı 31'de

Halkımız öncüsüyle birlikte 2 Ağustos çizgisini uygulamaya hazırdır

2 Ağustos 1999 tarihinde İmralı'da bulunan PKK Genel Başkanı Abdullah ÖCALAN yoldaşın çağrısı üzerine PKK tüm askeri güçlerini Türkiye sınırları dışına çekme ve meşru savunmada kalma kararı almış ve bu doğrultuda geri çekilmeyi gerçekleştirerek bu kararın stratejik bir dönüşüm anlamına geldiğini Olağanüstü 7. Kongresini gerçekleştirerek göstermiştir. Geri çekilmenin 1. yıldönümünde, geri çekilmenin tarihi ve güncel nedenleri, sürece katkıları, olumlu-olumsuz tepkiler ve bundan sonrasını nasıl etkileyeceği üzerine PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Osman ÖCALAN yoldaşla yaptığımız röportajı yayınlıyoruz.

Serxwebûn: Bundan bir yıl önce PKK, 2 Ağustos çağrısına yanıt vererek güçlerini Türkiye sınırları dışına çekti. Bu çağrının PKK ve Kürt halkının tarihinde ne anlama geldiğini izah edebilir misiniz?

Osman Öcalan: İlk önce, özgür geleceğin yaratılmasının önderliği olarak kesin kabul gören partimizin Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın 2 Ağustos 1999'da yaptığı çağrının tarihsel değerde olduğunu belirterek başlamak istiyorum.

2 Ağustos çağrısıyla başlatılan yeni süreç; çok önemli gelişmeleri ortaya çıkarma ve bu temelde Kürt halkının geleceğini yaratma gibi son derece büyük bir gelişmeyi bağrında taşıyor. Ancak, çağrıyla başlatılan sürecin sonuçları ortaya çıktıkça bu gerçeklik herkes tarafından kabul görecektir.

Uluslararası komplonun en şiddetli bir aşamasında geliştirilen yeni süreç kolay kolay anımsanamamaktadır. Konuyla ilgili taraflar kendi açılarından bir değerlendirmede bulunsalar da, ortamın karmaşıklığı nedeniyle, atılan adımın anlamını ve yol açacağı gelişmeleri kestirmekten, ona değer biçmekten uzak bir tutum sergiliyorlar. Bu durum bütün taraflar açısından geçerlidir.

Kürt halkı ve onun öncüsü olan partimiz bile söz konusu çağrıyla başlatılan süreci anlamlandırmakta yetersiz kalıyor. Önderliği en çok algılama, anlama ve kavrama durumunda olan tarafın bile zorlandığı bu sürecin, ilgili diğer güçlerce doğru bir değerlendirmeye tabi tutulması beklenemez. Bununla birlikte bu tarihsel adımın anlamını ve önemini, doğuracağı gelişmeleri doğru değerlendirmek, bunu ilgili bütün taraflara kavratmak bir görev durumundadır. "Bu adım neler getirip götürecektir? Ne gibi sonuçlar doğuracak?" sorularının artık cevabını tam bulması ve ona uygun bir pratikleşmenin gereği ortaya çıkıyor. Birçok gücün farklı değerlendirmelerde bulunduğu yeni süreci doğru bir değerlendirmeye kavuşturabilmek için tarihsel ve güncel gerçekleri görüp değerlendirmek gerekir.

Herkesin mutabık kaldığı nokta, Kürt halkının, özgürlüğünden yoksun kalabalık bir halk olarak 21. yüzyıla girdiği gerçeğidir. Kürtler dışında temel özgürlüklerinden yoksun olarak 21. yüzyıla giren başka bir halk yoktur. Dünyanın irili ufaklı bütün halkları geride bıraktığımız yüzyıl içerisinde temel ulusal haklarını elde etmişlerdir. Sayıca önemsiz diyebileceğimiz küçük halklar bile ulusal özgürlüklerini elde etme yönünde önemli adımlar atmış bulunuyorlar. Buradan hareketle Kürt halkını; özgürlüklerini elde edememiş, özgürlüklerinden yoksun yaşamak

zorunda bırakılan dünyanın tek halkı olarak ilan etmek yerinde bir tespit olacaktır. Böylesine bir gerçeklik tabii ki son derece düşündürücüdür. Düşündürücü olduğu kadar acı veren bir gerçeklikle de karşı karşıya bulunuyoruz. Bu ne kabul görebilecek, ne de normal karşılanacak bir durumdur. Dolayısıyla herkesten önce Kürt halkının kendisi, onun öncü güçleri bu durumu etraflıca değerlendirmek, doğru sonuçlar çıkarıp aşmak durumundadırlar.

İşte böylesi bir yaklaşım gösterildiğinde, 2 Ağustos çağrısıyla başlatılan sürecin büyüklüğünü, halkımız açısından taşıdığı derin anlamı ve gerçeğini görebilmek mümkündür. Kürt tarihi ele alınıp değerlendirildiğinde, halkımızın bugün karşı karşıya bulunduğu gerçekleri aydınlatmak daha kolay olacaktır. Her şeyden önce Kürt halkının tarihi bir baş aşağı gidiş tarihidir. Özellikle son beş yüzyıllık halk ta-

ulus olup olmadığı tartışması, olumsuzluğun varlığı boyutun işaretidir. Kaldı ki, egemen devletler kendi açılarından bu tartışmayı da bitirmişlerdi. Kürtlerin ulus olup olmadığını Kürt halkı değil, onun öncülüğü adına hareket edenler tartışıyor. Egemen güçler, "imha bir kaderdir, tartışmaya gerek yoktur, vanlacak tek sonuç budur" anlayışı ile sorunu bütünüyle gündemlerinden çıkarırlarken, Kürt halkı da kendisine biçilen bu kadere boyun eğmiştir. Onun öncülerine kalan ise, "tarihte böyle bir halk-ulus var mıdır, yok mudur; onun yaşama hakkı var mıdır, yok mudur" tartışmasını yürütmek. İnsanlık tarihinde bir halkın öncülerinin, kendilerinin varlığını yokluğunu tartışması görülmüş bir durum değildir. Hem de bu tartışmalarını, dünyanın irili ufaklı bütün halklarının kurtuluş savaşına sarıldığı, özgürlüklerini bir bir gerçekleştirdikleri bir aşamada yürütüyor. Tabii ki bu, durumun ne

“Silahlı mücadelede directmek, uluslararası komploya alet olmak anlamına gelecekti. Halkların birbirini boğazlamasını getirecekti. 2 Ağustos çağrısının başlattığı süreç bu açıdan büyük değere sahiptir. Yani halkların savaşta directerek birbirini

boğazlamasının önünü almış, siyasal mücadeleyle sorunlarını birbirine anlatma ve çözüm arama yolunu açmıştır.”

rihimiz böyledir. Beş yüzyıllık tarihi süreç hep halkımızın aleyhine işlemiştir. Kürtler bir ulus olma gerçeğinden uzaklaştırılmış, tarihten silinmekle karşı karşıya getirilmişlerdir. 19. ve 20. yüzyıldaki isyanlar, halk olarak tarihten silinme noktasına gelmemizin önünü alamamıştır. İnkâr ve imhaya karşı gelişen isyanlar istisnasız yenilgi ile sonuçlanmış, her yenilgi de halkımızı tarihten silinme gerçeğiyle daha fazla yüze bırakmıştır. 20. yüzyıldaki isyanlar bu gerçeği daha çarpıcı bir biçimde ifade eder. Kürt halkı gerek 19. yüzyılda, gerekse 20. yüzyılda büyük fedakarlıklarla direnmiştir. Kendisine dayatılan inkâr ve imhayı reddetmiştir. Onlarca kez isyana kalkışmıştır. İsyanların özü, ulusal varlığı koruyup sürdürmektir. Ancak her isyan, sonuçları tahrip edici olan yenilgilerle sonuçlanmış. Yenilgi, isyanların kaderi haline gelmiştir. İsyancıların her birisi yenilgiye uğradığında ulusal değerlerimiz büyük tahribat görmüş, bu maddi ve manevi kayıplar ise ulusal geleceğimizi tehdit edecek boyutlara ulaşmıştır. İnkâr-imha politikası hızla mesafe alırken, Kürt halkı da güçsüzleşip tarihten silinme noktasına doğru yol almıştır.

'70'lere gelindiğinde yapılan Kürtlerin

kadar vahim olduğunu gözler önüne sermek için öğreticidir.

20. yüzyılın son çeyreği ise, kalıntılarla birlikte Kürt halk gerçeğinin tüketilmesi olarak belirlenmiştir. Partimizin diriliş devrimini planladığı süreç, egemen güçler tarafından inkâr ve imhayı tamamlama sürecidir. Kürt halkı buna hazır hale getirilmiştir. Öncülüğe soyunan birçok çevre adeta bunu meşru görür konumdadır. Kürt halkının varlığını yokluğunu tartışmanın başka bir anlamı yoktur.

İşte böylesi gerçeklerin yaşandığı bir süreçte Başkan Apo sürece müdahalede bulunur. Önderliğimizin yaklaşımı, öncülük adına hareket eden diğer birçok çevreden farklıdır. O, diğerlerinin yaptığı gibi değil, ulusal inkâr ve imhanın nasıl durdurulacağını araştırır. Araştırmak için fazla zaman da yoktur. Hemen adım atması ve olumsuz sürecin durdurulması gerekmektedir. Yapılan da bu olmuştur. Başkan Apo, Kürtlük adına hareket eden birçok çevrenin "Kürtler var mıdır, yok mudur; ulus mudur, değil midir" tartışmalarını yürüttükleri bir dönemde, Kürt halkının içinde bulunduğu durumun kabul edilmezliğini ve bunun bedelleri ne kadar ağır olursa olsun karşı çıkılması gerektiği-

ni söyleyerek harekete geçmiştir.

Diriliş devrimi, başka bir halkın pratiğinde pek görülmeyen bir biçimde başlatılmış ve böylece halk tarihimizde bir dönem kapatılırken, yeni bir dönem açılmıştır. Kürt halkı kendisine ihanet ettirilmişti, her bakımdan düşürülmüştü, o yalnızlık içerisinde tükenişe mahkûm edilmişti; diriliş devrimiyle bu durumun aşılması gündemdedir. Kurtuluştan önce Kürt halkının güç haline getirilmesi, var edilmesi ve yeniden diriltilmesi, dönemin görevleri olarak kendisini ortaya koymuştur. '70'lerde başlatılan süreç böylesi bir süreçtir. Kürt halkı diriliş devrimi ile inkâr ve imhanın önünü alacak, düşürülmüşlüğü aşarak yeni bir sürece taşınacaktır. İnkâr ve imha yerine ulusal gerçekliğini sahiplenme, düşürülmüşlük yerine güç haline gelme, diriliş devriminin özüdür. Dünyanın başka yerlerinde bir halkı kurtuluşa götürmek farklı bir

gerilla başlatıldı?" denilebilir. Fakat güç olmayan bir halk siyasal mücadele geliştiremez. Siyasal mücadeleyi geliştirme aşamasına gelebilmesi için, onu güç haline getirecek ve olumsuz konumdan çıkarıp olumlu konuma taşıyacak bir mücadele biçimi gerekiyordu. Kaldı ki, siyasal mücadelenin koşulları da, olanakları da bulunmuyordu. Egemen güçler, Kürt halkına siyaset yapma ortamı bırakmamışlardı. Kürt halkının da siyaset yapma gücü kalmamıştı. Kendisini inkâr eden, tükeniş kader olarak gören bir halk hangi güçle siyaset yapacaktı. Ne ruhsal durumu, ne de düşünsel ve pratik durumu siyaset yapabilecek durumdaydı. Yani o dönemin koşulları ve olanakları ele alınıp değerlendirildiğinde siyasal mücadeleyle sonuca gitmek olanaksızdı. Dolayısıyla silahlı mücadele bir zorunluluk olarak kendisini gündeme koymuştur. Kürt halkının öncü güçleri ya silahlı mücadeleyi uygulayarak Kürt halkının içinde bulunduğu durumu aşacaklardı, ya da halkımıza biçilen kaderi kabul edeceklerdi.

Önderliğimiz, tek çözüm yolu olarak kalan silahlı mücadele yolunu bu nedenle seçmiştir. İnkâr ve imhayı kader olarak kabul etme durumunda olamayacağına göre, silahlı mücadeleyi -ki son derece zor olan koşullar ve olanaklar bunu geliştirmeye pek elvermiyordu- seçmek durumundaydı. Nitekim öyle de oldu. 25 yıllık süreç içerisinde Kürt halkı her bakımdan geçişini, 25 yıl öncesini aşmıştır. Kendi ulusal kimliğini sahiplenen bir konuma ulaşmıştır. Siyasal mücadelenin araç ve olanaklarını ortaya çıkarmıştır. Ulusal birliğini, özgürlük olanaklarını geliştirmiş ve kendi sorununu dünyanın gündemine koymuştur.

2 Ağustos, Kürt halkının siyasete aktif katılma dönemidir

2 Ağustos çağrısıyla işte böylesi bir gelişme üzerinde yeni bir süreç başlatılıyor. Kürt halkının özgürlük mücadelesini ve temel ulusal haklarına kavuşma çabasını şimdi siyasal mücadele ile yürütmek olanaklıdır. Savaşı daha fazla sürdürmek olumsuzluklara yol açacaktır. Birleşik bir coğrafyada yaşayan toplumların iç içe geçtiği bir durumda silahlı mücadele, fayda yerine giderek zarar verir. Bosna-Hersek ve Balkanlar'da yaşananlar, yine İsrail-Filistin çatışması buna örnektir. Kendini ifade edemeyen bir halk, kendini ifadeye kavuşturacak bir güç haline gelebilmek için silahlı mücadeleyi uygulayabilir. Ancak iç içe geçmiş halklar eğer silahlı mücadelede çok ısrarcı olurlarsa büyük zararlar görür, büyük trajediler yaşarlar.

Kürt, Türk, Arap ve Fars halkları, Orta-doğu coğrafyasında ve her devlet sınırı içinde toplumsal açıdan iç içe geçmişlerdir. Birleşik bir coğrafyada yaşıyorlar. Çoğu yerde uluslar belli ayrılıklarla bir arada yaşıyorlar. İşte bu nedenle silahlı mücadelede direktmek, uluslararası komploya alet olmak anlamına gelecekti. Halkların birbirini boğazlamasını getirecekti. Bu açıdan tahrip edici yönü bulunmayan siyasal mücadele yöntemlerine sarılmak, –eğer bunun koşulları ve olanakları oluşmuşsa– bununla çözüm aramak doğru bir tutum olacaktı. 2 Ağustos çağrısının başlattığı süreç bu açıdan büyük değere sahiptir. Yani halkların savaşta direkerek birbirini boğazlamasının önünü almış, siyasal mücadeleyle sorunlarını birbirine anlatma ve çözüm arama yolunu açmıştır.

– *Tersi yapılsaydı ne olurdu?*

– Kürt halkı önemli bir savaş gücüne kavuşmuştu. Türk devleti ise savaşa göre kendisini düzenlemişti. Önderliğimizin esaretinin de yarattığı duygusal ortamda sürdürülecek savaş tam bir halklar katliamı yaratacaktı. İşte böylesi bir olumsuzluğu önlemek, ortak bir yaşamın yolunu aralamak ve çözümü geliştirebilmek, 2 Ağustos çağrısının özüdür. Eğer Kürt halkı siyasal mücadele yürütecek güç ve yeteneğe sahip olmasaydı, çözüm için silahlı mücadeleyi sürdürmesi anlamlı olacaktı. Ancak diriliş devriminin ortaya çıkardığı kazanımlarla, Kürt halkı siyasal mücadeleyle kendi sorunlarını herkese anlatabilecek ve çözümünü dayatabilecek düzeyi yakalamıştı.

Bu nedenle diyoruz ki, atılan adımın başarı olanakları vardır. Yıkıcı değil yapıcıdır, tkayıcı değil çözümleyicidir. İşin bir yönü bu iken, diğer yönü de, Kürt halkının kendi tarihinde bir dönemi kapatıp yeni bir dönemi açıyor olmasıdır. İyi biliyoruz, Kürtler son iki yüzyılda büyük direnişler gösterdiler. Vurdular, vuruldular. -Vurmaktan çok da vuruldular.- Ve bu süreçte de tarihin dışına itildiler, siyaset yapamaz konuma düşürüldüler. Kürdün ruhsal, düşünsel dünyası dağıldı. Yaşamı olabildiğince anlamsızlaştırıldı. Bu da gösteriyor ki, Kürt halkının sorunu silahlı direniş sorunu değildir. Silahlı direniş fazlasıyla yapmıştır. Son yüz elli-iki yüz yıllık zaman sürecinde irili ufaklı onlarca ayaklanma gerçekleştirmiştir. Silahlı direniş gerçeğini bolca yaşamıştır. Buna karşı, deyim yerindeyse Kürt halkı doğranmıştır. Katliam ve her türlü yok edici uygulamalara maruz kalmıştır. Bu tarih iridenip değerlendirildiğinde şu gerçeği çok netçe görebiliriz: Kürt halkı silahlı gereğinden fazla kullanmıştır; ama eksik olan, iki yüzyıllık süre içerisinde siyaset yapmamıştır. Tüm halk kesimlerinin katılımıyla içerde ve dışarda siyaset yapma, siyasal mücadele yöntemleriyle çıkarlarını geliştirme Kürdün yaşadığı bir gerçeklik değildir. Egemen güçler Kürdü siyaset sahnesinden uzaklaştırmak isterlerken, Kürtler de siyasal mücadeleyi geliştirme gereğini görmeyerek tersinden bunu tamamlamışlardır. O zaman biz diyoruz ki, eğer silahlı direnişler sonuç yaratmamışlarsa, bunun en önemli nedeni Kürdün siyasal mücadele yürütmemesidir. Siyasal mücadelede alabildiğine silik ve zayıf kalmasıdır.

2 Ağustos, Kürt halkının yaşamında siyasetliliği sona erdiren, siyaset dönemini başlatan bir süreçtir. Bu sürecin böyle bir anlamı vardır. Kürdün tarihinde siyaset yapma sürecinin gelişmesini başlatmıştır. Bu nedenledir ki, çağ kapatıp çağ açma özelliğine sahiptir. Bir ulus sadece silahlı direnişle başarıya ulaşamaz. Tarihsel gerçekler silahlı direniş kadar siyasal mücadelenin de gerekliliğini ortaya koymuştur. Kürt halkı açısından aslında bu gerekliliğin başladığı süreç 2 Ağustos oluyor. 2 Ağustos çağrısı böylesi bir anlamla da yüklüdür.

Kısa, orta ve uzun vadeli çıkarlarını siyasal mücadeleyle geliştirmek Kürt halkı açısından büyük bir yeniliktir. Kürdün

ilk kez karşılaştığı bir olaydır. Buradan hareketle 2 Ağustos çağrısının halkımızın yaşamında yepyeni bir süreci başlattığını söyleyebiliriz. PKK ve Kürtler açısından bu anlamda yeni bir süreç başlamıştır.

Kürt halkı için 20. yüzyılı ele alıp değerlendirecek, 20. yüzyılın başından son çeyreğine, yani '70'lere kadar geline süreci bir tükeniş sürecidir. Tükenişin zirveye çıktığı bir süreçtir. Baş aşağı giden bir tarihtir. Öncesi buna kaynaklık teşkil etmiştir. 20. yüzyılın son çeyreği ise, Kürt halkının ulusal imha noktasından çıkarılışının başladığı ve ulusal dirilişin gerçekleştiği bir süreçtir. Yani son 25 yıllık tarih Kürdün diriliş tarihidir, ulusal dirilişini başarma tarihidir. Zaman kesiti olarak kısa olsa da, her bir yıl on yıla bedel, 25 yılı 250 yıla bedel olumlu bir gelişme sürecini yaşatmıştır. Yüzlerce yıl sürdürülen bu uygulamalarla ulusal imha noktasına getirilen Kürt halkı, 25 yıllık süreç içerisinde ulusal dirilişini gerçekleştirebilecek bir güce kavuşturulmuştur.

Kürt halkı için üçüncü aşama başlıyor; bu, çözüm aşamasıdır. Kürdün siyaset yapmaya, siyasal mücadelenin sanatını kavramaya, onun her türlü yol ve yöntemini ustaca uygulayarak çözüme doğru

işmeler nasıl şekillendi ve diğer güçlerin bu süreçte yaklaşım düzeyi nasıl oldu?

– 2 Ağustos çağrısıyla başlatılan sürecin yeterli ve doğru algılandığını söylemek mümkün değildir. İlgili güçlerin algılamaları hem hatalı, hem de yetersizdir.

Diriliş devriminin başlangıcında belli tartışmalar yürütüldü. “Kürt halkı kendi ulusal gerçekliğini nasıl sahiplenebilir, temel haklarına hangi yol ve yöntemlerle ulaşabilir?” sorusu gündeme geldi. Bu yollarca tartışıldı ve iki ana eğilim ortaya çıktı:

Birinci eğilim; Kürdistan'da fazla bir şey yapılamaz. Silahlı mücadeleye kalkışmak büyük bir macera olur. Kürt halkının imhasını getirir. Bu yaklaşımın temel gerekçesi; başarısızlıkla sonuçlanan ve olumsuzluklara yol açan isyanlar olmuştur. Yeni bir isyanın da aynı kaderi yaşayacağı, dolayısıyla yeni bir isyana kalkışılmaması gerektiği yönündeydi. Fakat bu eğilimin gündeminde, Kürt halkının ulusal imhasının nasıl durdurulacağı yer alıyordu.

Buna karşılık partimizin yaklaşımı ise, “Kürt halkının yeniden doğuşu silahlı mücadeleyle olacak, bunu da kendi ulusal gerçekliğini sahiplenme ve çözüm güçlerini ortaya çıkarmayla başaracaktır” şek-

leşme, bu süreci önleme noktasındadır. Buna rağmen Önderliğimiz, yeni süreci yeni mücadele biçimi ile geliştirmeyi gündeminde tuttu. Provokasyonlara, komplo-lara rağmen hep çözüm için siyasal mücadele çizgisini geliştirmede ısrar etti. Bu, hem partimiz içinde, hem de kamuoyunda tartışıldı ve gündemdeki yerini korudu.

'95 ateşkesi ikinci bir girişimdir. Ancak bu da, bilinen güçlerin engellemeleri nedeniyle başarıya götürülemedi. Türk devletindeki yoğun çeteleşmenin yanında, devrimci güçlerimizin saflarındaki çete odakları da bu ikinci girişime karşı direndi. Ama bu durumda ikinci girişimin sabote edilmesi, Önderliğimizi çözüm arama, yeni süreci geliştirme çabalarından alıkoyamadı.

'98'de yeni bir girişimle sürecin önü tekrar açılmak istendi. Ancak buna da uluslararası komployla cevap verildi. Üçüncü ateşkes girişimi komplocu güçlerin sabote edici girişimleri nedenleriyle bildiğimiz gibi sonuç vermedi. Ancak birinci, ikinci ve üçüncü girişim bir yere kadar süreci hazırlamıştır. Sürecin gelişimini sağlayamamışsa da, onun ön hazırlıkları düzeyinde gelişmeler yarattı. '93'ten '99

derliği, başta da “*Ayrılalım, ayrılmadan sonra sağlıklı bir birlik oluşturalım*” diyordu. Yani ayrılmayı da sağlıklı, özgür ve eşitlikçi bir birlik için savunmuştur. Salt bir ayrılma anlayışı yoktur. Bu kapsamda '93'te ayrılmaya gerek kalmadan birlik içerisinde sorun çözülebilir mi sorusuna cevap aramıştır.

İşte bu sorunun kesin cevabını 1999 2 Ağustos'unda yaptığı çağrı ile verdi. Artık birlik içerisinde soruna çözüm aranacak; barış, demokrasi ve özgür birlik; çözümün çerçevesi bu olacaktır.

Tartışmalar, uluslararası komplo-nun '98 Ekim'inde başlamasıyla yoğunlaşmış, esaret gerçekleştiğinde yaşanan şok atlatılır atlatılmaz, bizzat Önderliğimiz tarafından bu tartışmaya nokta konulmak için yoğun çaba sarf edilmiştir. 2 Ağustos çağrısı, bu noktanın konulmasıdır.

Değişik güçler, bu adımı birlik çıkarları doğrultusunda yorumlamışlardır. Kimisi çıkarları gereği yenilgi ve teslimiyet olarak değerlendirenler herkese mal etme yolunu seçti. Kimisi ise tereddütlerle karşıladı. Sürecin neyi götürüp neyi getireceğini hesaplayamadı. Yani bulanıklık yaşadı. Partimiz, halkımız ve onun yakın dostları ise süreci anlamlı buldu ve geliştirilmesi gerektiğine inandı.

Bunun dışında bir diğer eğilim de, daha çok çözümsüzlüğe göre şekillenen Kürt gruplarıdır. Felaket tellallığı yaparak hem sürecin geliştirilmesine karşı çıktılar, hem de farklı bir öneri geliştirmediler.

Sürece olumlu yaklaşan partimiz ve halkımız ise, hiç kuşkusuz süreç karşısında zorlandı. Süreci kabullenip ilerletme konusunda korkular yaşadı. Herkesin olumsuz değerlendirdiği ve olumsuz bir sonuca götürmek istediği bir durumda partimiz ve halkımızın tedirgin olması söz konusuydu. Partimiz halkımızla birlikte süreci kabullenmede Önderliğe güvendi. Ancak uluslararası komplo ortamında onlar da tedirginlik yarattı. Komplonun Önderliğin esaretine varmasının yarattığı şok ortamında bu tedirginlik biraz da kaçınılmazdı. Tedirginlik ne partimizi, ne de halkımızı süreci sahiplenmekten alıkoyamadı. Nitekim 2 Ağustos'tan bu yana geçen bir yıllık süreç, partimizin halkımızla birlikte sürece katılım gösterdiğinin ifadesidir.

Türk devleti ve onun gerisindeki devletler de, başlatılan süreci bir tasfiyeye dönüştürmek istediler. Tasfiyeyi kendi çıkarlarına gördüler. Bazı kesimler daha olumlu yaklaşımlar da, başlatılan sürecin PKK'nin ve Kürt halkının mücadelesinin tasfiyesiyle sonuçlandırılması yaklaşımını benimsediler, çabalarını bu yaklaşıma göre geliştirdiler. Ama daha çok egemen olan yaklaşım, yine netsizlikti. Sürecin neyi götürüp neyi getireceğini kestiremeydi. Bu, içerde ve dışarda birçok güç açısından geçerliydi. Herkes “neler oluyor, bu süreç başarıya ulaşır mı ulaşmaz mı” tartışmasını kendisiyle yürüttü.

Bugün daha sakin bir kafayla düşünüldüğünde, Kürdistan gibi sorunu ağır bir ülkede değerlendirmeler kolay oluşmuyor. Atılan adımlar çok yönlü etkilerde bulunduğundan, doğuracağı sonuçlar kestirilemiyor. Bunu 15 Ağustos 1984 tarihsel atılımı gerçeğinde de gördük. 15 Ağustos tarihsel atılımı birçok güç tarafından doğru ve yeterli algılanamadı. Türk devleti o dönemde, işin 72 saatte bitirileceğini, imhadan başka bir sonucun mümkün olmadığını iddia ederek çabalarını bu temelde yürütürken, uluslararası güçler de benzeri bir yaklaşım içerisindeydiler. Atılan tarihsel adıma gelecek biçmiyorlardı. Kürdistan'da bugün de felaket tellallığı yapan gruplar da, 15 Ağustos tarihsel atılımının bir macera olduğunu, sonuçsuz kalacağını belirtiyorlardı. Ne yazık ki başarısızlığı için uğraşıyorlardı. Mesela Kemal Burkay'da somutlaşan felaket tellallığı var; yıllarca 15 Ağustos'un başarısızlığı için ne gerekiyorsa yaptı. Bu tarihsel atılıma karşı direndi, onun başarısızlığı için çaba sarf etti. Kürt halkı bu atılımı büyük coşkuyla karşıladı, ama o dönemde de tedirgindi. Aynı şey şu veya bu oranda par-

gideceği bir süreçtir.

– *Bu süreç ne kadar alır?*

– Önümüzdeki on yıl içinde siyasal mücadeleyle sadece Kuzey'de değil, Kürdistan'ın tümünde Demokratik Ortadoğu Birliği temelinde bir çözüm gerçekleşecektir. 2 Ağustos sürecinin şekillendirdiği çizgiyle Demokratik Ortadoğu Birliği'nin oluşmasında Kürtler yapıcı bir rol oynayacaklardır. 2 Ağustos çağrısının Kürt halkı ve öncüsü açısından anlamı böyledir.

Sonuç itibarıyla belirtilecek şey; geride bıraktığımız 25 yıllık zaman kesitinde, Kürt sorunu bütün derinliği ve kapsamıyla ortaya çıkarıldı, herkesin gündemine konuldu. Kürt halkı Türklerin, Farsların, Arapların ve uluslararası güçlerin gündemine bir daha çıkarılmamak üzere yerleştirildi. Esas başarıları görev budur.

2 Ağustos çağrısıyla başlatılan yeni aşama ise, gündemleşen Kürt sorununun çözümünü için koşulları ve olanakları yaratılan süreçtir. Bundan böyle tüm gelişmeler çözüm doğrultusunda yaşanacaktır. Diriliş tamamlandı, şimdi kurtuluş başlanacaktır. Barış, demokrasi ve özgür birlik çizgisi bu dönemin ifadelendirilmesi oluyor. Bu süreç bütünlüğüyle yeni özellikler taşıyor. Geçmişin kazanımları üzerine çözüm gelişecektir.

2 Ağustos çağrısı
barış, demokrasi ve
özgür birlik çözümüdür

– *2 Ağustos açıklamasından sonra ge-*

lindeydi. 15 Ağustos tarihsel atılımı bu yaklaşımın ürünü olarak gelişti ve bildiğiniz gibi 15 yıllık savaş sürecinde Kürt ulusunun dirilişi başlandı. Diriliş devrimi ile özgürlüğüne ulaşmasının koşulları ve olanakları ortaya çıkarıldı.

Yeni sürecin başlatılması '93'lerde, yani ulusal dirilişin esas anlamda başladığı bir dönemde gündeme geldi. O dönemde “*Ulusal diriliş başlandı, sıra kurtuluşu gerçekleştirmeye gelmiştir*” diye yoğun tartışmalar oldu. Dışımızda ve partimizin içinde bu tartışmalar yürütüldü. Kurtuluş süreci silahlı mücadeleyle mi gelişecektir, yoksa farklı bir yolla mı gelişme gösterecektir? Çok belirgin olmasa da bu dönemde iki eğilim belirgin olarak ortaya çıkmıştır. Birincisi, daha fazla savaşa yüklenme ve kurtuluşu savaşla başama eğilimi; diğeri ise, silahlı mücadelenin yanı sıra daha farklı bir yol izlenmesi, siyasal mücadeleyle çözümün aranmasıydı.

Önderliğimiz ikinci yolun kapılarını aralamayı gündemine aldı. “*Ulusal diriliş başlandı, sıra kurtuluştadır*” sloganını gündemleştirirken, bunun siyasal mücadeleyle gerçekleşmesini de gündemine almıştır. '93 ateşkesinin anlamı budur. Bu, silahlı mücadeleden siyasal mücadeleye, diriliş devriminden kurtuluş devrimine yönelmenin yaşandığı süreçtir. '93'te devrimin bir aşamasından diğerine geçiş için başlangıç yapılmıştır. Ancak, bu sürecin önü çeşitli güçlerce kesilmek istenmiş, bunu başarmak için de provokasyonlar ve komplolar gündemleştirmişlerdir. '93'te hem Türk devletinin, hem de devrimci güçlerimizin saflarında ortaya çıkan çete-

timiz saflarında da görüldü. Yani süreci bizzat geliştiren güç içerisinde de tedirginlikler vardı. Dışımızdaki güçlerin değerlendirilmesi bu tedirginliğin uzun süre korunmasını beraberinde getirdi.

1984'ten 90'lara kadar, 15 Ağustos tarihsel atılımın başarısı konusunda kesin yargılara varılamadı. Ancak '90'larla birlikte atılan adıma değer biçildi, devlet 15 Ağustos Atılımı'nın yol açtığı sonuçların büyüklüğünü kavradı; Kürtlük adına, yurtseverlik adına hareket eden güçler hiç de meselenin düşündükleri gibi olmadığını kavradılar ve bir sessizliğe gömüldüler. 15 Ağustos tarihsel atılımından '90'ların serhildanlarına kadar hep küfür ettikleri bu adıma destek vereceklerine, bu sefer de yarasalar gibi karanlıkta yaşamayı tercih ettiler. Yanılıgılarını kabul edip süreçte güç vereceklerine, sessizliği бүрүндүлөр. Kürt halkında ve partimizin saflarında görülen tedirginlik aşıldı, yeni bir sürecin geliştiği konusunda kesin değerlendirmelere ulaşıldı ve Önderliğimizin değerlendirmeleri tam kabul gördü.

Şimdi 2 Ağustos süreci de benzer bir durumla karşılaşılıyor. Devrim saflarında ve halkta tedirginlik vardır. Ancak bu 15 Ağustos tarihsel atılımı düzeyinde değil. Önderliğe daha fazla inanma, onu kabullenme, başlattığı sürecin gereklerini karşılama çabası genel bir olumluluk düzeyi içerisinde.

Devrimcilik ve yurtseverlik adına hareket eden, ama bunun gereklerini karşılamayan çevreler ise, 15 Ağustos karşısında sergiledikleri tutumun bir benzerini sergiliyorlar. Yine bu süreç gelişemez diye, sürecin başarısızlığı için her türlü propaganda ve çaba içerisinde. İddiaları böyledir. Tekrar süreci baltalamak, sabote etmek isteyen güçlerin elinde basit bir araç konumuna düşmüşlerdir.

Karşı taraf ise, geçmişten biraz daha farklıdır. Sürece ciddi yaklaşıyor. Türk devleti her ne kadar tasfiyeyi önüne koysa da, işte *“siyasi bölücülük silahlı bölücülük kadar tehlikelidir”* yaklaşımından hareketle bu tasfiyecilik yaklaşımlarını sürdürse de, işin farklı bir biçimde gelişebileceği konusunda bir değerlendirmesi de var. Bundan dolayı tasfiyenin yanında, gelişmenin sağlanması halinde onu karşılayacak politikaları da geliştirme eğilimi içerisinde. Bunu uluslararası güçler açısından da söyleyebiliriz.

Partimiz ve halkımız daha bir inanç ve kararlılıkla yeni süreci karşılıyor ve bazı tedirginliklerle birlikte olumlu bir noktadadır. Türk devleti 15 Ağustos'u kesin bir imha ile cevaplar; yeni süreci, tasfiyenin önünde gelişebilecek bir süreç olarak görme, tasfiye ile bir arada zayıf da olsa çözüm arayışına yönelme yaklaşımını geliştirmeye çalışmaktadır. Bölge ve uluslararası güçler de bir ikilemi yaşıyorlar. Sürecin başarı ile başarısızlığına aynı oranda ihtimal veriyorlar. Biraz da bundan dolayı ne bütünüyle sürece karşıdırlar, ne de süreci kabul edip politikalarını buna göre oluşturuyorlar.

En olumsuz konumda olanlar ise, devrimci-yurtsever geçinerek bunun gereklerini hiç yerine getirmeyen, Kemal Bur-kay'ın somutunda ifadeye kavuşan ve neyi amaçladığı belli olmayan, hep zarar veren, olumsuz rol oynar konumda olanlardır.

Bunun dışında Kürt etkileri sınırlı olan, marjinal konumda bulunan Kürt güçleri, sürece en olumsuz yaklaşan kesimdir. Bu durum ne zamana kadar sürer? Tabii ki bu biraz da gelişmenin ortaya çıkmasına bağlı bir olaydır. Sürecin sağladığı sınırlı gelişmeler bunlar için ikna edici olmuyor. Eğer süreç tam oturur ve büyük gelişmeler ortaya çıkarsa, onlar süreci kabullenmezler, ama süreç karşısında susarak tekrar karanlık köşelerine çekilirler. Şimdi saldırı içerisinde. Sanki süreci boşa çıkarmak Kürt halkına, onlara bir şey kazandıracakmış gibi saldırıyorlar. Güney'de de, Kuzey'de de yaşanan bu. Ama bunlar güçsüz konumdadır. Hatta ittifak içerisinde de değiller.

Güney'de Celal Talabani'nin, Kuzey'de

Kemal Bur-kay'ın temsil ettiği bu çizgi, fazla zaman geçmeden Kürt halkı tarafından mahkum edilecek, seslerini de bir daha çıkarmama temelinde susturacak, etkisiz kılacaktır. Daha bir yıllık süreç içerisinde bunun bir yere kadar başarılı olduğunu söylemek mümkündür.

Kısacası, Kürt halkının ve devrimci güçlerin tereddütlerine rağmen süreci doğru ama yetersiz algıladıklarını söyleyebiliriz. Türk devleti süreci iki yönlü değerlendirmek durumundadır. Tasfiyeci bir yaklaşımın yanı sıra, gelişme durumunda da yanıt oluşturma çabası içerisinde. Böyle ikili bir yaklaşımı var. Olumsuzluk bugün önde olsa da, olumlu bir yaklaşımın da küçük adımlarla belirdiğini söyleyebiliriz.

Uluslararası güçler ise süreç karşısında net değiller. Bekle gör politikaları ağırlıktadır. Olumlu ve olumsuz çabaları bir aradadır. En olumsuz konumda olan ise uluslararası komplo ardından olumlu bir çabaya sahip olmayan, tam tersine Kürdün yenilgisiyle tatmin olmak isteyen YNK ve PSK'de, Celal Talabani ve Bur-kay'da somutlaşan olumsuz yaklaşımdır. Adeta süreci başarısızlığa uğratmayı görev biliyorlar. Bu temelde de olumsuz tutumları ile uluslararası komplo-nun devam ettiricileri olma, onun taşaronluğunu yapma tutumu içerisinde. Çeşitli güçlerin de tutumu bu yönlüdür. Bu durum fazla sürmeyecektir. Geride bıraktığımız bir yıllık süreç içerisinde olumsuz yaklaşımların başarısını önledik. Önümüzdeki bir yıllık süreç içerisinde ise yenilgiye uğratarak sürecin gelişmesini sağlayacağız. Geride bıraktığımız bir yıllık süreci biraz bu temelde ele alabiliriz. Çeşitli güçlerin yakla-

nın başarılı olduğu belirtilebilir.

Yani şunu söylemek mümkün: Halk, öncüsü ile birlikte yeni çizgiyi uygulamaya hazırdır. Önderliğin esaretinden, yani 15 Şubat'tan 2 Ağustos'a kadar şoke olma süreci, Ağustos'tan günümüze ise kavrama sürecidir. Öncünün kendisini ve halkını hazırlama çabaları sürece damgasını vurmuştur. Yetersiz ve yanlış anlayışlarla mücadele içerisinde yeni çizgi hem parti yapısına, hem de halka kavratılmıştır. Artık pratik yapabilme, halkın siyasal eylemliliğini ortaya çıkarabilme düzeyi yakalanmıştır. Dolayısıyla yeni sürecin ilk bir yılı esas anlamda olumsuzluğu önleme, halkın siyasal eylemliliğini hazırlama özelliğine sahiptir.

Kürt halkı bu dönemde büyük bir bilinç patlaması yaşıadı. Yani kendisini nasıl siyaset yapacağı konusunda yoğunlaştırdı. İlk kez kendisinden siyaset ve siyasal mücadele yapılmasının istendiğini gördü. Bu gerçeklik karşısında kendisini eğitime Kürt halkının da yaşadığı gelişmeydi. Ulusal dinamiklerin yeni sürece kilitlendiğini, onun psikolojisini, düşünce sistemini ve deneyimini edindiğini söyleyebiliriz. Artık bundan böyle yoğun bir halk eylemliliği kaçınılmaz olacaktır.

– *Peki PKK'de ne tür gelişmeler yaşandı?*

– Sürecin karşısındaki güçler etkisiz kılınmıştır. PKK saflarında da süreci tasfiyeye dönüştürmek isteyen zayıf yapılar vardı. Mücadele değerleri üzerinde bireysel yaşam arayan, ideolojik ve politik içerikten yoksun yozlaşmış kesimler, süreci bir tasfiye ile sonuçlandırarak bireysel ya-

“Türkiye artık Kürt sorununu gündemine almayı hazmetmiştir. Kürt sorunu, en gerisinden en ilerisine, en ulusalcısından en demokratına kadar bir daha çıkmamak üzere Türkiye’nin gündemine girmiştir. Eğer bir sorun kendisini ilgili güçlerin gündemine koymuşsa, elbet çözüm bulacaktır, çözüme ulaşacaktır.”

şımını böyle değerlendirebiliriz.

Yeni çizginin pratik uygulaması zayıf kalmıştır

– *2 Ağustos çağrısının etkisi ve bir yıllık süreçte yol açtığı gelişmeler nelerdir?*

– Önderliğimizin başlattığı yeni süreç, geride bıraktığımız bir yıllık zaman içerisinde küçümsenmeyecek gelişmelere yol açmıştır. Bir yıllık süreçte, partimiz ve halkımız, Önderliğimizin esaretinin şokunu atlatarak süreci kavramaya çalışmıştır. Yoğun tartışmalar sonucunda, sürecin temel çizgisi, kapsamı ve derinliğinin hem parti yapımız, hem de halkımız tarafından yakalandığını söyleyebiliriz.

Tabii bu kolay olmamıştır. Her düzeyde yoğun bir çaba sonucunda başta kabul edilen süreç kavranabilmiştir. Yani süreç Önderliğe duyulan güven nedeniyle kabul edilmiş, ama onun derinliği, kapsamı ve özelliklerinin kavranması zaman almıştır. Bu nedenle geride bıraktığımız bir yıllık süreç pratik olarak zayıf kalırken, kavrayış öne çıkan yön olmuştur. Sürecin veya yeni çizginin pratikleşmesi geri düzeyde seyretmiştir. Diğer bir ifade ile, herkes sürecin özelliklerinin ne olduğu, yeni çizginin derinliği, kapsamlılığı konusunda bilinç edinme dönemi olarak ele almıştır bu süreci. Yani yeni çizginin pratikleştirilmesi geri planda kalmıştır. Zayıf gerçekleşmiştir. Pratik bu anlamda döneme damgasını vuran gelişme değildir. Eğer parti yapımızın ve halkın kendisini yeni çizgi temelinde eğitmesi bir pratik olarak kabul edilirse, bu konuda büyük bir gelişmenin yaşandığını söylemek mümkündür. Eylemlilik noktasında meseleye yaklaşıldığında, pratiğin geri olduğu, geri kaldığı; çizginin özelliklerini kavrama yönüyle meseleye yaklaşıldığında ise büyük gelişme-

açısından ele aldığımızda ikili bir yaklaşımı benimseme ağırlıktadır. Bazılarında olumsuz yön öne çıkarken, bazılarında olumlu yön öne çıkıyor. Ama hiçbirisi tam bir olumlu veya olumsuz yaklaşım içerisinde değildir. Ecevit ve Bahçeli, DSP ve MHP en olumsuz yaklaşan güçlerdir. Ancak bunların tutumunu bile bütünüyle olumsuz olarak değerlendirmek gerekiyor. Kendilerini ağırlıklı olarak yeni süreci bir tasfiye ile sonuçlandırmaya verseler de, geçmişten çıkardıkları tecrübeler sonucudur ki, olumlu bir gelişme de sağlanabilirler. PKK'nin yeni çizgisi gelişebilir. Onların deyimi ile *“silahlı bölücülük kadar tehlikeli olan siyasal bölücülük”* gelişme kaydedebilir. Onun kendilerine bazı adımlar atırmak zorunda bırakacağını görüyorlar. Bu nedenle de Kürt sorununun çözümünde belli esneklikler gösterme eğilimi içerisinde.

Yine daha olumlu kesimler var. Bunlar PKK'nin şahsında Kürt halkını iradesizleştirmeyi, bunun yanında da “bu sorun çözülme ulaşacak; eğer PKK bu çözüm için gerekliyse, bunu kabul etmesek de kabul etmek zorundayız” gibi çelişkili bir tutumun sahibidirler. Bunların sesleri yeterince çıkmasa da, “bu sorunu PKK ile çözebiliriz, bunu da Kürt halkını iradesizleştirerek değil, iradesini kabul ederek yapmak durumundayız” düşüncesindedirler. Temel ulusal haklarını banış, demokrasi ve özgürlük, birlik temelinde çözmeliyiz diyenler de var. Fakat bunlar hala etkili değildir.

Bir bütün olarak ele alınıp değerlendirildiğinde; Türkiye bu sorunu gündemine almıştır. Gündeminden çıkarmak da istemiyor; gündeminde tutuyor. Bu kendi başına büyük bir gelişmedir. İster olumsuz

gerlendirmesi gelişme halindedir.

– *Uluslararası ortamı nasıl etkiledi?*

– Uluslararası güçler açısından bu bir yıllık süre değerlendirildiğinde, dediğimiz gibi tutumları netleşmiş değil. Sürecin gelişip gelişmemesi konusunda tam bir netlik sağlamamışlardır. Ancak sorunla ilgileniyorlar. Hala PKK'nin, başlattığı yeni süreci ilerletip ilerletemeyeceği konusunda yeterince emin değiller. Yani bekleyip görme tutumu ağırlık kazanıyor. Bekle gör politikasının yanı sıra, sürece de sınırlı bir katılım söz konusudur.

Tabii ki, uluslararası alanda komplocular tümüyle etkisiz kılınmamıştır. Yer yer komplocu güçler süreci sabote etme çabasını da sürdürüyorlar. Ama genel egemen olan hava, bekle gör yaklaşımıdır. Olumlu katılım ise zayıf kalıyor. Yani bu dönemde yeni çizgimize destek sınırlı kalmıştır. Görülen odur ki, bu sınırlı katılım ilerdeki günlerde güçlenebilir. Yani önümüzdeki süreçte komplocular daha etkisizleşebilir. Kaldı ki, geride bıraktığımız süreçte fazla etkili olamadılar. En son çabalarını da etkisiz bıraktık; ama kararsızlığı, bekle gör politikasını yıkamadık. Sınırlı gelişmelerle yetinmek zorunda kaldık.

– *2 Ağustos çağrısının ikinci yılında ne tür gelişmeleri imkan dahilinde görüyorsunuz?*

– Önümüzdeki bir yıllık süreçte, süreci kavramaktan çok pratikleştirme düzeyi yakalanacaktır. Geride bıraktığımız bir yılda süreç genel bir kabul görünken, önümüzdeki bir yılda da pratik olarak gelişmeler yaşanacaktır. Kürt halkı siyasal eylemliliğini güçlendirecektir. Yani siyasal eylemlilikte ciddi bir hareketlenme ortaya çıkacaktır.

İşler uzlaşmayla geliştirilemezse, askeri değil siyasal boyutta bir çatışma yaşanabilir. Kürt halkı çözüm için daha aktif tutum sahibi haline gelecektir. Devlet bu aktivite karşısında zorlayıcı olabilir. Bu nedenle siyasal uzlaşma yerine siyasal bir çatışma döneme damgasını vurabilir. Bizim tercihimiz bu değil, ancak devletin tutumunda ve Türk siyasal yapısında hala ağır biçimde yaşanan olumsuz yaklaşım böylesi bir gelişmeyi zorunlu kılmaktadır. Yine de devlet sorunla daha fazla karşı karşıya gelecek ve Kürt halkının gelişen siyasal eylemliliği çerçevesinde kendi sınırlandırıcı tutumunu yeniden değerlendirmek zorunda kalacaktır.

Önümüzdeki bir yılda uluslararası alanda da hareketlilik bekliyoruz. Onlar da izlediler, gördüler ve belli bir kavrayışa ulaştılar. Kürt halkının yeni çizgiyi sahiplendiği, bu konuda mücadelesini yükseleteceği, kendilerinin de bu sürece katılım göstermeleri gerektiği artık anlaşılacaktır. Tabii Kürt halkının siyasal hareketi ile birlikte, uluslararası alanda da Kürt sorununun çözümü doğrultusunda çabaların hareketlenmesi kaçınılmazdır.

Yani süreç bir bütün olarak olumlu bir yönde seyredecek. Hareketli bir yıl bizi bekliyor. Bu hareketli süreçte karşı çabaların daha da zayıflayacağını, etkisiz kalacağını, çözüm için umutların artacağını ve çabaların bu bakımdan belirgin bir gelişme göstereceğini kestirmek zor değildir. 2001 yılı, adeta '91 yılı gibi bir Kürt yılı olacaktır. Kürt halkı nasıl ki '91 yılında serhildanlarla diriliş mücadelesinin doruğunu ilan ettiyse, diriliş devriminin son aşamasına girdiğini ilan ederek '93'te bunu tamamladıysa, 2001 yılında da çözüm sürecine girdiğini ilan edecektir.

ister olumlu yaklaşımları olsun, bir gerçeklik var; o da Kürt sorununu, çözüme kavuşuncaya kadar Türkiye'nin gündeminde tutmaktır. Türkiye, sorunu artık gündemine almayı hazmetmiştir. Kürt sorunu, en gerisinden en ilerisine, en ulusalcısından en demokratına kadar bir daha çıkmamak üzere Türkiye'nin gündemine girmiştir. Eğer bir sorun kendisini ilgili güçlerin gündemine koymuşsa elbet çözüm bulacaktır, çözüme ulaşacaktır. Sorunun çözümü ilgili güçlerin çabasına kalmıştır. Kürt halkının ve öncü güçlerin çabasına kalmıştır. Bu anlamda Türkiye'de büyük bir gelişmenin yaşandığını söylemek mümkün, ama daha kat edilecek büyük bir mesafe de vardır.

Ortadoğu ülkeleri yeni çizgiyi çözüm görüyor

– *Diğer Ortadoğu ülkelerindeki etkisi nedir?*

– Ortadoğu ülkeleri, özellikle Kürdistan üzerinde egemen olan ülkeler yeni çizgimizi bir çıkış olarak görüyorlar. Geçmişte Kürt sorunu onlar için her zaman tehlike olarak algılanıyordu. PKK'nin geliştirdiği çözüm, onları “Kürt sorununda çözüm ararsak bizim için tehlike olurlar” görüşünden uzaklaştırmıştır. Kendilerine çözüm için güven vermiştir. Nitekim İran'da küçük de olsa olumlu yönde adımlar atılıyor. Irak, çözümü kabul edebilecek durumdadır. Suriye, çözümü doğrultusunda bazı adımları atmanın gereğini inanıyor.

Yeni çizgi Ortadoğu'daki güçleri olumlu yönde etkilemiştir. Bunları küçük adımlarla da olsa çözüme doğru yöneltti. Dolayısıyla Ortadoğu'daki güçlerde sorunun çözümünü riskli görme değil, çözümün mümkün olduğu, kendilerine zarar vermediği, hatta kendilerine güç verecek bir çözümün gerçekleşebileceği kanısı, düşüncesi ve de-

– *Türkiye'de hangi gelişmelere yol açtı?*

– Türkiye'de de, daha önceki soruya verdiğimiz cevapta belirttiğimiz gibi süreç ikili yaklaşım var. Yani bir kesimin olumsuz, bir kesimin de olumlu yaklaşımından çok, Türkiye'nin bütün güçleri

ULUSAL GELİŞİMİ YARATACAK OLAN DEMOKRATİK GELİŞİMDİR

15 Ağustos Atılımımızın 17. yılına girerken, başta bizi bugünlere getiren büyük insan Başkan Apo'yu saygıyla selamlıyoruz. Yine başta Agit yoldaş olmak üzere, Kürt halkının ulusal kahramanlık dönemi şehitlerini saygı ve minnetle anıyoruz.

Hiçkimsenin ihtimal vermediği ve beklemeyişi bir süreçte, mucizevi diyebileceğimiz bir çıkışla böyle bir direnişi yaratan Kürt halkını selamlıyoruz. Tüm partili yoldaşların, yurtseverlerin ve dostların 15 Ağustos bayramını kutluyoruz.

Yeni bir yüzyılın ilk Ağustos'unda, geçen 16 yıllık sürecin muhasebesini bütün kapsamı ve derinliği ile yapmak ve yeni yüzyılda Kürt halkının etkili, sağlam ve gelişme içeren yönelimini yaratmak üzere yoğun bir çaba içerisinde bulunuyoruz. Yeni bir binyılın ilk Ağustos'u'nu yaşamak ve özellikle 15 Ağustos Atılımı'nın 15. yıldönümünden başlamak üzere, geliştirdiğimiz yeni mücadele stratejisi ile birlikte, partimizin yürüttüğü büyük mücadelenin yarattığı kapsamlı değerler üzerinde, 21. yüzyılı yeniden stratejik olarak planlayıp karşılamak gücüne kavuşmuş bulunuyoruz.

Bu, yeni bir yüzyıla ilk defa bu kadar örgütlü, hazırlıklı, ufku açık, stratejik plana sahip ve hedefli olarak giriş oluyor. Bu çerçevede ilk defa bu kadar kendine güvenli, umutlu, bütün zorluklara, baskılara ve saldırılara rağmen, karşı mücadele gücünü kendinde bularak geleceğe yürüyor, yaşamı bu temelde yaratıyoruz. Bütün bunlar, 15 Ağustos temelinde yürütülen 15 yıllık kahramanca savaş içinde ortaya çıkartılan temel gelişmelerdir. Bunu bir kez daha böyle vurgulamak, bu gerçeği görmek, bu çerçevede de 15 Ağustos'un anlamını, önemini, tarihi açıdan taşıdığı misyonu ve rolünü doğru belirlemek gerekir.

Bu geç kalmış, yok oluşun eşiğinden dönüşü sağlamış bir atılım, bir halkın tarihe çok geç ve zorlukla girişi oluyor. Fakat Kürt halkı yine de uygarlık tarihi boyunca

bütün halkların yaşadığı gelişmelerin tümünü, büyük devrimler yüzyılı olan 20. yüzyılın son çeyreğine sığdıran bir parti mücadelesiyle bugüne gelmiş bulunuyor. Bu önemlidir ve ciddi bir çalışmanın ürünüdür. Yine büyük bir gelecek vaat ediyor. Bu anlamda ne kadar zorluk yaşanmış, bedeli ne kadar ağır olursa olsun, ortaya çıkan sonuçların hepsine değindiğini, anlamlandırıldığını ve boşa gitmediğini, tersine yeniden öncü insan içerisinde doğuşu ve dirilişi yaratan ve gerçekleştiren bir halkı ortaya çıkardığını çok rahatlıkla ifade edebiliriz.

Ağustos çözümleri elimizde yol gösteren temel kılavuzlardır

15 Ağustos Atılımı'nın üzerine 16 yıldır değerlendirmeler ve tartışmalar yapılıyor. Bu süreci her yıl yeniden değerlendirmek gerekiyor. Her yıl Ağustos'ta Kürdistan, Türkiye ve Ortadoğu daha yoğunluklu olarak siyasi gelişmeleri yaşıyor. Bu, 15 yıl boyunca savaş hamleleriyle oldu. 16. yıla Parti Önderliğimizin 2 Ağustos çağrısı temelinde yeni bir stratejik süreç başlatma ve siyaseti yepyeni bir stratejiye yöneltme hamlesiyle girildi. Şimdi 17. yıla, böyle yeni bir stratejik yönelimin bir yıllık pratiğinin ortaya çıkardığı büyük siyasi hareketlilik içerisinde giriyoruz. Bunun en somut örneği Kürdistan'daki siyasi mücadele oluyor. Kürt hareketinin, Kürt siyasetinin yoğunluğu ve hareketliliğinde bu gözüküyor. Yine en iyi örneğini Türkiye'de demokratik dönüşüm çabası içerisinde olan güçlerle, çeşitli biçimde bunu engellemek isteyen güçler arasındaki çok yoğun iç mücadelede görüyoruz. Bunu en iyi Ortadoğu'da; Arap-İsrail sahasında, Irak-Güney Kürdistan sahasında, İran sahasında yaşanan büyük siyasi mücadele ve çabalar içerisinde görüyoruz. Öyle ki, 17. Ağustos, bölge düzeyinde kendinden önceki 16. Ağus-

tos'tan çok daha kapsamlı, daha umut vaat eden bir siyasi mücadeleye sahne oluyor. Neredeyse bölgeye stratejik düzeyde yön veren, bölgeye yeni ufuklar açan yaklaşımlar ve kararlar ortaya çıkartılıyor. Bu sürecin de bölge halklarının tarihi bakımından ciddi bir dönemeç olacağı açıkça gözüküyor.

15 Ağustos'a ilişkin en güzel çözümleri tabii ki Parti Önderliğimiz geliştirdi. Her yıl 15 Ağustos süreçlerinde yaşamı tümüyle 15 Ağustos'a bağlayarak yaptığı değerlendirmelerde, bu hamlenin Kürt halkı, bölge ve insanlık açısından ne anlama geldiğini ortaya koydu. Bunlar elimizde yol gösteren temel kılavuzlardır. 15 Ağustos gerçeğini bu kapsamlı ve derinlikli değerlendirmelerden öğreniyoruz. Bilim adamları değerlendirdiler; sosyolog İsmail Beşikçi'nin değerlendirmeleri oldu. 15 Ağustos Atılımı'nı, 15 Ağustos'ta sıkılan ilk kurşunu bir bilim adamı gözüyle bilimsel ölçüler çerçevesinde değerlendirdi. 15 Ağustos'u, Kürdün köleliğine sıkılan, ulusal yok oluş şeklinde süren kötü tarihi yıkan ilk kurşun olarak tanımladı. 15 Ağustos'u, Türk zulmüne, 12 Eylül baskısına ve vahşetine karşı bir demokrasi kurşunu olarak ifade etti. 15 Ağustos'u Kürdistan'ı ve Kürt halkını yok sayan, onun yokluğu üzerinde kendi sistemini inşa eden dünya düzenine vurulmuş bir darbe olarak ortaya koydu.

15 Ağustos kurşunu, '90'lara gelindiğinde Kürt halkının büyük başkaldırısını ortaya çıkararak tarihi rolünü oynamış, görevlerini başarıyla yerine getirmiş oldu. Serhildanlar, 15 Ağustos'la ortaya çıkan diriliş sürecinde halkın ulusal, düşünsel, duygusal, yaşamsal, örgütsel ve her alanda bir daha geri dönmeyecek şekilde kendisini tanımlaması, kimliğini ortaya çıkarması, benimsemesi ve onu sıkıca sahiplenmesi oldu. 15 Ağustos, serhildanları yaratarak bütün bu görevleri başarmayı bildi. Böylece halkı ulusal olarak bilinçlendirme, ona kimlik, örgüt kazandırma ve eyleme geçirme gücünü ortaya çıkararak tarihi görevini yerine getirmiş oldu. Toplumu özgür, demokratik, komşu halklarla kardeşçe yaşayacak, bunun mücadelesini verecek ve siyasetini yürütecek hale getirdi. İşte bu, 15 Ağustos'un büyük başarısı oluyor.

Her 15 Ağustos'ta tartışmalar yapılıyor. Çok değişik çevreler de bunu yapıyor. Daha iyi anlamak, 15 Ağustos'la ortaya çıkan değerleri görmek ve özümsemek isteyenler var. Tabii daha '84'ten beri 15 Ağustos'un yeminli düşmanı olup, her fırsatta onu inkar etmeye çalışanlar da bulunuyor. Şimdi de bunların hepsi sahnededir. Bugün dünyada ve bölgede büyük gelişmeleri gören, değerlendiren ve anlamlandıran çok geniş çevreler ortaya çıkmış durumdadır. 15 Ağustos'la gelişen ulusal kurtuluş hareketi daha çok meşruiyet ve resmiyet kazanıyor, kabul görüyor. Sadece Kürt halkı açısından değil, Türk, Fars ve Arap halkları açısından da taşıdığı önem şimdi daha iyi anlaşılıyor. Yine Asuri, Ermeni vb. yerel halklar açısından tarihte taşıdığı önem şimdi daha iyi görülüyor, benimseniyor ve kabul ediliyor.

Tabii uluslararası komployu fırsat bile rek, komplo saldırılarını arkasına alarak son bir gayretle 15 Ağustos'u tarihten silmek isteyen, böyle bir umutla 15 Ağustos gerçeğini saldırmak isteyenler de var. Ancak bunların sayıları azalmıştır, ulusal ve uluslararası düzeyde tecrit olmuştur, ama tümünden yok olmuşlardır denilemez. Özellikle dış güçlere, emperyalizme dayanarak Kürt ve Kürdistan'ı gerçekte yok sayan, 20. yüzyıl boyunca Kürt toplumu

üzerinde uygulanan inkar ve imha politikasının arkasında bulunan sisteme sırtlarını dayayarak, işbirlikçilikten de öteye ancak hain ve ajan diyebileceğimiz bazı çevrelerin inkarcı, reddedici, karalayıcı ve küfür dolu saldırıları da yok değildir. Bunlar 17. Ağustos'ta daha da yaygınlaşmış, daha fazla ses çıkarma gayreti içerisine girmiş bulunuyorlar. Bu da, içinde bulunduğumuz 17. Ağustos'un siyasal ve ideolojik mücadele bakımından daha yoğun, daha gelişkin bir mücadele süreci geliştirdiği anlamına geliyor.

15 Ağustos'un bir eylemsellik, bir eylemsel çizgi olarak anlamı nedir?

15 Ağustos, Kürt halkına uygulanan ulusal imha sürecini tersine çevirmek, ulusal doğuşu ve demokratik yaşamı geliştirmek amacıyla PKK ile doğan yeni Kürt felsefesi, Kürt ideolojisi ve Kürt stratejisinin uygulama alanı bulması, önündeki engelleri aşacak bir eylem çizgisini ortaya çıkarmasıdır. Bu anlamda 15 Ağustos, bir eylem çizgisinin ete kemiğe bürünmesi, kendisini pratikleştirmesi ve uygulanır bir çizgi olarak halkın gündemine girmesidir.

Kuşkusuz böyle bir çizgi birdenbire ortaya çıkmadı. Bunun temelinde '80 öncesi yürütülen büyük mücadeleler; Hilvan-Siverek direnişi, 12 Eylül sürecinde yürütülen kahramanca direnişler, başta zindan direnişçiliği olmak üzere yurtdışında emperyalizme, siyonizme ve bölge gericiğine karşı yürütülen kahramanca mücadeleler, çok güçlü parti faaliyetleri, önderlik çalışmaları ve halkın bitmek bilmez desteği var. 15 Ağustos bütün bu temel atılımlar üzerinde ortaya çıkan, böylece Kürdistan ulusal demokratik hareketine, Kürt halkının ulusal demokratik gelişim stratejisine bütün engelleri aşacak şekilde bir eylem çizgisini kazandırma gerçeğini ifade ediyor. 15 Ağustos Atılımı ve eylemliliği 15 Ağustos'la kesintisiz olarak 15 yıl süren Kürdistan ulusal kurtuluş savaşı veya ulusal direniş savaşı, bu stratejiyi hayata geçirecek bir temel mücadele olarak oraya çıkmış ve pratikleşmiş oluyor.

Demek ki, 15 Ağustos büyük bir mücadele hamlesi, ideolojik, siyasal ve örgütsel gelişmeyi yaratacak, toplumun daha ileri gelişmiş yaşamını var edecek eylem çizgisidir. Bu çizgi temelinde Kürt ve Kürdistan yeniden doğdu. Yeni bir Kürtlük oluştu. Yeni Kürt insanı şekillendi. Yeni insan, yeni toplum, yeni yaşam diye tanımladığımız gerçek ortaya çıktı. Kendisini '90'larda daha büyük bir eylem çizgisi haline getirdi. Kürt ve bölge gericiğine ağır darbeler vuran bir mücadeleyle var etti.

Başta Kürt halkının gelişme stratejisinin eylem çizgisi olarak doğmasına rağmen, giderek bölge halklarının ulusal demokratik gelişmelerine öncü düzeyinde bir eylem gücü haline geldi. Bu düzeyde bölgedeki bütün tersliklere, karışıklıklara ve gericiliğe darbe vuran, bölge gerçekliğini bütün yönleriyle açığa çıkartan; örtbas edilen, görmezlikten gelinen ve yok sayılmak istenen bütün olguları açığa çıkartıp var eden ve bu sorunlar için doğru, adil ve eşit çözüm yolunu gösteren bir mücadele oldu.

Bu mücadele kendi yenilmezliğini büyük bir direniş içerisinde geliştirdi; zindan direnişçiliği ve her türlü zorluğu yenen büyük fedai direnişçiliğiyle inkarcılığın yok sayarak mahkum etmek için çaba harcadığı bu gelişmeleri yok etmek amacı ve hayaliyle yürüttüğü bütün saldırılara karşı yenilmez bir direnişi var etti. Bu çizgi, 15. yıldönümünde kendisini Kürdistan, bölge

ve dünyadaki gelişmelere denk düşen bir eylem çizgisiyle yenilemeye yöneldi. Bu da, 15 Ağustos gibi ikinci bir eylem stratejisini yaratma hamlesi, Hilvan ve Siverek'ten, zindandan ve yurtdışından gelen birikim ve tecrübe üzerinde yükselen ve kesintisiz olarak uygulanan bir çizginin pratiğe var edilmesidir.

15. yıldönümünden itibaren geliştirilen yeni bir 15 Ağustos hamlesi, Parti Önderliğimizin de tanımladığı gibi, tümüyle 15 Ağustos temelinde yaratılan değerler üzerinde yükselen, kendisini '93 ateşkesinden, Zilan direnişçiliğinden ve 1 Eylül 1998 ateşkesinden edinilen birikim ve tecrübeler üzerinde, yine uluslararası komploya karşı mücadele içerisinde yeni bir eylem çizgisinin şekillenmesi oluyor.

Tarihi olarak ulusal demokratik gelişmenin önünü açmış ve Kürt toplumunu belli bir düzeye ulaştırmış olan birinci 15 Ağustos süreci, şimdi kendi üzerinde yükselen ikinci 15 Ağustos sürecine yerini bu biçimde bırakmış oluyor. Tabii böyle yeni bir yönelim, demokratik siyasal mücadele stratejisi temelinde PKK'nin ideolojik-politik çizgisini hayata geçirme, Kürt halkı ve bölge halklarının ulusal demokratik gelişmelerini ilerletme mücadelesidir. Bu da zengin bir birikim, tecrübe, büyük örgütlenmeler ve mücadeleler üzerinde ortaya çıkıyor. İlk 15 Ağustos gibi yeni bir başlangıç, yeni bir hamle; fakat ilk 15 Ağustos'tan çok farklı yönleri olan bir başlangıç, bir hamle oluyor. 15 Ağustos Atılımı bu bakımdan belki de dünyada örneği çok az olan atılımlardan birisidir. Bu tartışılıyor, değerlendiriliyor. Günümüzde nasıl böyle bir hareket ortaya çıkabildi diye sorgulanıyor. Aslında 15 yıldır bu sorgulandı. İnkâr ve imha siyasetini ruhlarına işlemiş olanlar buna hep kuşkuyla yaklaştılar. Bir oyun olma ihtimalini aradılar. Kendini o siyasete kaptırmış ve onun yenilmezliğine inandırmış olanlar için ise 15 Ağustos'un gelişimi gerçekten bir mucizeydi. Olabileceğin, olacağın ortaya çıkarılmasından ziyade, olmaz sanılanın ve olmaz hükmü verilmiş olanın var edilmesi, yaratılmasıydı. Bu gerçeği görmek ve kabul etmek isteyenler var. Fakat insanlar kendi hayal dünyaları içinde ne kadar reddetmek isterlerse etsinler, bu maddi bir olgu, bir gerçektir. Bu maddi olguyu görmek istemeyen, yok saymak isteyen çabalara beyhude çabalar diyebiliriz. Zaten beyhude olduğunu da şimdiye kadar yürütülen mücadele ve sağlanan gelişmeler gösterdi.

Şimdi 15 Ağustos böyle bir eylem olarak ortaya çıktı. Öyle imkanı ve hazırlığı olan, herkesin beklediği, birçoklarının ihtimal verdiği doğal bir gelişme seyri gibi görülen bir olay değil. 15 Ağustos böyle algılanırsa doğru anlaşılmalıdır. Bu, Parti Önderliğimizce de çok sık değerlendirildi. Partimizin temel bir yaklaşımı oldu. 15 Ağustos ve 15 Ağustos'a kadar gelen eylem çizgisi, eylem gerçekliği aslında sıfırdan gelişme yaratmanın, yoktan var etmenin ve mucize denilecek gelişmeleri ortaya çıkarmanın ta kendisi oluyor. Şunu ifade ediyor bu mucizevi gerçek: Eğer insanlar ve toplumlar kendilerini hayaller ve yanılgılardan kurtarırlarsa, somut olguları çok gerçekçi ve hiçbir yanılgıya yer vermeden değerlendirebilirler, yaşamın yolunu ortaya çıkarır ve kararlılıkla o yolda yürüme azmı gösterirlerse, yapamayacakları hiçbir şey, başaramayacakları hiçbir iş yoktur. Aslında 15 Ağustos ve 15 Ağustos'la birlikte Kürt halkının ortaya çıkardığı mucizevi gelişme bunu kanıtıyor, doğruluyor. Bu, insanlık açısından büyük bir kanıtlanmadır. Öyle hayalci, bilim dışı da

yüdü ve bir bölge savaşı haline geldi. Bölgede bir cepheleşme yarattı. Kendisini bölgede örgütledi ve genişletti. Bölge içerisinde bazı güçleri karşısına alan, bazı güçleri de arkasına alan bir konum kazandı. Savaşın bu düzeye gelmesi tamamen PKK çizgisinin bölgesel karakterinden kaynaklandı. PKK çizgisinin bölgesel karakteri de Kürdistan ve Kürt toplumunun 20. yüzyıl içerisinde bölgedeki konumundan kaynaklanıyor. Kürdistan'ın bölünmüşlüğü, parçalanmışlığını, sömürgeleştirilmişliğini, her türlü gelişmesinin engellenmesini, inkar ve imha edilmek istenmesini değiştirmek isteyen çizginin de, bölge düzeyinde yapılan bu hareketlere veya ortaya çıkan durumlara karşı mücadele edecek şekilde oluşmasını gerektiriyordu.

Bütün bunları şunun için söylüyoruz: Yeni bir stratejik çizgiye yönelirken, PKK yine benzer durumlarla karşı karşıya geliyor. Yeni stratejisini oluştururken, dar bir Kürt stratejisi oluşturmuyor; bunun dışına çıkıyor. Kürt stratejisini darlıktan çıkartıyor, bölgeyle bütünleştiriyor diye ilkel milliyetçilik feryat ediyor ve saldırıyor. Bu ilkel milliyetçiliğin türevleri saldırı yürütüyorlar. Bunlar '70'lerde de aynı şeyi yapmışlardı. O zaman da Kürt toplumu için strateji ve çizgi oluşturmaya çalışırken, bu çizgiyi aştığı yerde PKK'ye her türlü saldırı yapılmış, PKK için her şey söylenmişti. Hiçbir ölçü ve kural tanınmadan her türlü küfür edilmişti. Şiddete teröristlik diyenler, PKK'ye karşı şiddet kullanmaktan geri durmamışlardı.

Tuhaftır, PKK şimdi kendi stratejisini değiştirirken, bu temelde bölge için varolan ideolojik-politik çizgisini yeni bir mücadele stratejisine bağlamaya çalışırken, aynı güçler yine aynı sözlerle ve aynı biçimde saldırıyorlar. Saldıran bir çizgi var: İlkel milliyetçi çizgi. Bu, dar milliyetçilik değildir. İşbirlikçilik de değil; usaklık mı diyelim, ajanlık mı diyelim, öyle bir çizgidir. İşte Kemal Burkay çizgisi, Celal Talabani çizgisi! Bunlar aslında bu çizginin öne çıkan sözcüleri oluyorlar. Esas çizgi KDP çizgisi, Barzani çizgisidir; ilkel milliyetçi çizgidir. Şimdi şu somut olarak ortaya çıkıyor: Böyle bir stratejik hamle sürecini başlatmanın önündeki en önemli engel milli darlık, despotizm, ilkel milliyetçilik ve ayrılıkçılık temelinde çelişki ve çatışmayı esas almaktır.

Çelişki ve çatışma üzerine kurulmuş milliyetçilik Avrupa kaynaklıdır

Bölgede bin beş yüz yıldır bu temelde bir iç mücadele yaşanıyor. Bölge çok geri kaldı ve bunun aşılması gerekiyor. Bin beş yüz yıl öncesinin düşüncesi, yaşam tarzı, siyaseti ve ilkeleri şimdiki duruma yön verebilir mi? Veremez. İnsanlık çok büyük gelişmeler ve değişimler yaşadı. Bölgenin de buna göre bir değişimi yaşaması gerekiyor.

Diğer yandan dar milliyetçilik, çelişki ve çatışma üzerine kurulmuş milliyetçilik Avrupa kaynaklıdır. Bu milliyetçilik Ortadoğu halklarının değil, Avrupa'nın çıkarlarını temsil eden bir milliyetçiliktir. Ortadoğu'da böyle bir milliyetçilik temelinde ayrılık, çelişki ve çatışma çıkarmak, onu siyasete döküp bölgeyi bu kadar devlete bölerek karşı karşıya getirmek, Avrupa'daki emperyalist devletlerin kendi iç çatışmalarının bölgeye yansımalarıdır. İngiliz-Alman, Fransız-Alman, Alman-İngiliz-Rus, Amerikan-Rus çatışmaları birçok çelişki ve çatışma ortaya çıkardı. Bu onlara hizmet ediyor. Özellikle Avrupa kendisini bu çatışmada işbirliğine yöneltti.

Gerçi dünyada Amerika-Rusya-Avrupa çatışması sürüyor. Avrupa'nın kendi iç çatışmaları da var, fakat bu eskisi gibi değildir. Dış güçlerin çıkarını ifade eden, onlar üzerine kurulan bir milliyetçilik ve onun siyaseti bölge hakları için geridir; bölge halklarının gelişimi önünde engel oluşturuyor. Bunun da aşılması gerekir. Bölgenin ilerleyebilmesi için bu şarttır.

Dini tek yanlılığı, despotizmi, milliyetçi ayrılıkçılığı, çelişkili ve çatışmalı durumu aşmak, ilişki, işbirliği, uzlaşma, demokratik bir biçimde iç içe ve yan yana birlikte yaşamayı esas almak, bölgede 20. yüzyıl boyunca yürütülen mücadeleler içerisinde ortaya çıkan çatışma ve çelişkileri çözmenin yegane yoludur. Bu anlayışlardan kaynaklanan politikalar ve politik yapılanmaların aşılması gerekiyor. Yeni demokratik dönüşüm stratejisi demek, bunu gerçekleştirmek demektir. Bu anlayışlardan kurtulmuş, bir mezhep otoriterliğinin tek yanlılığını ve milliyetçiliğin ayrılıkçı ve dar çatışmacı yaklaşımını aşmış, kendini özgürce kendi kimliği ve iradesiyle ifade etme temelinde demokratik işbirliğiyle iç içe birlikte yaşamayı esas alan bir çizgi gerekiyor.

Şimdi PKK kendisi ve Kürt toplumu için 15 Ağustos direnişi temelinde yarattığı gelişmeler üzerinde yeni bir çözüm stratejisi geliştirmeye yönelirken, karşısına bunlar çıkıyor. Bu barış ve demokratik çözüm çizgisinin Kürdistan'da yalnız başına olmayacağı ve bölgeyle birlikte olması gerektiği ortaya çıkıyor. Yine bir bölge çizgisi oluyor, bölge stratejisi oluşturmakla ortaya çıkıyor.

Bunun önünde engel olan anlayışları ve siyasal yapılanmaları da tartışmak ge-

oluşturmak durumundayız. Son zamanlarda en çok tartışılan ve yoğunlaşılan nokta bu oluyor. PKK'nin yeni bir stratejiyle gelişme sağlayabilmesi, ilerleyebilmesi, Kürtler için barış ve demokratik çözüm stratejisini geliştirebilmesi için, bölge düzeyinde barış ve demokratik dönüşüm stratejisini esas alması gerekiyor. Yeni strateji arayışımız bizi Kürdistan'dan çıkarıp yine bölgeye götürdü. Kürdistan'da mücadele Kuzey'de başladı, diğer parçalara değişik sürelerde adım adım yayıldı ve bir bölgesel savaş haline geldi.

Şimdi çözüm sürecini geliştirirken, çözüm stratejisi değişik parçalarda değişik özellikler taşısa da, farklı zamanlarda her parçada değişik gelişmeler ve çalışmalar içinde olursa da bir bütünlüğü var. Bu bölgeyle bağlantılıdır. Bölgeyle birlikte ele alınmadan, bölge için yeni bir süreci öngörmeden hayat bulması mümkün değildir. Bölge için yeni öngörülen süreç, Kürdistan için ulusal demokratik gelişmenin önündeki engelleri aşan, savaş yerine demokratik siyaseti hakim kılan, bunu değişik parçalarda değişik siyasi oluşumlar biçiminde yürüten, bölgede çelişki ve çatışmadan vazgeçip onun yerine uzlaşma ve işbirliğini esas alan, dinden ve milliyetçilikten kaynaklanan dar-ayrılıkçı yakla-

“PKK'nin çizgisi bölgesel bir çizgi, stratejisi bir bölge stratejisidir. Nitekim bu stratejiyi, bu çizgiyi hayata geçirmek için yürütülen mücadele ve geliştirilen savaş kısa sürede genişledi, büyüdü ve bir bölge savaşı haline geldi. Bölgede bir cepheleşme yarattı. Savaşın bu düzeye gelmesi tamamen PKK çizgisinin bölgesel karakterinden kaynaklandı. PKK çizgisinin bölgesel karakteri de, Kürdistan ve Kürt toplumunun 20. yüzyıl içerisinde bölgedeki konumundan kaynaklanıyor.”

rekiyor. Buna kim engel oluyor? Kürdistan'daki ilkel milliyetçilik, dar çıkar milliyetçiliği engel oluyor. Aslında buna ulusalcılık değil de *aşiret-ağa milliyetçiliği* demek gerekir. Yani milliyetçiliği ulusun çıkarı üzerine kurmuyor. Örneğin Türkler bunu Türk ulusçuluğu üzerinde kurarak başkalarını da kendi içlerinde eritmek istiyorlar. İlkel milliyetçilik, bölge milliyetçiliği ise böyle değildir; aksine bunu bölge çıkarı, aşiret ve ağa çıkarı üzerine kuruyor. Çok sahte bazı aile ve aşiret çevrelerinin çıkarlarından başka bir şey ifade etmeyen bir ideoloji ve siyaset ortaya çıkıyor. Bu çok dardır, tehlikelidir. Mevcut durumda ulusal gelişme önünde engeldir. Zaten şimdiye kadar da engeldi. Ulusal gelişimi yaratacak olan demokratik gelişimdir. Bölge düzeyindeki dini despotizm, mezhep çelişkisi, çatışmacı ve hegemonyacı yapısıyla, dar ulusal milliyetçilik engeldir ve aşılması gerekir. Bunları esas alan ve bunlar temelinde varolan siyaset tarzının, çelişki ve çatışmaların, kendini onun üzerine kurmanın, dışa dayanarak yanındaki ile çatışıp kendini yaşatma siyasetinin aşılması gerekir.

Bölge çapında böyle bir strateji ve bunun hayata geçirilmesinin siyaset tarzını

Bu anlamda 15 Ağustos'un 15. yıldönümünden başlamak üzere yürüttüğümüz bir yıllık stratejik yenilenme mücadelesi, bizi bölge çapında böyle bir stratejik yeniden yapılanmaya, yeni bir strateji anlayışına götürdü. Bu anlayış bölgede adım adım geliyor. Türkleri etkiliyor, bu temelde yoğun bir iç tartışmayı kendi içinde yaşıyor. Ortadoğu'nun diğer güçlerini, Arapları ve Farsları etkiliyor. İran, Irak ve Suriye önemli ölçüde bunu etkisine girmiş durumdadır. Birçok güç bu alanlarda başlangıçtaki tepkilerini ve karşıtlıklarını daha şimdiden aşmış durumdadır. Onun yerine bu anlayışı görme, anlama, dayanaklarını ve çözüm gücünü bilince çıkarma, bu temelde değişikliğin zorunluluğunu artık görüp kabul etme süreci geliyor. Bu önemli bir durumdur. Bölgede bu temelde bir mücadele yürüyor.

Böyle bir değişimi kim yapabildi? Çözümlemeyen ve çözümünü dayatan bir sorun olarak Kürtler yapabildi. Çünkü Kürt sorunu kendi çözümünü dayatıyor. Dar milliyetçiliği kemalizm geliştirdi. Çünkü 1920'lerde bunu yapmaya ihtiyacı vardı. Gücü de vardı ve yaptı. Şimdi bölge çapında demokratik dönüşümle sorunların çözümünü yaratmaya ihtiyacı

Çünkü değişimi yapmak isteyen güç PKK'nin kendisidir. Kendisini değiştirmeden başkasını değiştiremez. Kendisini değiştirecek mücadeleyi içte yürütmeden ve orada sonuca gitmeden dışarıyı etkileyemez ve dışarıda başarıyı sağlayamaz.

Yine Kürdistan'ın iç mücadelesi üzerine yoğunlaştı. İlkel milliyetçi çizgi ile çok şiddetli bir ideolojik-politik savaşım ortaya çıktı ve bu savaşım sürüyor. Durup dururken bu niye ortaya çıktı deniliyor. Anlamayan, dolayısıyla kuşkuyla yaklaşan tutumlar ve yaklaşımlar var. İlkel milliyetçiliğin sözcüleri bunu boşa çıkarmak için yoğun bir saldırı yürütüyorlar. Kemal Burkay *“70'de de böyleydi, şimdi de böyle”* diyor. Deddiği nedir? Varolan işbirlikçi ilkel milliyetçi çizgiyi aşma, onun yerine yeni bir Kürt çizgisi oluşturmaktır. O zaman o oluşumu engellemek için bütün gücünü harcadı ve bütün gücüyle savaştı. '70'lerin sonunda Ulusal Demokratik Güç Birliği adı altında, ilkel milliyetçiliğin türevleri olan diğer bütün grupları birleştirerek PKK'ye karşı silahlı savaşım yürüttü. Bugün de bu yenilenme sürecinde arkasına diğer örgütleri, YNK ve KDP ile Avrupa emperyalizmini alıp saldırmaya çalışıyor. Bu anlamlı bir durumdur. İlkel milliyetçi çizgiyle, KDP ile çatışma içinde olmamız, YNK ile bu kadar çelişki ve çatışma konumuna gelmemiz bir tesadüf değildir. Bir stratejik hakimiyet gerekiyor.

Kürt toplumunu yürütecek, örgütleyecek ve yönlendirecek strateji hangisi olacak? Bu süreçte yeniden bir önderlik savaşımı içerisindeyiz. '70'lerde sağlanan, önderlik savaşımında ortaya çıkan gelişmeydi. Kuzey'de ilkel milliyetçi örgütlenme zaten zayıftı ve geriletildi. Küçük burjuva reformizmiyle mücadele edilerek zayıflatıldı. PKK öyle bir mücadele yürüttü ki, sömürgecilik şiddetle buna karşı durmak zorunda kaldı. Bu, 12 Eylül çatışmasına götürdü. Kemal Burkay bütün gücüyle Ecevit'le ittifak yapıp '81'de Türkiye yönetimine ortak olmaya hazırlanıyor, bunun hayalini kuruyordu. Bu hayaller elinden gidince, çılgınca 15 Ağustos Atılımı'na saldırdı. Şimdi de Avrupa emperyalizmiyle, Almanya'yla ve diğerleriyle kol kola girmiş, onlara dayanmış bir yaşam oluşturdu. Çünkü Kürt sorununun bölge güçleri ile demokratik çözüm bulması onun yaşamını ortadan kaldırıyor.

1920'lerde Avrupa'da Kürdün üzerinde yürütülen inkar ve imha siyasetini ortaya çıkarıp kabul eden ve Kürdistan'da seksen yıl boyunca uygulanmasının arkasında olan bu savaş NATO yürüttü. Kürdistan üzerinde NATO hakim oldu, başka güç hakim olmadı. Bunu yürüten ve böyle bir hakimiyet üzerinde büyük ekonomik kazanç sağlayan Avrupa, Ortadoğu'da çözüm gelişirse bu kazancı kaybedeceği kaygısıyla çözümü önlemeye çalışıyor.

Aslında Avrupa bu süreçte karşıdır; Avrupa, Türkiye'nin ve birçok gücün Avrupa Birliği'ne girmesine karşıdır. Çünkü Avrupa, çizgisini kendi iç çatışması üzerine oturtmuş ve onu bütün dünyaya yaymıştır. Şimdi Avrupa Birliği çerçevesinde bir birlik oluşturmaya çalışıyorlar. Kürdistan'a yaklaşımından veya yansımından, biz bunun gerçekten demokratik değil, sahte bir birlik olduğunu görüyoruz. Bazı kriterlerden, demokratik normlardan söz ediliyor. Onlar kendilerine hizmet ettiği ölçüde öyledir; kendilerine öyledir, başkalarına değildir. Bu anlamda öyle çok fazla demokratik değildir. En azından Avrupa'da birçok güç öyle değil, rantçıdır.

Avrupa sadece PKK'nin yürüttüğü mücadelede değil, I. Dünya Savaşı'nın arkasından Kürdistan'da ve Ortadoğu'da oluşturulan çelişki ve çatışmalardan seksen yıl çıkar sağlamış bir güçtür. Bu temelde Ortadoğu kaynaklarını sömürdü. Şimdi birçok güç Avrupa'da kendi kazançlarını bu temelde sürdürmeyi arzu ediyor. Rantçılar epeyce var. Bu anlamda bir iç çatışma var. Ancak partinin bunu zorlamasıyla giderek değiştiriyorlar. Ortadoğu'da halkların zorlamasıyla bu siyaset

olan Kürtlerdir. Kürtler, PKK mücadelesi ve 15 Ağustos direnişiyle böyle tarihi bir fırsatı ortaya çıkarmış, yakalamış ve böyle bir gücü oluşturmuş durumdadır. Bunu bölgeye mal etme gereği var. Türkiye ve Kürdistan'da içselleştirme bakımından gerilik var. Bölgeye yayma bakımından yetersizlik var.

Parti Önderliğimiz 2 Ağustos'un birinci yılını değerlendirirken, *“Gelişmeler doğrultuya girdi, ama yetersiz”* dedi. Yetersizlik işte buradadır. Bu gerçeklik henüz bütün açıklığı ve derinliğiyle tarafımızca da bilince çıkarılmış ve çözümlemiş değildir. Dışımızdaki güçlere de tümüyle mal edilebilir değiliz. Bu açıdan iyi anlam ihtiyacımız var. 15 Ağustos'un 16. yılından itibaren başlattığımız yeni mücadelenin bu temel stratejik özelliklerini iyi görmemiz ve özümsememiz gerekiyor. Durağanlık, zayıflık, bunu yeterince bilince çıkarmama, hatta tereddüt, kuşku ve kaygılı yaklaşımlarla bu iş yürümez. Partimiz içerisinde böylesi yaklaşımlar önemli ölçüde varlığını sürdürüyor. Bunun aşılması gerekiyor. Kendi içinde aşmaz ve Kürdistan'da bunu hakim kılmazsa, bölgede de hakim kılamaz. Bunun için bu süreçte mücadele içte yoğunlaştı.

PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Duran Kalkan Yoldaş'la yapılan röportaj:

Sanat ve edebiyat toplumsal gelişmenin ruhudur

Serxwebûn: *PKK'nin, yeni strateji temelinde edebiyat ve kültür çalışmalarına daha çok önem ve yer verdiği gözleniyor. Bu neden böyle oldu? Partinin bu alanlara yönelik temel yaklaşımları nelerdir?*

Duran Kalkan: Partimiz, aslında baştan itibaren propaganda çalışmalarına büyük önem veren, siyasi mücadelede kültür, sanat ve edebiyatın taşıdığı önemi gören, böyle kapsamlı bakış açısıyla şekillenen bir hareketti ve bütün bu alanlarda birikim yaratmaya çalıştı. Ancak gruplaşma gelişip pratik mücadele ilerler, parti siyasi hareket haline gelirken, Kürdistan'ın içinde bulunduğu koşullardan dolayı giderek şiddet öne çıktı. Bu da bizi 12 Eylül darbesi karşısında kapsamlı ve uzun süreli bir silahlı mücadeleye götürdü.

O koşullarda biz şunu açıkça gördük ki, savaş toplumsal sorunları çözmenin tek yolu haline geliyor. Tabii bu her şeyi

ve yine birçok toplumsal gelişkinin çözümüne katkı sunmak bakımından, bu çalışmaların yapılmasını gerekli görüyoruz. Bunu yapacak bir düzey yoksa eğiterek onu yaratmayı, zayıflıklar varsa bireyler düzeyinde örgütleyerek zayıflığı güce dönüştürmeyi, daha uygun ve gerçekleştirilebilir bir durum olarak ele alıyoruz. Partimizin yaklaşımı budur.

Bu temelde, şimdiye kadar yürütülen büyük siyasi ve askeri mücadeleyle ortaya çıkarılan birikimi sanat ve edebiyat alanında ifadeye kavuşturmayı, toplumsal dönüşümü ve ulusal demokratik gelişmeyi bir de böyle bir çalışma ile daha ileriye götürmeyi, böylece devrimimizi toplumda daha etkili biçimde yaşanılır hale getirmeyi amaçlıyoruz. Çalışmalarımız bu kapsamdadır. Partimiz edebiyat çalışmalarına böyle yaklaşıyor.

Kuşkusuz kültür olmadan ve sanat gelişmeden toplum olunamaz. Maddi gelişme elbette gereklidir ama, toplum ve in-

yatının varolması ve anlam bulması için hem uygun bir ortam, hem de bir birikim yarattı.

Şimdi bu büyük gelişme üzerinde yaşıyoruz ve çalışıyoruz. Bu büyük gelişmeyi yoğun bir çabayla ifadeye kavuşturmak, daha iyi bir biçimde toplumun ve insanların hizmetine koymak istiyoruz. Onlara bütün yönleriyle etki edebilen bir ifade düzeyine çıkararak, her yönden etkileyip toplumca ve insanca daha derinliğine yaşanılır kılmak istiyoruz. Bu çalışmaları bu çerçevede ele alıyoruz.

Parti olarak bu çalışmaları yürütebilecek, bu konuda yararlı olabilecek güçler ortaya çıkarmaya çalışıyoruz. Zaten yoğun toplumsal eğitimimizin, devrimimizin ya da yürüttüğümüz mücadelenin kendisi, özünde bu güçleri ortaya çıkarma çabası oluyor. Tabii özel çabalar da harcıyoruz. Bu konuda yürütülen bütün çabalara değer biçiyoruz. Bunların anlam bulması için partinin varolan imkanlarını buna seferber ediyoruz.

devrimin dışında arama, içine düşülen esas yanılgıydı. Bu çok değişik biçimlerde görüldü. Nedenleri ne olursa olsun, böyle bir sonuç ortaya çıktı.

Bunun nedenleri için birçok şey söylenebilir. Tabii bir halkçılık fetişizmi var. Yanlış bir halkçı anlayış, halkla bütünleşmeyen aydın anlayışı görüldü. Yine yabancı egemenliğin dayatmaları var. Devrimi yaşam dışı görme ve gösterme, toplum yaşamını ise onun dışında ele alma herhalde yabancı egemenliğin etkileriydi.

Bir de bu işin zorlukları var. Hammadde yapılmamış, hiçkimse bunun üzerinde durup çalışmamış, bu bakımdan çözümlenmemiştir. Bunu yapmak için yaratıcılık şarttır. Yaratıcı bir yaklaşımla zorlukları üstlenmek yerine, varolanı ve çözümlenmiş değişik biçimlerde taklit ederek birtakım ürünler vermeye çalışmak, yani sanatçı bir yaklaşımla değil de bir zanaatçı gibi çoğaltıcı bir yaklaşımla işe yaklaşmak, kendini onun kolaylığına kaptırmak

aslında ona karşıtlar, Türkiye siyasetinin karşıtlığı gibi bu devrime karşıt oldular. Bu, çizgi karşıtlığıdır. Bunlar ilkel milliyetçi bir ruh taşıyorlar. Devrimimizin büyük demokratik ve sosyal özünü, ideolojik çerçevesini benimsemiyorlar. Böylece Kürdistan'da Kürt halkı içinde de bu çalışma üzerinde yoğunlaşanlar, bunun edebiyatını ve sanatını yapanlar ortaya çıkmadı.

Parti olarak biz de bu işi yapmadık; bunu yapacak gücü ortaya çıkaramadık. Savaşla uğraştığımız ve savaş bizim için çok zorlayıcı olduğu için bu işe el atamadık veya öne alamadık. Şimdiye kadar bu büyük mücadele edebiyat ve sanata dönüştürülmedi. Öyle bir şey oldu ki, bu tür engelleyici tutumlar sonucunda bu işi yapmak isteyenlerde bile sadece bunun dışında edebiyat yapma ve sanat arama gibi bir anlayış ve yaklaşım ortaya çıktı.

Tabii bu yanlışlar ve aşılması gereken bir durumdur. Siyasi baskı ne olursa olsun bunu kabul etmemek gerekir. Kaldı ki, Türkiye'de şimdi bunun önü açılıyor. Bu baskı önemli oranda kırılmıştır. Bu bakımdan önemli bir edebiyat çalışması ne olacak denilecekse, mücadelenin sonuçlarını ve ortaya çıkardığı birikimi çok yönlü yansıtmak olmalı demeliyiz.

İnsan bu konuda eleştirel olabilir. Bu mücadelenin ortaya çıkardığı gelişmeler, verdiği zararlar, yol açtığı tahribatlar, neye zarar verdiği, nerede ve neden verdiği, hangi gelişmeleri yarattığı, nerede ve nasıl yarattığı, çeşitli kesimlerden insanlar üzerinde nasıl etki yaptığı ve toplum üzerinde nasıl etkide bulunduğu çok yönlü bir biçimde değerlendirilebilir. Bunun da ötesinde nasıl olunması gerektiği, insan ve toplumu ileriye götürme açısından etkileri irdelenebilir. Böyle olursa daha da gerçekçi olur. Çünkü herkes açısından aynı yönde etkide bulunmadı. Yine herkes açısından olumluluk ve olumsuzluk durumu aynı değil. Çeşitli toplumsal kesimler için farklı; Türk insanı için farklı, Kürt insanı için farklı yönleri var.

Mücadele büyük ölçüde bir iç savaş konumunda oldu. Adına Ulusal kurtuluş savaşı da denilse ve bir yönüyle ulusal sorunu ortaya çıkarmış olsa bile, bu savaş diğer yönüyle bir iç savaştı. Bu bakımdan bu özelliği çok fazlaydı. Tabii mücadelenin birçok şeyi kırması ve yıkması gerekti. Kırda da. Tahrip edici de oldu. Yine Kürdistan'da bazı değerleri değiştirebilmek için aşırı tahrip edici olmak durumunda kaldı. Bu realite bütün yönleriyle değerlendirilebilir. Bunu idealize etmek doğru değildir. Bu hem gerçek, hem de etkileyici olmaz.

Türkiye için de öyledir. Aslında namuslu ve dürüst yaklaşım olsaydı, Türkiye'de yeni bir edebiyatın gelişimi ve yeni insanın yaratılması açısından yararlanılabilecek çok şeyin olduğu görüldü. Örneğin mücadele o şişirilmiş insan tipini kıldı. Parti Önderliğimiz Keloğlan tipini iyi tanımladı. Bunun nasıl bir tip olduğunu, Kürt ve Türk insanının mevcut düzen altında ne hale getirildiğini herkese çok iyi gösterdi. Büyük bir aşağılık kompleksini yıktı. Bu kompleks şovenizme yol açıyor, kendi içine kapanmış bir insan ve toplum ortaya çıkarıyor. Mücadelemiz bunları yıktı ve büyük değişiklikler de ortaya çıkardı. Ama, bunları ifade edip böyle kültürel bir birikim olarak topluma sunan yoktur. Sunulsa, aslında bir devrim kadar etkili olurdu. Kürdistan'daki, Kürt toplumundaki gelişme kadar bir gelişme ortaya çıkardı.

Kürt toplumu için durum aynı değildir. Çünkü çıkış noktaları farklıdır, neyin nasıl etkide bulunduğu farklıdır. Bunları da görmek ve göstermek gerekir. Bu farklılık kaçınılmazdır. Herkese hizmet eden ortak bir değerlendirme ortaya çıkartamayız.

çözmeyebilir. Üstelik tahrip gücü fazladır. Bu mücadele biçimi birçok değeri tahrip ediyor. Bununla birlikte sorunları kültürel gelişme düzeyiyle beraber çözmek mümkünse, çözümde ona da yer vermek, en azından siyasetin çözümüne bu biçimde katkıda bulunmak önemlidir. Şimdi içinde bulunduğumuz süreçte bu daha çok öne çıkıyor ve önem taşıyor. Bu açıdan parti olarak bu alan çalışmalarına önem veriyor, birçok toplumsal gelişkinin çözülmesine önemli katkılar sunacak çalışmalar olarak görüyoruz. Bu temelde bu çalışmaları geliştirmek istiyoruz.

Ancak bu işler bir emir düzeyiyle yapılamaz. Böyle bir yaklaşım doğru değildir. Özden ve estetikten yoksun bir ürün ciddi bir değer ifade etmez ve bunun etkisi de fazla olmaz. Bize göre bu öyle zorlama ya da kararlar değil, eğitim ve örgütlenme ile olacak bir iş. Emirle ve zorla yürüyecek bir çalışma değildir, fakat partinin sahip çıkmayacağı bir çalışma da değildir. Öyle oldu mu, bizimki gibi toplumlarda bu çalışmalarını yapacak güç olmaz.

Toplumumuzda bireylerin eğitim düzeyleri geridir. Bu durumda geriye çalışmazlık kalıyor, işlevsizlik ortaya çıkıyor. Bu durumdan yararlanan bazı çıkar grupları kendi çıkarlarını ifade eden ürünler ortaya koyuyor, toplumun bilincini saptırıyor ve istedikleri yöne yönlendiriyorlar. Buna meydan vermemek, geri durumu aşmak

san olmanın en önemli özelliği manevi gelişmedir, manevi yaşamdır, kültür düzeyinin gelişimidir. Biz bunu yaratmayı ve toplumda böyle bir gelişme sağlamayı en temel görevlerimizden biri sayıyoruz. PKK, kültürel gelişme düzeyine çok büyük değer biçiyor; bu anlamda kültürel gelişmeyi sağlayacak çalışmaları değerli görüyor.

Partimizin şimdiye kadar yürüttüğü mücadele de aslında bu konudaki saptırmalar ve tahribatları önlemek, gerilikleri gidermek içindi. Başka yolu olmadığı için, partimiz siyasi ve askeri mücadeleyi, en çok da askeri mücadeleyi öne aldı. Kürdistan koşulları bunu gerektirdi. Askeri mücadeleyi birinci planda ele almadan ve varolan ortamı onunla parçalamadan, saptırmaları ve imha sürecini ortadan kaldırmadan, ulusal-demokratik gelişme için ortamı açık birikim yaratmadan, kültürel çalışma yapmak mümkün değildi. Bunun ortamı yoktu, anlamı da yoktu. Yani ne siyasi ortam buna elveriyor, ne de anlaşılıyordu. Böyle bir şey yapılmadan, bu temelde yürütülecek çalışmalar çok anlaşılır olmazdı.

Bu açıdan bu tür çalışmalara çok fazla önem verilmedi. Başlangıçta savaş öne çıktı, büyük bir savaş verildi. Bu savaş büyük ölçüde amaçlarına ulaştı; tahribatın ortaya çıkardığı engelleyici durumları kırarak ortamı değiştirdi. Böylece ulusal-demokratik kültürün gelişimi, bir Kürt edebi-

liğinde bulunduğumuz dönemdeki politikalar ve yaklaşımlarımız bu temeldedir.

Yeni bir Rönesans deniliyor. Kültürel alanda, sanat ve edebiyat alanında geniş bir açılım yaratarak, 25 yıllık kapsamlı mücadele ve savaşla ortaya çıkan değer birikimini çok yönlü ifadeye kavuşturarak, toplum ve insanlar için büyük bir kültürel gelişme hamlesini yaratmayı öngörüyoruz. Bugün böyle bir sürece girilmişir.

Kürdistan, Kürt insanı ve mücadele bunun önündeki engelleri kırdı ve birikimini ortaya çıkardı. Şimdi bunu ifadeye kavuşturmak, toplum ve insanlarca yararlanılır hale getirmek, böylece bununla insan ve toplum yaşamında büyük bir değişim ve yenilenmeyi yaratmak esastır.

– *Günümüzde doğru bir edebiyat çalışmasının işlevi nasıl olmalıdır? Kürt romanının vurgu yapması gereken esas noktalar nelerdir?*

– Doğru bir edebiyat çalışması için burada yürütülen üç aylık tartışmaları değerlendirmek gerekir. Bunun için kendi pratimizden bazı sonuçlar çıkarabiliriz.

Bu konuda ne tür yanlışlara düştüğümüzü, ne tür yanlışlar taşıdığımızı tartışmalar içinde ortaya koymaya çalıştık. Gördüğümüz en önemli şey şuydu: Edebiyatı ve dolayısıyla diğer bütün yaşam olgularını kendi dışında, yani partinin ve

“Bazıları devrimimizi benimsemiyorlar, aslında ona karşıtlar, Türkiye siyasetinin karşıtlığı gibi

bu devrime karşıt oldular.

Bu, çizgi karşıtlığıdır. Bunlar ilkel milliyetçi bir ruh taşıyorlar. Devrimimizin büyük demokratik ve sosyal özünü, ideolojik çerçevesini benimsemiyorlar. Böylece Kürdistan'da Kürt halkı içinde de bu çalışma üzerinde yoğunlaşanlar, bunun edebiyatını

ve sanatını yapanlar

ortaya çıkmadı.”

gibi nedenler de sayılabilir.

Buradan kalkarak, diğer bütün alanlarda olduğu gibi edebiyatın da tek ve temel kaynağı olan devrim üzerinde yoğunlaşmayıp dışarıdan kaynak arama gibi bir eğilim ortaya çıktı. Bu yanlışlıktı. Bu haliyle bizim dışımızda da bu var ve giderek Kürdün de Türkün de edebiyatı ve sanatı durdu. Neden? Çünkü geçen yirmi yıllık yaşama bu mücadele yön verdi. Toplum yaşamı, siyaset ve askerlik bununla şekillendi.

Şimdi bu ifade edilmiyor. Bunun ifade edilmesi için siyasi ortam yok, bunun önünde yasaklar var. Türkiye resmi siyasetinde, sadece buna küfretmek için yapılacak çalışmalara izin veriliyor. Yalnız başına buna küfretmek de bir edebi gelişme ortaya çıkarmıyor. Tabii bunu yapanlar da var, ama bu ancak bir sınırdaki kalıyor. Bu tarzda ele alış bir değer ve derinlik ortaya çıkarmıyor. Bu nedenle böyle bir durgunluk var.

Biz de böyle bir çalışma ortaya çıkarmadığımız için bu iş yürümedi. Kürt insanı da yürütemiyor. Kürt aydını denilen parti dışında olan bazı kesimlerin bir kısmı ise verimsiz ve üretimsizdir; bunlar gerçekten fukaradır. Aslında öyle bir aydın birikimleri yoktur, kültürel düzeyleri de buna uygun değildir. Sömürgeci çarpıtımla yetiştikleri için kendilerini öyle sanıyorlar.

Bazıları devrimimizi benimsemiyorlar,

Sivil toplum, demokrasi ve kitle örgütleri üzerine -1

● Mehmet TİGRİS

Günlerini, aylarını adım adım yaşamaya başladığımız 21. yüzyıl, bir özgürlük ve demokrasi çağı olacaktır. Demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü gibi, insanlığın uzun vadeli mücadeleleri sonucunda oluşan siyasi kriterler, hiçbir dönemde yüzyılımızda olduğu kadar evrensel çapta ve bu derece derin bir analize tabi tutulmamış ve uygulanması için bu kadar yoğun çabalar harcanmamıştır. Köleci dönemde sınıfların ortaya çıkması ile birlikte tarih sahnesine çıkan devlet olgusu, belki de hiçbir dönemde bu derece sorgulanmayacaktır. Devletin toplum üzerindeki gücünün sınırlandırılması, yani devletin demokratikleştirilmesi için global bir mücadele, büyük olasılıkla hiçbir yüzyılın bu derece başat gündemlerinden olmayacaktır.

Artık devlet ve demokrasi kavramlarının tartışıldığı her ulusal veya uluslararası platformda yeni bir kavram daha gündeme oturmaktadır. Bu da *sivil toplum* kavramıdır. *‘Sivil Toplum ve Demokrasi, Sivil Toplum ve Devlet’* ilişkileri diyalektik bir bağ içinde kavranmaya çalışılmaktadır. 20. yüzyılda yaşanan iki büyük savaşın ağır tahribatları da dikkate alınarak, siyasi ve sosyal sorunların çözümünde çatışma ve savaş yöntemi yerine demokratik siyasal çalışma yöntemi dünya çapında ağırlık kazandıkça, buna paralel olarak devlet karşısında bir baskı grubu olan sivil toplum örgütlerinin rolü ve onlara verilen değer giderek daha fazla artmaktadır.

Önderlik, *“Günümüz dünyası, sivil toplum örgütlerinin, iktidarı etkilemesi ya da iktidar olması dönemidir”* demektedir. Bu nedenle PKK’nin yeni stratejisinde ve dönemsel taktiklerinde, demokratik siyasal mücadelenin vazgeçilmez araçları olarak sivil toplum örgütlerinin önemi de artmış bulunmaktadır. Bu itibarla, sivil toplum ve demokrasi kavramlarına derinlikli yaklaşmak, özünü kavramak kadar, sosyalizmin kuruluşunda ve genel olarak kurtuluş mücadeleleri sürecinde kitle örgütlerinin rollerini bilince çıkarmak ve tabii ki kendi özgü-lümüzdeki önemini değerlendirmek, son derece gerekli ve yerindedir.

Sivil toplum kavramı üzerine

Sivil toplum kavramı ilk kez 18. yüzyılın sonlarında ortaya çıkmıştır. Bu dönem, özellikle Avrupa’da feodalizme ve despotik devletlere karşı, devrimci barutunu henüz tüketmiş burjuvazi önderliğinde gelişen kitlesel siyasal mücadeleler dönemidir. Marx’ın da belirttiği gibi, uzun ve karmaşık bir tarihsel dönüşüm sürecinin ürünü olan bu kavram, burjuvazi ile birlikte gelişmekte ve Batı’daki aydınlanmaya koşut olarak bir avuç feodal dışındaki geniş toplum kesimlerinin kamu sahasını denetleme çabası olarak belirginlik kazanmaktadır.

“Modern burjuva çağı” diye belirlediği çağı için Marx, *“siyasal ve toplumsal katmanlaşma biçimlerinin ‘ayrılmasına’ yol açması ölçüsünde eşsizdir”* der. Burjuva çağı ilk kez bireylerin yasal statülerini, sivil toplumdaki sosyo-ekonomik rollerinden koparır. Oysa, feodal toplum, doğrudan siyasal bir karaktere sahipti. Sivil yaşamın ana öğeleri (mülkiyet, aile, emek biçimleri) toprak beyliği, malikane ve meslek birlikleri gibi biçimler almıştı. Feodal toplumun üyeleri *‘özel alan’*dan yoksundular. Kader-

leri, ayrılmaz bir biçimde ait oldukları örgüte bağlıydı ve bu örgüt de, ‘kamu’ örgütleri mozağinin iç içe geçmiş parçalarından birini oluşturuyordu.

Bu tür bir ‘siyasal boyunduruktan kurtuluş’ modern burjuva düzeninin ayırt edici özelliği oldu. Özel ihtiyaçlar ve çıkarlar, ücretli emek ve özel hukuk alanı olan sivil toplum, siyasal denetimden özgürleşti. Dolayısıyla sivil toplum; özel kişilerden, sınıflardan, toplumsal katmanlardan ve faaliyetleri hukuk tarafından düzenlenen ve bu nitelikleriyle de siyasal devletin kendisine doğrudan bağlı olmayan kurumlarından oluşan bir mozaik olarak şekillendi. Böylece modern burjuva çağı ile birlikte, devlet ve onun askeri, polisiye, hukuki, idari, üretici ve kültürel organları ile devlete ait olmayan (piyasa tarafından düzenlenen, özel denetim altında bulundurulmuş veya gönüllü biçimde örgütlen-

ler dolayısıyla devlet kurumları üzerinde her çeşit baskı ve denetimi uygulayarak, yasal güvence altında kendi kimliklerini koruyan ve dönüştüren kurumların oluşturduğu bir bütün olarak kavranmaktadır.

Sivil toplum kavramına Hegel, Marx, Engels ve 20. yüzyılda da özellikle Gramsci’nin eserlerinde rastlamak mümkündür. Hegel’e göre sivil toplum, aralarındaki ilişkiler medeni hukuk tarafından düzenlenmiş bulunan ve bu halleriyle de doğrudan doğruya siyasal devlete bağımlı olmayan özel bireylerin, sınıfların ve kurumların oluşturduğu bir mozaiktir. Marx ise, *“sivil toplumun anatomisinin ekonomi politikte aranması gerektiği”*ni belirtmektedir. Ve devamla, *“sivil toplum üretici güçlerin gelişiminin belli bir aşamasında bireylerin bütün maddi ilişkilerini kucaklar. Verili bir aşamanın bütün ticari ve sanayi hayatını kapsar ve bu haliyle, dış ilişkilerinde kendi-*

“Özel ihtiyaçlar ve çıkarlar, ücretli emek ve özel hukuk alanı olan sivil toplum, siyasal denetimden özgürleşti. Dolayısıyla sivil toplum; özel kişilerden, sınıflardan, toplumsal katmanlardan ve faaliyetleri hukuk tarafından düzenlenen ve bu nitelikleriyle de siyasal devletin kendisine doğrudan bağlı olmayan kurumlardan oluşan bir mozaik olarak şekillendi.”

miş) toplum alanı arasındaki ayrım tam olarak netleşti.

Sivil toplum ve devlet arasındaki bu ayrımın taktik kullanılış biçimleri, yeni ayrımın savunucularının, aşırı genişlemiş despotik devlet iktidarına sırt çevirdikleri 18.yüzyılın sonlarından bu yana, giderek daha fazla belirginlik kazandı. Tartışma, öncelikle siyasal iktidarın belli noktalarda merkezileşmesinden büyük korku duyan, toplumsal sınıf ve katmanlar içinde yankı buldu. Bu kesimler tartışma ve okuma faaliyetinin yürütüldüğü kamusal alanlar oluşturdular. Siyasal meselelerle ilgili kamuoyu oluşturmaya ve bu kamuoyunu, doğuş evresindeki sivil toplum adına, devletin gizli ve çoğu kez baskıcı eylemlerine karşı yöneltmeye çabaladılar. Nitekim sivil toplum da bu mücadele içinde anlam kazandı ve her zaman da toplumsal muhalefeti temsil etti.

Günümüzde de en soyut tanımıyla sivil toplum; üyeleri öncelikle devlet dışı faaliyetlerle –ekonomik ve kültürel üretim, ev yaşamı, topluluklara yönelik hizmetler ve gönüllü birliklerle– uğraşan ve bu faaliyet-

sini ulusallık olarak ortaya koymak ve içinde de devlet olarak örgütlenmek zorunda olsa da, devleti ve ulusu aşar” demektedir. Yine Engels bir yerde *“Devlet, yani siyasal düzen bağımlı; sivil toplum, yani ekonomik ilişkiler alanı tayin edici öğedir”* diye belirterek Marx’a katılmakta, bir başka yerde de *“sivil toplumu koşullandıran ve düzenleyen devlet değildir, aksine devleti koşullandıran ve düzenleyen sivil toplumdur”* di-yerek, bu kavramın altyapı alanına ait olduğuna vurgu yapmaktadır.

Oysa Gramsci’de sivil toplum, altyapısal alana değil, üstyapısal alana aittir. Örneğin Hapishane Defteri’nde şöyle der; *“Biri sivil toplum denebilecek, yani genellikle ‘özel’ diye adlandırılan organizmalar bütünü, öbürü ise ‘siyasal toplum’ ya da ‘devlet’tir. Şu an yapabileceğimiz bu iki üstyapısal ‘düzey’i saptamaktır. Bu iki ‘düzey’, bir yandan egemen grubun tüm topluma uyguladığı ‘hegomonya’ işlevine, öbür yandan devlet ve yasal hükümet aracılığıyla uygulanan ‘doğrudan egemenlik’ ya da yönetim işlevine tekabül eder.”* Kısacası Gramsci, kendi sivil top-

lum kuramının Hegel’den türediğini belirtir. Yine Gramsci’nin yorumuna göre, Hegel’in sivil toplum kavramı, üstyapısal bir kavramdır. Üstelik ona göre, Marx da sivil toplum kavramında Hegel’e göndermede bulunmaktadır. O halde, Gramsci ile Marx arasındaki bu karşılık nasıl açıklanabilir? Araştırmacılara göre, Gramsci’nin Hegel’e göndermede bulunduğu esnada düşündüğü sivil toplum, *“başlangıç uğrağındaki, yani devletin daha sonra başat-mek zorunda kalacağı gelişmelerin patladığı uğraktaki değil, çeşitli çıkarların örgüt-lenme ve düzenlenmelerinin devlete ge-çiş için zemin sağladığı nihai uğraktaki”* sivil toplumdur.

Sivil toplum kavramını irdelerken, İtalyan komünist önderlerinden Gramsci’nin faşizm döneminde geliştirdiği sivil toplum kavramına biraz daha yakından bakmak gerekir. Gramsci sivil toplum kavramını,

ne karşı siyasal ve devrimci bir mücadelelenin yolunu hazırlama şansını sunmaktadır.

Gramsci’ye göre sivil toplum, modern savaştaki süper sistemlere benzer. Bu sistemlerin labirente benzeyen yapısı, normal olarak, ekonomik krizin *“hücumlarına”* karşı direnmekte ve devlet aygıtını korumaktadır, ama iyi örgütlenmiş hücum unsurlarının içeriye sızmasına olanak veren de, işte bu sistemlerin karmaşıklığıdır. Gramsci’nin akıl yürütüşüne göre, sivil toplum üzerinde denetim sağlamak için yapılan uzatılmış bir *“mezzi savaşı”*, burjuvazinin egemenliğini, *“öz vatani”* olan ekonomi ve baskıcı devlet alanında siyasal olarak yıkabilmek için en etkili yol olacaktır. Gramsci’nin adlandırdığı şekliyle bu *“mezzi savaşı”*, batı Avrupa işçilerinin başarılı bir biçimde iktidara gelmesi için, bolşeviklerin savaşın tahrip ettiği geri kalmış Rusya’da gerçekleştirdikleri *“manevra savaşında”*, yani devlet aygıtına ani cephe taaruzundan daha uygun bir stratejiydi.

Ne var ki Gramsci, sivil toplumda mezzi kazanmış toplumsal ve siyasal güçlerle, devletin tedrici ve bölük-pörçük bir şekilde ele geçirilmesini asla düşünmemişti. Çünkü, egemen bir sınıfın iktidarı, iradi olarak terkedeceğine inanmayacak kadar Marksistti. Tahakküm sistemini alaşağı etmek ve iktidarı işçi sınıfı ve müttefiklerine vermek için devrim kaçınılmazdı. Ancak, devrim çabuk ve acısız olacaktı. Çünkü Gramsci’ye göre, işçi sınıfının sivil toplumdaki kazanımlarıyla, burjuva devlet ve mülkiyet ilişkilerinin yapısı baltalanmış olacaktı. Gramsci, kritik mevzileri zaptetmeyi ve geçici olarak kaybetmeyi de içeren, ancak uzun dönemde iktidar dengesinin devletten sivil topluma kaymasına yola-çacak, mücadelenin cephenin bir kesiminden diğerine kaydığı yavaş bir *“mezzi savaşı”*’nı öne çıkarmaktaydı.

Özcesi; Gramsci, sivil toplum ve onun örgütleri alanında, emekçi sınıf ve tabakaların egemen sınıflarla kışması ve giderek bu kurumlar üzerindeki nüfuzlarının kırılmasına büyük önem veriyordu. Bu tezinin, demokratik siyasal mücadelenin temel bir mücadele yöntemi olarak ağırlık kazandığı 21. yüzyılda, çok daha büyük bir değer kazanacağı açıktır. Ayrıca bu *“mezzi savaşı”* tezi, PKK’nin yeni dönem stratejisi açısından da derinlikli kavranması gereken bir niteliğe sahiptir.

Sivil toplum ve devlet arasındaki ilişkilerde ana ilke, özgürlük bildirgelerinden biri olan 1776 Virginia İnsan Hakları Bildirgesi’nin ikinci maddesinde şöyle yazılıdır; *“Tüm güç halkta toplanır ve halktan gelir.”*

Bu ilke ile demokrasinin tanımında da karşılaşıyoruz. Nitekim sivil toplum kavramının ortaya çıkışı ile Batı’da burjuvazi önderliğinde demokrasinin yeni tarih sahnesine çıkışının aynı döneme denk gelmesi tesadüf değildir. O dönemden bu yana, sivil toplum kavramı ile demokrasi birbirinden ayrı düşünülmeyen kavramlardır. Günümüzde de kendi kendini örgütleyen, devlet iktidarını sorgulayabilen ve bu iktidarın yayılmacılığına direnebilen, çoğulcu, etkin ve devletten tamamen bağımsız bir sivil toplum, demokrasinin vazgeçilmez koşulu olarak kabul edilmektedir.

inceleme ~ araştırma

Partimizdeki irade birliği özgürlüğü ve demokrasiyi kazanmanın en büyük güvencesidir

Ortamımızda üzerinde durulmaya değer hususlar var. Bu durumda çalışmalarımızı değerlendirmek ve somut gerçekliği bu çerçevede irdelemek kuşkusuz önemli ve gereklidir.

Her şeyden önce bu ortamda ciddi bir mücadele durumunun yaşandığı kesindir. Ulaşılan düzey en azından önemli bir mücadeleye düzeyidir; mevcut durum hiç olmazsa mücadelesiz bir biçimde sağa sola savrulmayı içermiyor. Fakat her mücadelenin de ideolojik ve siyasal yanları var; böyle olmak durumundadır. Formüle edilmesi ve örgütlülüğü ne olursa olsun, her tavır, her söz ve her davranış bir ideolojinin etkisini taşır. Kuşkusuz bizim içimizde bu çok daha derinlikli ve ayrıntılı olarak ortaya çıkıyor. Kişilerin durumu ve kişilerde temsilini bulan tutum elbette ideolojik bir içerik taşıyor. Bir kişide bile olsa ideolojik içeriği oluyor, en azından böyle değerlendirmemiz gerekiyor.

Kürt toplumu ve Kürt insanı belki ciddi bir ideolojik düzeye sahip değildir, sosyal gelişmesi geridir; belki Marx'ın çokça söylediği gibi ideolojisizliği ve sınıfsızlığı da içeriyor olabilir. Ama bir yanı böyle olsa bile, yine de biz onu belli bir ideolojik çerçeveye ve sosyal içerikle değerlendirmek ve çözümllemek, en azından çözüm yaratılabilmek için oraya çekmek zorundayız. Böyle olmazsa çözüm yaratamayız. Neden? Çünkü böyle olmazsa toplumsallık olmaz. Toplumsal düzeye ve toplumsallığın içine çekmeden hangi sorun çözülebilir, insanın hangi sorununu çözebiliriz? Hiçbir sorunu çözemeyiz. İnsanın sorunları kendi doğasının dışında çözümlenemez. İnsanın doğası toplumsallık olduğuna göre, ne kadar zayıf özelliklere sahip olunursa olunsun, yine de çözüm için oraya çekmemiz gerekiyor.

Tabii arkadaşlarımız sorunları epey derinlikli tartışıyorlar. Yani bir mücadele gerçeği var. Kuşkusuz tartışmamak kötüdür. Fakat tartışmaları anlamlandırmak da önemlidir. *“Ben söyledim oldu, yaptım oldu, doğrusu benim yaptığım gibidir”* demekle olmaz. Yine olup bitenlerin ne anlama geldiğini değerlendirmesek, yaptıklarımızdan amaçlanan sonuçları alamayız oluruz.

riz. İşin bir yönü elbette burada iktidar kavgası yürütmek oluyor.

Buradaki imkanlara el koyma veya imkanları elde etme ve bunları kendi düşüncesine göre düzenlemeyi isteme durumu var. Bu doğal mıdır? Kuşkusuz doğaldır, bu bir siyasal hareket durumudur. Yani siyaset demek mücadele demektir, etkinlik mücadelesi demektir. Bir bütün olarak, siyasal bir hareket olarak toplumda iktidar mücadelesi yürütüyoruz. Şu veya bu biçimde bir iktidar aygıtı yaratmak istiyoruz. Özellikleri var olanlardan farklı olabilir, ama yine de bir iktidar mücadelesi çerçevesindedir.

Bunun böyle bir hareketin içinde olması da mümkündür. Böyle mücadeleler ortaya çıkabilir. Fakat her yönetim veya iktidar mücadelesi bir ideolojik çerçeveyi de ihtiva ediyor. Bir siyasal mücadeledir, ama her siyasete yön veren bir ideolojik doğrultu var. İdeolojisiz ve doğrultusuz siyaset olmaz. Öyle söyleyenler de var ama, böyle bir şey uydurmaz. İdeolojik doğrultu olmadan sadece siyaset yapalım demek, aslında hakim ideolojiyi gizleme amacı gütmek demektir. Çünkü böyle bir şey olamaz. Yine de dar hedefler ve kısa vadeli çıkarlar oluşturabilmek için, uzun vadeyi içeren bir amaçlar toplamı ve doğrultu gerekiyor. Yoksa çok tahripkar bir mücadele durumu ortaya çıkar. Toplamlar ve insanlık bunu kaldıramaz, kaldıramıyor da.

Demek ki burada çok çeşitli ideolojiler var, bunlar çatışıyor ve kendilerini hakim kılmak ve etkili olmak istiyorlar. Yani sınıf eğilimleri var. Bu bir kişi olur, yine kişide çok farklı şekillerde ortaya çıkabilir, ama yapılmak istenenleri böyle değerlendirmek gerekiyor.

Bir parti çalışması yapıyoruz ama, halihazırda çok sınıflı bir partiyiz denilebilir. Hala farklı kesimler, sınıflar ve ulusların çıkarlarını taşıyan, kendi içinde bunları hakim kılmaya çalışan, homojenleşememiş ve toplum düzeyini aşamamış özellikler taşıyoruz; yani toplumun bir kesiti durumundayız. Bu konumumuzla toplumdan ayrı, toplumun önünde öncü bir konumda değiliz. Parti böyle olabilir mi? Kuşkusuz olamaz.

maz. Yani toplumun bir parçasını ondan ayırıp ayrı bir yere koymak elbette doğru olmaz.

Bu açıdan partide toplumdan farklı, toplumda ulaşamayan düzeylerin varolması gerekir. Bir parti farklı ideolojiler, siyasetler ve örgütlerin birliği değil, bir ideoloji, siyaset ve örgüt anlamına geliyor. Zaten toplumun içerisinde birçok parti var. Farklı ideolojiler ve siyasetler kendilerini farklı örgüt yapıyorlar. Bir de bir parti toplum derecesine düştü mü, ancak toplum kadar hareket edebilir. Oysa parti bir eylem gücü olmak durumundadır. Eylem yapabilmesi için de onun eylemine yön veren doğrultusu, eyleminin amaçlarını belirleyen siyaseti ve ona eylem gücü kazandıran örgütünün olması gerekir. Bu olmadan parti nasıl eylem yapabilir? Demek ki parti her bakımdan toplumdan farklıdır. Parti, toplumun derecesine düşürülemez; toplum da parti gibi ele alınamaz.

Tümüyle tek bir ideoloji, siyaset ve örgüt düzeyi kazanmış bir toplum bir ütopya olarak var. Ona doğru ilerleyelim; bu, insanı daha iyi yaşatır, daha eşit ve özgür kılar diyoruz. Bunun nasıl ve ne kadar gerçekleşeceği daha belli bile değildir. Yani bu konuda kimse bir kehanette bile bulunamıyor. Çünkü buna gerek yoktur. Burada ancak düşünce antrenmanı olabilir, hayaller ortaya konulabilir. Onun da çok fazla gereği yoktur. Fakat bir partide bu olabilir mi? Evet, olmak zorundadır. Hele bu bir devrimci öncü parti ise, yani belli bir ideolojik doğrultuyu çok etkili yaşamak isteyen ve politik mücadele yürüten bir parti ise, bu çok daha fazla öyle olmak durumundadır.

Peki, parti böyle mücadelelerden kendisini sakınabilir mi? Kuşkusuz parti toplum gibi olamaz, toplum gibi kendisini mücadeleden sakınamaz. Sakınma durumuna düşerse toplumdan kopar. Parti toplumla iç içe olduğu, onun içinde örgütlendiği ve onu örgütleyip yönlendirdiği ölçüde güç kazanmış olur. Toplumu yönlendirebilir, değiştirebilir, topluma hakim olabilir. Bu da ayrılığı değil, iç içe olma durumunu ifade eder. Toplumla iç içe olunca ve kopma söz konusu olmayınca; toplumda

varolan durumlar, değişik ideolojiler, siyasetler, örgüt anlayışları ve eğilimler partiyeye yansır ve partiyi etkiler. Bunların partiye yansımaması ve partiyi etkilememesi mümkün değildir. Tersi durumda parti topluma açık olmaz. Açık olmayınca da gelişemez ve toplum üzerinde etkide bulunamaz. Partinin gelişebilmesi, toplumla bağ içinde olabilmesi ve toplum üzerinde etkide bulunabilmesi için açık olması gerekir. Açık olunca, toplumun içinde bulunan durumlar kaçınılmaz olarak partiye yansır. Bu içinde farklı anlayışlar, eğilimler, davranışlar ve tutumla-

ra neden olur. Bu da parti içinde mücadeleye yol açıyor. Bu doğal bir süreçtir.

Parti böyle bir doğal süreçle yüz yüzedir, ama bunu nasıl karşılamalı? Toplum gibi kendisini böyle bir mücadelenin içine bırakıp onunla birlikte çözümsüz mü yaşamalı? Hayır! Öyle oldu mu parti olmaz; o zaman parti toplum derecesine düşer.

Demek ki toplumun bu çelişkileri, ayrı düşünceleri ve amaçları, yani böyle bir ideolojik ve politik çerçeveyi yaşaması ve kendi içinde bunun mücadelesini yaşatması ayrıdır, partideki ayrıdır. Parti içinde bu mücadelenin yürütülme durumu, yöntemi, düzeyi ve hızı toplumdaki gibi olamaz. Burada mücadele yasaları farklıdır. Parti top-

sorunları ve çelişkileri çözemedikten sonra, toplumdaki çelişkileri çözemez.

İkincisi; parti çelişkileri çözümlenip güç kazanamazsa, ideolojik ve örgütsel bir bütünlük ve güç ortaya çıkaramazsa, neyle mücadele yürütebilir? Bir partinin ideoloji ve örgüt olmak üzere iki temel güç kaynağı vardır. Başka güç kaynağı yoktur. Kendisi böyle bir güç yaratmadan ve güç olmadan elbette mücadele edemez.

Bu açıdan partide bu tür anlayışlar ve farklı eğilimlerin toplumdaki gibi yaşaması, varolması, uzun süre kendisini sürdürmesi, yaşatması ve örgütlemesi diye bir şey söz konusu olamaz. Bizde son zamanlarda bu konuda bir yanılsama ve

“Bir parti farklı ideolojiler, siyasetler ve örgütlerin birliği değil, bir ideoloji, siyaset ve örgüt anlamına geliyor. Parti toplum derecesine düştü mü, ancak toplum kadar hareket edebilir. Oysa parti bir eylem gücü olmak durumundadır. Eylem yapabilmesi için de onun eylemine yön veren doğrultusu, eyleminin amaçlarını belirleyen siyaseti ve ona eylem gücü kazandıran örgütünün olması gerekir.”

lumda olanı kendisinde çok hızlı ve çok erkenden çözüme ulaştıran, çözüme ulaştırması gereken bir özelliğe sahiptir. Böyle olmazsa, parti böyle yapamazsa, kendisini toplumun çelişkilerinin çözüm gücü haline getiremez. Onun için burada mücadelenin kuralları farklıdır. Mücadelenin amaçları ve temel özellikleri aynı olsa bile, ortaya çıkış biçimleri ve mücadele yöntemleri ile çözüm biçimleri farklıdır.

Ayrılıklardan doğan bir parti olmaz

Parti uzun süre bu çelişkilerle yaşayamaz ve farklılıkları uzun süre içerisinde barındıramaz. Yine toplumda olduğu gibi ayrı gruplar ve örgütler oluşturarak kendi içinde mücadele edemez. Bu tür yansımalar ortaya çıktıkça –ve sürekli ortaya çıkacağına göre– kendi iç mücadelesini anında ve hızla yürütmek, eğilimleri tanımlayarak açığa çıkarmak ve bunlara karşı mücadeleyi sonuca götürmek zorundadır. Farklı eğilimler ve ideolojilerin etkilerini yok etmek, yürüttüğü mücadele ile temsil etmek istediği kesimlerin çıkarları ve ideolojileri doğrultusunda, bütün bu eğilimleri tasfiye etmek ve kendi içinde eritmek durumundadır.

Parti bunları eğitir, özümser, birleştirir. Ya kendi içinde eritir ya da dışına atar. Ama bir yolla bunu yapıp ideolojide, siyasette ve örgütte birlik yaratmak zorundadır. Parti bunu yaptığı ölçüde, toplum içinde böyle bir mücadeleyi yürüteceğini bilmek gerekir. Bir parti, bunu yapma gücüne sahip olursa toplumda mücadele yürütebilir. Yani kendi içinde çelişkileri çözebilir ve çelişkilerin çözülebilirliğini pratik deneyim olarak gösterebilirse, toplumda çelişkilerin çözümü için bir mücadele yürütebilir. Bir ideolojik doğrultu ve ortak politik yapılanma, yine bir örgütsel bütünlük ve yapılanma ortaya çıkar ki, bunlara dayanarak mücadele yürütülür. Bunlar olmadan parti mücadele yürütemez. Bir parti toplumda varolan çelişkileri kendi içinde çözemezse, o zaman zaten darmadağın olur ve parti olamaz. Parti kendi içindeki

çarpıtma var. Bu, olur gibi görülüyor, “olsun” deniliyor. Hayır, bu yanıltır. Partide ayrı olarak hiç kimse varolamaz. Ayrılıklardan doğan bir parti olmaz. Bir ittifak yapabiliriz, ayrı olanlar birbirleriyle birlik oldukları noktalarda ittifak yapabilirler; ama bunlar bir parti olamazlar. Bu her şey için geçerlidir. Kadın-erkek, işçi-köylü, nereden gelirse gelsin, bütün kesimler için geçerlidir.

Örneğin bu konuda bayan arkadaşlarda bir yanılsama var. *“Biz, cins olarak parti içerisinde çok ayrı duracağız”* diyorlar. Öyle oldu mu o zaman partiden kopar. Eğer partide cins mücadelesini yürütme ve çelişkili çözüme yönünde ilerleme gerçekleşmiyorsa, demek ki o zaman bu çelişkinin çözümünde ilerleyemez. Partide yapılamayan, toplumda hiç yapılamaz. Bu açıdan çelişkiliyi açığa çıkarmak, örgütlemek ve mücadeleye dönüştürmek ayrı, ama çözmeye çalışıp çalışmamak ayrı bir konudur. Oradan çözüm üretmek gerekiyor; bir parti çözümü üretmek gerekiyor; çözüm yönünde bir çaba harcamak gerekiyor.

Böyle olmazsa ne olur? Ne kadar ayrı ideoloji ve grup olursa, kuşkusuz o kadar parti oluruz. Bu açıdan ayrılıkları açığa çıkarıp çözüme üzere mücadeleye dönüştürmeye evet; fakat bunları çözümsüz kılıp partimizi ayrı gruplar ve örgütlerin partisi gibi tanımlamaya ve böyle yaşatmak istemeye hayır! Öyle oldu mu, o zaman bizim bir ideolojik doğrultumuz ve örgütsel birliğimiz kalmaz. Düşünce ve eylem gücümüz ortadan kalkar. O zaman kendisi bir sentez haline gelip güç yaratarak toplumda mücadele yürüten bir aygıt değil de, kendi içinde kendisi ile uğraşan bir aygıt durumuna düşeriz. Nitekim böyle hata yapıldı mı ve biraz doğru anlaşılmadı mı, hemen oraya düşünüyoruz. Parti pratiğimiz bunu çok somut olarak gösteriyor.

Demek ki partide bu sorunları çözememiz gerekiyor. Ne olursak olalım, nereden gelirsek gelelim, ne tür özellikler taşırsak taşıyalım, partiye geldikten sonra her şeyden önce kendimizi bir

“Koordinasyon olmadan çalışılsa, istek ve katılımı işler yapılsa bile, işleri planlı yürütmek ve sonuçlarını toplamak pek mümkün olmuyor. Yapılan işlerin sonuçlarını derleyip toparlayan, neyin nerede olduğunu bilen bir koordinasyona ihtiyaç var. Yönetim işte budur. Burası bir bütün olarak bir yönetici topluluğudur, çalışmaları en ileri düzeyde yapan bir topluluktur.”

İdeolojisiz ve doğrultusuz siyaset olmaz

Tartışmalarda ortaya çıkan önemli bir sonuç, buradaki işlerin düzenlenmesi oluyor. Bir süreden beri, hatta baştan beri burada böyle bir tartışma var; şu veya bu biçimde yürütülen bir mücadele oldu. Bu mücadele bazı değişiklikler, gelişmeler ve çözümler de ortaya çıkardı. Ama bu hala sürüyor. Örneğin buradaki yönetim sorunu, yönetim mücadelesi hala devam ediyor. Yönetim demek bir bakıma iktidar demektir. Buna iktidar kavgası da diyebilir-

Peki, partide böyle durumlar ortaya çıkar mı? Kuşkusuz çıkar. Parti bu tür mücadelelerden uzak olamaz. Parti toplum derecesine düşemez, toplumun bir kesiti olamaz; *“bir kesim de partidir”* diyemeyiz. Parti toplumdan çok ayrı özellikler taşımak durumundadır. Yani bir ideolojik, siyasal ve örgütsel birlik, bir toplum gibi çok değişik kesimlerin çıkarları, dolayısıyla değişik ideolojiler, siyasetler ve örgütlerin olması gerektiği bir düzeyde olamaz. Öyle oldu mu iki toplum olur. Tabii bir yerde iki topluma gerek yoktur. İkinin iç içe geçmesi gerekir ve o zaman da parti ol-

mücadele içerisine sokacağız. Kendimizi mücadele dışı tutmayacağız, saklamayacağız, daraltmayacağız, bastırmayacağız, mücadeleye açık tutacağız. İkincisi; mücadelede çözümler yaratacağız, parti çözümüne yöneleceğiz, parti çözümünü yaratacağız. Parti çözümü farklılıkların korunması değil, ideolojik ve örgütsel birliktir. Bu mücadelenin bu biçimde sürmesi ve bunda bu kadar ısrar, aslında parti tarzında bir mücadele yürütmek değil de, toplumda varolan veya diğer partilerde kimi zaman ortaya çıkan mücadeleler gibi bir mücadeleyi ortaya çıkarmak oluyor. Burada bu konuda böyle bir ısrar var.

Bu kadar yoğun mücadele, çok fazla etkilenmelerin olduğuna bize gösterdi. Bunu gizli tutmaya hiç gerek yoktur. Bu gerçeği itiraf etmemiz gerekiyor. Hiçkimenin kendisini çok iyi görmesine de gerek yoktur. Bir aldatma var. Bazıları çok iyi durumda olduğumuzu sanmışlar; belki de bazıları onlara bunu söylemiş ve buna inanılmış. Ancak durumun öyle olmadığı ortaya çıkıyor. Bu biçimde çok iyi durumda değiliz, ama mücadele eder bir konumdayız. Mücadele ediyor olmak da, bir bakıma kendi çerçevesinde iyi olmayı ifade ediyor. Mücadelenin bu kadar uzaması ise, burada ısrarın varolduğunu gösteriyor.

Tabii mücadelecilik olmak, mücadeleye açılmak ve mücadele etmek iyidir; ama bu kadar ısrar ve çözümsüzlük parti açısından da, kişiler açısından da iyi değildir. Öyle anlaşıyor ki, epeyce etkilenme var; çok köklü etkilenme ve şekillenmeler var. Adeta kemikleşmeye doğru giden yapılanmalar var ve ısrar bunun sonucunda doğuyor. Yani farklılıklar, bir mücadeleye sahne olarak giderilip bir güce dönüştürülüyor; adeta diretiliyor, inatçı davranıyor, hatta kendisini örgütüyor, grupçuluk yapıyor. Çünkü grupçuluk var deniliyor, bunlar raporlara da yansımıştır.

Partimizin içinde en büyük suç, grup olmaktır. Tabii hizip tehlikelidir; grupçuluk yapıp kendisini örgütleyerek mücadeleye girmek tehlikelidir. Bu, sınıf mücadelesinde çok ileri bir düzey tutturmak demektir. Gözü kara bir biçimde parti içinde örgütlenmeye kadar gitmek tehlikelidir. Kişiler kendilerini mücadeleye sahne edebilirler, kendilerindeki farklı sınıf eğilimlerinin parti içinde mücadeleye dönüşmesini sağlayabilirler, kendilerini ona açıp eğitebilirler. Fakat kendilerindeki bu farklılıklar sınıf mücadelesinde ısrarlı olduklarını ve bazı sınıf anlayışlarını partiye hakim kılmakta ısrar ettiklerini gösterir. Bunu örgütlemeye çalışmak tehlikelidir. Bu, partiyi bazı sınıflar adına ele geçirmek anlamına gelir.

Parti buna karşı şiddetli bir mücadele yürütür mü? Evet, yürütür. Bununla çok sert mücadele eder mi? Yeri gelirse eder. Bunu bu biçimde görmek ve anlamak gerekir. Eğer çocuk değilsek, parti çocuk oyuncağı değilse, belirttiğimiz gibi ideolojik-politik bir değerimiz varsa ve bir örgütsek, bu hususlar böyledir. Bilimsel anlaşılması bu biçimdedir. Bilim, siyasetbilimi bunu böyle açıklıyor, böyle tanımlıyor. Tabii biz de böyle tanımlayacağız.

Şu söylenebilir: *“Bizdeki durumlar böyle değil; bu kadar sınıf da yok, Kürdistan’da çelişkiler kendi içinde bu kadar ayrıışmamış, insanları bu kadar özellik taşıyor, çoğu karmakarışık; öyle sınıf adına fazla gelişmemiş veya sınıf dışına çıkarılmış”* denilebilir. Yani feodalizm emperyalizmle birleştiğinde, lümpenlik, sınıf dışılık oluyor. Bu tür şeyler epeyce var. Yabancı egemenlik

Kürdistan’ın mevcut koşullarında buna yol açıyor ve bu tür etkileri çok taşıyor. Doğrudur, bunların hepsi var ve bu anlamda birçok şey sınıfla da pek fazla izah edilemeyebilir. Birçok şey bireysel tutumlar olarak da görülebilir veya böyle karışık ve karma bir durum olarak da değerlendirilebilir. Bu tür yönleri de var ve dikkate almamız gerekir.

Fakat böyle değerlendirdiğimizde bir çözüm üretemeyiz. Bazı yönleri öyle olsa bile, biz o yönleri öne çıkartan bir konumda değil, toplumbiliminin gereklerine uygun bir yaklaşımla toplumsal yanı öne çıkartan ve esas alan, yine varolan etkileri ve anlayışları toplumsal çerçevede değerlendiren bir tutumu esas almak zorundayız. Çünkü birincisi, çözüm buradan geliyor. İkincisi, biz diğerini kabul etmiyoruz. Yani toplum olmaya doğru gelişmek istiyoruz, yoksa toplum dışılığı gitmek istemiyoruz. Diğerini öne çıkartmak, *“bizimki bilimle çok fazla izah edilemez, toplumun gerçekleriyle de bağdaşmıyor”* demek, toplum dışılığı kabul etmek, kendini toplum dışılığına itmek ve atmak oluyor. Bu bir defa Kürdistan’daki mevcut geri durumu, egemenliği kabul

karışıklık ne kadar çok olursa olsun, yine de bilimsel ölçülerle ele alıp yaklaşacağız, değerlendireceğiz, tanımlayacağız ve çözümü burada arayacağız; çözeceğiz, çözmek zorundayız. Çözmek olmaz. Çözmek nasıl olacak? O zaman bu kadar ısrar doğru değildir. Bir defa yaptığımız işi bileceğiz, kendi durumumuzu iyi bileceğiz, iyi değerlendireceğiz, partiyi iyi anlayacağız. Parti içinde nasıl durulacağını ve nasıl mücadele edileceğini iyi bileceğiz. Parti içerisindeki her türlü söz, davranış, tutum ve ruh halinin neyi ifade ettiğini de iyi bileceğiz. *“Bunlar hiçbir şeyi ifade etmez”* diyemeyiz. Yani serseri gibi ortada salınıp duramayız. Biz insan ve toplum dışıyız diyemeyiz.

Toplum bir şeyi ifade eder, bir şeyin etkilemesidir. Bir ideolojinin, bir sınıfın etkisini taşır. O zaman farklı sınıfların özelliklerini esas almak, hakim kılmak, yaşatmak ve yaşatmak istemiyorsak, partileşmek istiyorsak, yani bir ideolojik-politik çizgide, bir sınıf çizgisinde, temel bir ideolojik çizgide birleşmek istiyorsak, kendi durumlarımızı ve farklılıklarımızı bunun çerçevesinde değerlendirip gidereceğiz. Bunları aşarak kendimizi eğiteceğiz, ge-

meli ve tartışmaya açmalıdır. Gerçekten insan ve toplum için yararlı olanı, parti için doğru olanı temsil ediyorsa, o zaman egemen olabilir, onda birlik olabilir. Eğer etmiyorsa, düşünce tartışması iyidir, kendisi başka doğruları görebilir, kendi yanlışlarından vazgeçebilir. Ama bizde öyle de olmuyor. Yani kendi ifadesi yoktur. Yaptığı davranışın hangi ideolojiye hizmet ettiğini bilmiyor. Yoğunlaşmıyor, onun üzerinde kafa yormuyor, onu ifadeye kavuşturmuyor. Fakat tutum olarak kendisini partiye dayatıyor. Örgüt olarak ahbap çavuşluk yapıyor, ahbap çavuş çevresi oluşturuyor ve kendisini partiye dayatıyor.

Buna Kürt kör dövüşü deniliyor. Önderlik bunu çok tanımladı. Parti içinde böyle durmak, kendini partinin içinde böyle tutmak, parti içi mücadeleye böyle yaklaşmak doğru değildir. Bu bilimsel ölçülerde bir mücadele tarzı değil, bilim dışı bir mücadele tarzıdır. Bu tarzda parti içinde durup yaşanmak istenir ve böyle bir mücadele dayatılırsa parti çok zorlanır. Çünkü bunun çözümünü bulmak çok zordur.

Parti Önderliği bizi bu tür şeylerden

hizmet ederdi ve bu da müthiş bir toplumsal gelişme olurdu.

Şimdi bütün bunlar olmuyor, olmamıştır. Bütün bunlara girilmiyor. Ortada hiçbir bilimsel ölçüye sığmayan ve insan yaşamının hiçbir özelliğiyle bağdaşmayan bir konumda parti içinde duruluyor. Bu olmaz. Bu biçimde yaklaşım doğru değildir, kendini böyle ele almak marifet değildir. Parti Önderliğimizin dediği gibi, bu *“baş belası olup çıkmaktır.”* Bu çok aşırı bir küçük burjuvalığı ifade ediyor. Kendini çok beğenmiştir, ancak çok güçsüzdür, hiçbir şey yapma gücü yoktur; ne düşünce üretebilir, ne örgüt yaratabilir, ne de pratik yapabilir. Kendine göre her şeyi yapacağını varsayan, kendisini her şeyin en iyisini yapan gören, her şeyi yapmaya aday kabul eden, pratikte ise hiçbirini doğru dürüst yapamayan, bu çerçevede her işe el atan ve her tarafa uzanmaya çalışan, ama hiçbirisinde dikeş tutturamayan bir konum ortaya çıkıyor. Baş belası bu demektir. Kuşkusuz baş belası konumda olmak doğru değildir. Baş belası çizgisini uzun süre yaşatmak ve partiye dayatmak, kendini bu konumda tutmak doğru değildir.

Yönetim yapılan işlerin koordinasyonudur

Biz bazı durumları anlamıyor değiliz. Burada sosyoloji dersi okusun dedik. Arkadaşların derslere neden giremediğini, üç ayını doldurup dördüncü ayına giren bir eğitimin, neden henüz derslerin başında olduğunu şimdi daha iyi anlıyoruz. Çünkü bu durumda bir dayatma var. Bir bakıma bizi analiz edecek bir sürece girmek istemiyoruz. Bilimsel ölçülere girmek istememe var. Bilimsel ölçülere girilince çözüm üretilecek, kişi kendini çözmek zorunda kalacak. Demek ki, mevcut özellik dayatılıyor. Çözüme yatmama, çözüm karşısında, parti çözümü karşısında diretme var. Dolayısıyla bir adım öteye atamıyoruz.

Bu dayatma durumu iyi değildir. Madem ders görmiyoruz, o zaman böyle sorunlarımız var, içinde bulunduğumuz durum budur; anlamak isteyen anlasın, bir şeyler öğrenmek isteyen varsa kafa yorsun, araştır-sın ve kendisini bazı sonuçlara ulaştır-sın diyeceğiz. Herhalde başka çaremiz

kalmıyor. Çünkü besbelli ki böyle ciddi bir tartışma yapıp da bu sorunları gerçek bilimsel ölçülerde çözümleyen ve böylece birbirimizi eğiten bir konuma ulaşamadık, ulaşamıyoruz. Şimdi gündeme getirelim. Yapabilen yapar, yapamayan kendisine başka uğraş arar. Kafasını çalıştıramıyorsa, düşünemiyorsa, araştırıp inceleyemiyorsa, kendisinde bir düşünce ve çözüm üretemiyorsa kendi çözümünün bulamıyor demektir. O zaman başka işlerle uğraşır.

Biz toplu bir çözüm üretmedik, üretmiyoruz. Mevcut süreç bizim toplu çözüm üretmemizi zorluyor. Ya da tartışma düzeyimizi böyle ölçülerle ele alıp geliştiremedik, geliştiremiyoruz. Örneğin toplantı, tamamen bu durumu açığa çıkartıp değerlendiren, böylece belki de ders diye tartıştığımız konuların tümünü en ileri düzeyde değerlendirmeye tabi tutan bir platform olabilirdi. Fakat toplantımız öyle olmuyor. Çok genel ve çok soyut bazı belirlemeler düzeyinde kalıyor, kalmıştır. Bazı yanlışları belirliyor, ama nedenlerini tam ortaya koyamıyor. Böyle olunca çözüm gücü olmuyor, çözümleyici olmuyor. Durum bu biçimde devam ediyor. Biz bunun bu biçimde devam etmesini kabul edemeyiz.

“İş yapabilmek ve parti olabilmek için çözüm düzeyini, parti içindeki çözüm düzeyini çok daha fazla ilerletmek durumundayız. Parti çözümü ilerlemez ve parti toplum derecesine düşerse, o zaman öncü parti olamaz. O militan veya kadro iş yapamaz, üretmez, topluma yön veremez, toplumu ilerletecek yararlı işler ortaya çıkaramaz.”

etmek, egemenliğin yaptıklarını meşru görmek anlamına gelir.

Biz bunu meşru görmüyoruz. Tam tersine onu meşruiyet dışı ilan ederek, toplumu kendi meşru gelişme yasaları içine çekmek ve toplumsal özellikleri geliştirmek istiyoruz. Ne kadar dejenerer olursa olsun, biz yine de bu durumu toplumsallık ölçülerinde değerlendirmek zorundayız, oraya çekmek ve o tür özellikleri esas almak zorundayız. Doğru olan budur; gelişme ve ilerleme bununla olur. Diğerinde ısrar etmek, biraz da egemenliği ve mevcut dejenerasyonu onaylamak ve adam olmamakta ısrar etmek anlamına geliyor. Bu, biraz da o özelliklerin dayatmasıdır ve hiçbir şey yapmama gibi bir özellik taşıyor. Bu yanıltır ve bunu asla kabul edemeyiz. Çünkü bu nihayetinde çözümsüzlüktür, var olanı kabul etmek veya kabul edilmesine zorlamaktır. Bu, toplum dışılığı ve insan olmamayı kabul etmek anlamına geliyor. Biz bunu kabul edemeyiz, bize bu dayatılmamalıdır. Hele partide hiç dayatılmamalıdır. Bunu toplumda da dayatmıyor ve kabul etmiyoruz.

Partide irade birliği esastır

Kısaca bu tür etkiler ne olursa olsun,

liştireceğiz, terbiye edeceğiz, dönüştüreceğiz. Kendi kendimizle kıran kırana mücadele edip; sözümüzü, davranışımızı ve anlayışımızı değiştireceğiz. Doğru bildiklerimizin hepsi değişecek; partiye ait olanları öğreneceğiz ve böylece kendimizi partide çözüme yatırp çözüme kavuşturacağız, parti birliğine kavuşturacağız, parti bütünlüğüne katacağız.

Üyelik anlamında parti üyeliği tanımı buna *irade bütünleşmesi* adını veriyor. Bu tanımlamayı Önderlik yaptı. Böyle bir partiye bu biçimde katılmayı öngöreceğiz ve esas alacağız. Buna girmemek, kendini böyle bir gelişmeye uğratmamak, farklı tutum ve davranışlarla ortaya çıkmak, farklı ideolojik ve sınıfsal etkilenmelerde ısrarlı olmak; onları beğenmek, kendinden memnun olmak ve farklı sınıf özelliklerini doğru görmek anlamına geliyor, onu yaşamak, yaşatmak ve onda ısrar etmek anlamına geliyor. Tabii bunu örgütlemek, yani grup oluşturmak ise bunu örgütleyip aktif bir mücadeleye dönüştürmek, partiye karşı ve parti içinde bir egemenlik mücadelesi anlamına geliyor.

Kuşkusuz bu böyle olmaz. Böyle oldu mu, o zaman iyi izah edilmelidir: Nedir savunulanlar? Bu tür yönelimler kendi ideolojik-politik çizgilerini formüle et-

Parti tarihimiz propoganda savaşımları tarihidir

Basın-yayın çalışmaları ve genelde propaganda faaliyetleri bütün siyasal güçlerin temel aldıkları vazgeçilmez bir çalışma biçimi, hatta bir siyaset yapma biçimidir. Bireylerden başlayarak, çeşitli toplumsal kesimlerin ve örgütlerin kendini ifade biçimlerinden biridir. Herhangi bir ideolojik-politik çizgi doğrultusunda, programatik olarak temel amaçlar ve hedefler olmadan bir örgüt kurulamaz, insanlar bir araya gelemez. Bir ideolojik-politik çizgi ve onun programı, doğru yöntemlerle ve yeterli bir çabayla topluma aktarılmadan, insanlar bu temelde eğitilmeden örgüt olunmaz, örgüt kurulmaz. İnsanlar bilinçleriyle kazanılmaksızın, ikna edilmeksizin, sürekli ve derinlikli bir çaba içerisinde giremezler. İnsanların bilincini etkileme, ikna etme, düşüncelerini düzenleme ve yönlendirme de propaganda faaliyetiyle mümkündür. Yazılı, sözlü, görsel birçok araçla, birçok biçimde bu yürütülüyor. Fakat hepsinin ortak bir amacı ve ortak bir özelliği var. Bunlar çerçevesinde bütünlüklü bir çalışma, mücadele oluyor. Bu devrimci hareketler için de geçerlidir. Hele hele yeni oluşum sürecinde olan hareketler, yeni doğan ideolojik-politik akımlar için bu çalışma çok daha fazla önem taşıyor. En küçüğünden en büyüğüne kadar herkes bunu esas alır. Bu faaliyet biçimi, küçük gruplardan tutalım da, dünyaya hakim olan siyasal güçlere, devletlere kadar herkesin esas aldığı bir çalışma biçimidir.

Bu bizim parti gerçeğimiz açısından, Kürdistan gerçeğinin özgün yapısı nedeniyle çok daha fazla geçerlidir. Kürt toplumu, örgütlülüğü dağıtılmış, başka güçlere hizmet anlamında bile örgütlenmesine izin verilmeyen, bundan da öteye herhangi bir örgütsel yönelim içerisine girmesinin önlenmesi için bilinci üzerinde oynanan bir toplumdur. Kürdistan'da uygulanan yabancı egemenliklerin bu doğrultuda epeyce mesafe katettikleri açıktır. Onun için dünyanın diğer alanlarındaki toplumlara kıyasla Kürdistan'da insanı örgüte kazanabilmek çok daha fazla çaba istiyor. Bunun için de, bilinç düzeyini etkilemek, bunu duygusal, ruhsal, psikolojik alanlarla birleştirerek insanı etkileyip iknayı gerçekleştirmek gerekiyor. Bunsuz parti, örgüt olmak mümkün değildir. Geçen pratik süreç içerisinde bu gerçekler doğrulandı. Bu durumu doğru tespit eden, bunun önemine göre kendisini çalışmaya sevk eden güçler gelişme yaratarak örgüt olurken, bunun bilincine yeterince varamayan veya böyle bir çabaya kendini yeterince veremeyenler daha fazla daraldılar, tasfiye oldular, yok oldular.

PKK gelişirken diğer birçok grubun, örgütün, partinin gelişmemesi, daralması ve giderek dağılması, ideolojik esaslar üzerinde propaganda faaliyetine gösterilen farklı yaklaşımlardan kaynaklanıyor. PKK bu anlamda gerçeği iyi gören, tespit eden, bunun gereklerine göre baştan itibaren hem bilinç geliştiren, hem yöntem tutturana, hem de örgüt olabilmek için ne gerekiyorsa her türlü zorluğu göğüsleyerek yapan bir hareket oldu. Ve gelişme bu temelde ortaya çıktı. Önderlik gerçeğinin, Önderlik çalışmalarının temel içeriği budur. Parti Önderliği bir söyleşisinde en büyük silahı sorulduğunda, **“Dilim en büyük silahımdır”** diyordu. Yani propagandayı en büyük silah olarak kullandığını bu biçimde ifade ediyordu. Mevcut PKK yapılanmasına, PKK ile birlikte Kürdistan'daki ulusal demokratik yapılanmaya bakıldığında, bu gerçeğin önemi çok daha açık görülebilir. İkna, eğitim temelinde birleştirme ve insanları mü-

cadeleye sevk etme, örgüt olmak bakımından esastır. Bunun dışında esas alınabilecek bir yöntem kesinlikle yoktur. Nitekim partide de bu uygulanmıştır.

Bu çerçevede parti tarihimiz bir bütün olarak bir propaganda savaşımı tarihidir. Teorik çalışmayı, ideolojik mücadeleyi, yazılı ve sözlü propagandanın silahlı propagandaya kadar sürdürdük ve böylece gelişen bir tarih ortaya çıktı. Temelde bir eğitim, onun gerektirdiği kadar teorik, ideolojik gelişme ve propaganda faaliyeti var. '70'lerin doğuş sürecinde tümüyle bu hakim oldu. Başlangıçta sözlü propaganda, her alana parti düşüncelerini yayan kadrolar tarafından gerçekleştirildi. Giderek bunu daha farklı araçlara kavuşturma, yazılı araçlarla sürdürmeye çalışma gündeme girdi. Kürdistan koşulları gereği sözlü ve yazılı propaganda zeminleri zorlanınca, silahlı mücadele bu rolü oynar hale geldi. '80'lerde bu gelişme kendine göre yeni bir biçim kazandı. Silahlı propaganda, toplumun bilin-

gütledi ve yürüttü. Basın çalışması bu temelde gelişti. '78'de illegal olarak temelleri atılan basın-yayın çalışması, '80'den itibaren, daha değişik ortamları değerlendirme temelinde, yurtdışında ve yurtiçinde çok değişik araçlarla ve giderek gelişip güçlenen bir çalışma olarak sürdürüldü. Fakat temel içerik olarak, Kürdistan Devrimi için insanları etkileme, eğitime, ikna etme görevini yerine getirmeyi esas aldı.

İkincisi, dönemin temel mücadele biçimi gereği, bunu silahlı mücadele etrafında yürüterek onu tamamlamayı esas aldı. Buna göre bir örgüt şekillenmesi, araç gereç oluşumu, çalışma tarzı, içerik, üslup ve dil gelişti. Birbirini tamamladı ve etkili oldu. Türk özel savaş yöneticileri birçok zaman şu gerçeği ifade etmekten kendilerini alıkoyamadılar: **“PKK propagandası bizim devletimizin propagandasından daha etkilidir.”** Bazı dönemlerde çok ileri düzeylerde, bazı dönemlerde biraz zayıflamış olarak, süreç boyunca parti propagandasının böyle bir

gerçekleştirmesiyle birlikte onun etrafında örgütlenen bir çalışma olarak geçen süreçte şekillenip işlev gördü.

Mücadele stratejisinde değişiklik yapıldıkça, bu durumların yeniden görülmesi, değerlendirilmesi gerekiyor ve bu önem taşıyor. 7. Kongremiz nihayet bunları temel çerçeveler biçiminde yaptı. Çizgi olarak yönünü ve örgütsel biçimlenişlerini ortaya koydu. Çalışmaların bu stratejiye uygun olarak yeniden planlanması gerektiğini kararlaştırarak, kapsamını belirledi ve partinin Kongre sonrası çalışma gündemini bu biçimde belirlemiş oldu. Bu çerçevede biz, bu çalışmanın kazandığı yeni rol ve anlamı uygun olarak yaklaşım göstermek, çalışmayı doğru tanımlamak, doğru anlamak; geçmişle karıştırmadan, ancak geçmişin zengin deney ve tecrübesini, mirasını da esas alıp iyi kullanarak, yeni dönem çalışmasını planlayıp yürütmekle karşı karşıyayız. Tartışmalarımız bunu esas alma, bu gerçeği daha iyi tanımlama, ifadeye kavu-

şu uygun hale getirilmeye ihtiyacı var. Bu durumun en çok etkilediği faaliyetlerden bir tanesi propaganda faaliyetidir.

Kuşkusuz silahlı mücadelenin geçmişte yarattığı değerler, güncel olarak da bir propaganda etkisi sürdürüyor, bundan sonra da sürdürecektir. Bu mücadele günden günden çıkmış değildir. Diğer mücadelelerle birlikte mücadele stratejimiz içindeki yerini koruyor. Fakat eski düzeydeki etkin uygulanması durdurulmuştur. Her bakımdan bütün yaşamı belirleyen bir mücadele biçimi olarak toplum yaşamını yönlendirmiyor. Siyasete bütünüyle yön vermiyor. Siyasal mücadelenin yürütülmesinde rol oynayan bir mücadele biçimi olarak işlev görüyor. En az bunun kadar, hatta güncel olarak ondan daha çok öne çıkan mücadele ve çalışma biçimlerimiz bulunuyor. Silahlı mücadelenin bu yönlü etkisinin azaldığı bir ortamda, basın-yayın faaliyetinin farklı biçimleri altında, eskisiyle aynı düzeyde insanları ve toplumu etkileyecek kadar yürütülmesi gerekiyor. Bunu yürütecek, gerçekleştirecek çalışmalar da basın-yayın-kültür çalışmalarıdır. İnsanların psikolojisine, ruhuna, duygularına, bilincine çalışmalardır.

Basın çalışması bu biçimde 7. Kongre stratejisi ile silahlı mücadeleyi tamamlayan bir çalışma olmaktan çıkıyor ve örgüt çalışması için mutlaka gerekli olan propagandayı hayata geçirme görevi ile yüz yüze geliyor. Bu önemli bir değişikliktir. Bu, söz konusu çalışmanın öne çıkması, büyük önem kazanması anlamına geliyor. Yine silahlı mücadele gibi bir pratiğin propagandasını yapma içeriğinden çok, toplumun, halkın her alanda yürüttüğü örgütsel, pratik, siyasal mücadelenin propagandasını yapma, her alandaki halk yaşamının ve mücadelesinin ifadesi olma gibi bir içerik kazanıyor. Yani mücadele stratejisindeki yeri ve rolü değişmiş bulunuyor. Buna bağlı olarak içeriği ve ifade etmeyi esas aldığı temel olgular değişmiş bulunuyor.

Buna göre örgüt yapısının, çalışma tarzının, üslubunun, dilinin değişmesi gerekiyor. Yüzeysel ve dar bir yaklaşım içine düşmeden, tutucu bir biçimde eskiye bağlı kalmadan, fakat etkileme gücünü de sınırlandırmadan bu çalışmayı yürütmek, başarılı bir örgüt çalışması ve onun siyasal mücadelesinin yürütülmesi açısından zorunludur. Daha fazla gecikmeden, örgüt çalışmamızı etkili bir propaganda çalışması ile geliştirerek kendimizi yeni bir düzeye ulaştırmamızın gereği var.

Yapılan çalışmalar süreci karşılamada bir başlangıçtır

7. Kongre'den bu yana, bir yandan bu yönlü tartışmalar, değerlendirmeler yaparken, bir yandan da pratik çalışmalar yapma çabası içinde olduk. Değişik alanlardaki çalışmaların durumu parça parça değerlendirildi. Yetersizlikler sözlü, yazılı değerlendirmelerle, talimatlarla, raporlarla ele alınıp aşılma çalışıldı. Faaliyetin yeniden planlanması ve örgütlenmesi Kongre kararı olarak kabul edilmişti. Buna göre çalışmaların yürütülmesi gerektiği üzerinde duruldu. Geçen dört aylık süre içerisinde bu temelde bir çalışma yürütüldü. Bu çalışmalar ne kadar Kongre kararlarına uygun, ne kadar dönemin devrimci görevlerine yanıt verecek bir düzeye, içeriğe ve etkinliğe sahip; önündeki zayıflıklar, eksiklikler nelerdir; bunların tartışılması, değerlendirilmesi, buna göre bir plan ve program oluşturulup, çalışmanın sürecin gerek-

“PKK gelişirken diğer birçok örgütün-partinin gelişmemesi ve giderek dağılması; ideolojik esaslar üzerinde, propaganda faaliyetine gösterilen farklı yaklaşımlardan kaynaklanıyor. PKK bu anlamda gerçeği iyi gören, tespit eden, bunun gereklerine göre hem bilinç geliştiren, hem yöntem tutturana, hem de örgüt olabilmek için ne gerekiyorsa, her türlü zorluğu göğüsleyerek yapan bir hareket oldu.”

cini düzeltme, çarpıklıkları giderme, uyarı, etkileme, eğitime işlerini birincil planda gördü. Bu temelde oluşan stratejik planlama içerisinde, propagandanın diğer biçimleri uygun araç ve yöntemlerle sürdürülmek üzere silahlı mücadeleyi tamamlayan, destekleyen, ona katkı sunan bir çalışma olarak ele alınıp yürütüldü. Örgütlenmesi, araçları, içeriği tamamen böyle bir esasa bağlı oldu. 2000 yılına kadar böyle bir çalışma esas oldu.

Değişik alanlarda, yine değişik zamanlarda farklı araçları, yöntemleri içeren, çok değişik planlamalarla kendisini pratikleştiren bir çalışma bu süreçte yürütüldü. Yasal veya illegal, yurtiçinde veya dışında, günlük veya aylık olarak çıkan yayınlar yaygınlık ve derinlik kazandı. Fakat bu dönemde parti, silahlı mücadele ile yürüttüğü propaganda faaliyetine bağlı olarak, onu tamamlayan bir basın-yayın ve kültür faaliyeti ör-

zellik taşıdığı kesindir. Böyle olmasaydı zaten örgüt sürekli bir gelişim çizgisi izleyemez, kendini güçlendiremez ve bu biçimde ayakta tutamazdı.

1970'lerin sonlarına doğru Kürdistan'da devrimin nasıl gelişeceğinin tam netleşmediği, ayrışmadığı, partinin denemeler yaptığı süreçte, bu çalışmayı eğitim ve propaganda birliği biçiminde bir örgütlülükle partinin temel bir çalışması olarak geliştirme arayışı içerisine girilmişti. Bu çalışmaların ele alınıp tarzı tamamen böyleydi. Kürdistan gerçeğinin çözümü tam netleştirilemediği için, henüz bir başlangıç ve arayış içerisinde olduğu için, böyle bir çalışma hedefi esas alınıp yürütülmek istendi. Daha sonraki süreç durumu giderek netleştirdi. Silahlı mücadele gelişme çizgisini, etkinliğini, siyasal gelişmeleri yönlendirme gücünü ortaya koydu ve temel biçim olarak hakim oldu. Basın-yayın faaliyeti di-

turma, bunun gereklerine göre mevcut çalışmanın uygulanabilir gerçekçi bir plan-programını ortaya çıkarma görevi ile yükümlüdür.

Öncelikle bu değişimi iyi tanımlamak gerekmektedir. Silahlı mücadeleye bağlı, onu destekleyen, onu tamamlayan bir çalışmadan, örgüt çalışmasının geliştirilmesinde öncelikli olarak işlev görmesi gereken bir çalışma anlayışına geçerek onun doğru tanımlanmasını ve planlanmasını ortaya çıkarmak gerekmektedir.

7. Kongre'nin stratejik düzeyde yaptığı değerlendirmeler ve aldığı kararlar, bütün çalışmaların yeniden düzenlenmesini, yeni bir stratejik planlamaya uygun planlanıp yürütülmesini gerektiriyor. Bu anlamda bütün parti çalışmalarının yeniden değerlendirilmeye, düzenlenmeye, her bakımdan görevlerinin, rolünün, işlevinin, içeriğinin, tarzının yeniden ele alınıp mevcut strateji-

halkımızı imha olmaktan kurtardık ve artık sorunu çözmek istiyoruz. Her iki halkın çıkarı da bunu gerektiriyor. Ama karşı tarafla ısrarla buna yanaşmıyor. Üstelik her adım başında güçlerimize komplo ve imha dayatılıyor. Burada Türkiye'deki yurtsever çevrelerin konuyu iyi düşünmeleri gerektiği çok açıktır. Gerek kemalistler ve gerçek bağımsızlıkçılar bu konuyu iyi düşünmeli ve iyi irdelemeliler. '25'lerde *"Kürt ayaklanmasında İngiliz parmağı vardır"* deniliyordu. Ama şimdi açıkça görülüyor ki, İngiliz ve ABD parmağı daha çok Türk tarafında vardır. Evet, bu parmak her iki halkın aleyhine işi bozuyor. Kendi stratejik, ekonomik ve siyasi çıkarlarını esas alıyor, ona göre düzenleme yapıp yaklaşıyor. Bunun için de sağlıklı çözüm süreçlerini bu tarzda bozabiliyor.

Elbette en doğru yaklaşım, Kürt ve Türk halklarının sorunu kendi aralarında çözmeleridir. En doğru çözüm de ancak böyle gelir. Dışarıdan çözüm bekleyerek ya da dış güçlerin tahriklerine kapılarak iki halkın çıkarları korunamaz; bu şekilde iki halkın gerçek anlamdaki ortak yaşam zemini yaratılamaz. Şimdi Kürt çevrelerinde de *"Avrupa parmağı vardır"* deniliyor. Hayır, bu büyük bir abartmadır, gerçekte böyle bir şey yoktur. Biz Avrupa'nın Kürt siyasetini çok iyi biliyoruz. Avrupa hep ikiyüzlü davranmış ve çıkarlarını esas almıştır. Avrupa'nın şimdiye kadarki siyaseti -burada egemen devletlerin siyasetinden söz ediyoruz- ya Lozan ya da Sevr Antlaşması olmuştur. Açıkça belirtelim: Bizimki ne Sevr siyaseti veya çizgisidir, ne de Lozan çizgisidir. Bunlardan biri bölüp parçalamadır, diğeri ise inkardır. Bizimki her ikisi de değildir. Bizimki iki halkın ortak yaşam koşullarının yaratılması projesidir.

Biz diyoruz ki, *"siz bizi yok saydınız ve yok etmek istediniz. Bu yanlış ve böyle olmamalıydı. İşte biz buna karşı direndik ve kendimizi yok edilmekten kurtardık. Şimdi halk olarak ayaktaız. Sizinle hep bu temelde karşılıklı saygıya dayalı ve onurlu bir biçimde eşit ve özgür koşullarda anlaşarak birleşmek istiyoruz."* Biz Kürt halkı olarak onurlu, eşit ve özgür bir birleşmeye daha yeni hazır hale geldik. 15 Ağustos Atılımı'nın yaptığı işte budur. Kürt halkı daha yeni birleşmeye hazır hale geldi. Kendisini yeni yarattı, örgütledi ve komşularıyla özgür ve eşit temelde birleşebilecek zemini yakalamış oldu. Bu gerçeği herkesin doğru görmesi gerekiyor.

Yeni dönem stratejimiz özgürleşme stratejisidir

Bizim bu konudaki yaklaşımımız çok açıktır. Bunun ilerişi gerisi yoktur. Kalıp da bunu bizim güçsüzlüğümüze yormak, herhangi bir biçimde daha değişik yorumlamalara tabi tutmak bir gaflet olur. Yine bizi güçsüzleştirmeyi dayatmak, işi çıkmaza sürmek olur. Güçsüzleştirmeyi kabul etmeyeceğiz biz. Güçsüz bir Kürdün, köle bir Kürdün aslında hiç kimseye yararı da yoktur. Daha gerçekçi düşünelim, daha gerçekçi politikalarla soruna yaklaşalım diyoruz. Eskisi gibi inkarcılığı hiçbir biçimde kabul edemeyiz. Bu tür politikaların artık ıskartaya çıktığı çok açıktır. Bunların değişik kılıflar altında tekrar dayatılmasının da hiçbir anlamı yoktur. Bu dönemde 15 Ağustos Atılımı'nın sürece doğru uyarlanmasını işte bu çerçevede ele almalıyız. Böyle ele aldığımız oranda doğru sonuçlara gidebiliriz.

Değerli Yoldaşlar!

Şanlı 15 Ağustos Atılımı'nı böyle anlamak, bu çerçevede kavramak gerekiyor. Kürt tarihinde ulusal çapta iki önemli evre vardır: Birincisi Newroz, ikincisi de 15 Ağustos'tur. Her ikisi de yaratılma, dirilme ve özgürleşme hareketidir. Bundan böyle 15 Ağustos'u da bu biçimde bir ulusal bayram olarak karşılamak ve kutlamak yerindedir; mutlaka olması gereken yaklaşımın ta kendisidir. Çünkü 15 Ağustos hareketi Kürt halkını ölüme düşen çözümler sürecine taşımış, dirilme

ve yaratılmayı gerçekleştirmiştir. İşte bu dirilme ve yaratılmanın ardından *"şimdi sıra özgürleşmededir"* diyoruz. Bunun için Başkan Apo 15 Ağustos temelinde ve onun devamı olarak yeni dönem stratejisini bir özgürleşme stratejisi olarak önümüze koymuştur. Önemli olan bunun doğru kavranması ve 15 Ağustos ruhuyla yeni dönem çalışmalarına yeni taktik yaklaşımlarla yaklaşılmasıdır.

Yeni dönem stratejisini ancak 15 Ağustos sürecini temel alarak ve onun ruhuyla donanarak başarıya götürebiliriz. Ondan kopmakla, yani yeni dönem stratejisini 15 Ağustos sürecinden koparmak ve başka biçimde ele almakla başarı kazanmak mümkün değildir, bu doğru da değildir. Bu çok büyük bir tarihsel yanlışlık olur. Yeni dönemin başarısı ancak ve ancak 15 Ağustos'un yarattığı değerlere dayalı olarak düşünüldüğünde doğru bir devrimci yaklaşım ve tavır geliştirilmiş olunur.

Bu kapsamda 15 Ağustos'un yaratılmasına büyük emek vermiş olan halkımız, 15 Ağustos ruhuyla yeni dönem stratejisini bütün gücü ve çabasıyla geliştirebilmelidir. Yeni dönem stratejisi gereğince, ulusal de-

doğru yaklaşımı ve 15 Ağustos gerçeğini bu kapsamda ele alarak döneme yön vermekle en belirgin rolü yine kendisi üstlenmektedir. Yürütülen ulusal demokratik çalışmalarımızda gerilla gücümüz bugün hala bir dinamo rolünü oynamaktadır. Onun yeni dönem stratejisini uygulamadaki rolü belirgindir. Yeni dönem stratejisi ise çok açıktır. Siyasal ve örgütsel mücadelede çözüm tarzı, demokrasi ve barış mücadelesinin geliştirilmesidir.

Şimdi temel stratejimiz olarak mücadeleyi bu biçimde siyasal eksende yoğunlaştırıp yürütürken, Halk Savunma Kuvvetlerimiz sürecin sağlıklı yürümesinin temel güvencesi olarak elbette devrede olacaktır. Her türlü komplo ve saldırılara karşı hazır olacak şekilde, kendini korumayı esas alan aktif savunma taktiği temelinde üslenmesini ve mevzilenmesini daha da pekiştirecektir.

Ordu gücümüz bu dönemde özellikle siyasi ve askeri yetkinliğini daha fazla derinleştirme durumuyla karşı karşıyadır. Savunma Kuvvetlerimiz açısından en temelde dikkat edilmesi gereken birçok husus vardır. Bunların en başında parti yaşamı

gelmektedir. Ordu güçlerimiz parti yaşamı ve parti disiplinini korumalı, partinin yaşam tarzını, kolektif özelliğini ve yoldaşlık ilişkisini her koşul altında canlı tutmalı, onu esas olarak yeni dönemde daha da derinleştirerek, yıllardan beri tam olarak gerçekleştiremediğimiz partileşme gerçeğine ulaşmayı temel hedef olarak almalıdır.

Yine ordu disiplinini ve ruhunu korumak ve bunu yaşatmak esastır. Halen bir ordu gerçeğini ifade ediyorsak, o zaman ordu ve ordulaşmanın bütün esaslarını daha çağdaş ölçülerde ve daha profesyonel bir tarzda derinleştirmek ve yaşatmak şarttır. Ordu ancak bununla kendini koruyabilir, yine ulusal demokratik mücadelede oynaması gereken koruyucu ve kolayıcı rolünü oynayabilir. Ordu gücümüz bugün tüm çalışanlarımız için hala bir güven, inanç ve enerji kaynağıdır. İşte bu gerçekliğin derin bilinciyle ordu düzenimizin pekiştirilmesi, disiplinin daha da derinleştirilmesi ve ordunun askeri ruhunun, başarı ve zafer ruhunun muhafaza edilmesi, bunun yeni dönem anlayışı ile bütünleştirerek fedailik tarzında örgütlenmeye kavuşturulması en temel görev olarak ele alınmalıdır. Özellikle fedailişme ve profesyonelleşme, dönemin en ciddi görevi durumundadır. Biz bunu gerçekleştirmeden, fedailişme tarzını ve ruhunu profesyonel askerlikle bütünleştirmeden, 15 Ağustos'un sağlam takipçileri olduğumuzu söyleyemeyiz.

Bu nasıl olabilir?

Parti çizgisini koruma, ordu disiplinini ve ruhunu yaşatma, yine savunma güçlerimizin bulunduğu alanlara göre belirlenen dönem taktiğini yaşama geçirme görevini nasıl gerçekleştirebiliriz?

Bu ancak yetkin bir iç mücadele ile olabilir; herkesin kendisini yeni dönem ve bu dönemin gerçekliği karşısında gözden ge-

çirmesi ile olabilir. Yeni dönemde *"siyasallaşıyoruz"* adı altında partimizin yaşamını bozmak ve yozlaştırmak, yine ordumuzun disiplinini herhangi bir biçimde göz ardı etmek tasfiyeciliğin ta kendisidir. Zaten bugün itibarıyla artık gündemimizde fazla olmayan, kaçan unsurların da en temelde yapmak istediği şey buydu. Parti yaşamını bozmak, yozlaştırmak ve ordu disiplinini rafa kaldırmak kesinlikle kabul edilemez bir tutumdur. Biz bu tasfiyeciliğe karşı savaşıp onu tasfiye etmeyi, ancak sağlam bir iç mücadeleyle iç saldırılara karşı parti çizgisini ve ordu disiplinini koruyarak yapabiliriz. Yani parti çizgisini, ordu disiplinini ve ruhunu ancak böyle hakim kılabiliriz. Başkan Apo'nun öğrencileri ve büyük komutan Agit yoldaşın iyi birer askerleri ve yoldaşları olmanın yolu budur. Öyle inanıyoruz ki, bütün arkadaşlarımız Agit yoldaşın iyi birer öğrencisi ve yoldaşı olmayı bileceklerdir.

Bilindiği gibi şimdi ordumuzun büyük bir bölümünün üslenme sahası Güney Kürdistan'dır. Burası bir yurtdışı sahası değil, kendi ülkemizdir. Biz sadece Kuzey Kürdistan'a değil, tüm Kürdistan halkına

Kürdistan sorununun kalıcı çözümü esas olarak Kuzey Kürdistan'dan geçmektedir. Bu daha önceden yaptığımız bir tespitti ve bugün de aynı şeyi belirtiyoruz. Çünkü bu bir gerçekliktir. Kürt sorununun kalıcı çözümü, Kuzey Kürdistan'daki kalıcı çözümden geçer. Ama bugün sorunun düğüm noktası Güney Kürdistan'dır. Güney Kürdistan'da düğümlenen bu oyunun düğüm noktasını yine Güney Kürdistan'da bozmadan, Kürdistan'ın diğer sahalarında ciddi bir gelişme beklememeliyiz. Bu açıdan bu düğümü açmak veya çözmek bir görev olarak önümüzde duruyor.

Burada şu durum daha fazla netleşmiş bulunmaktadır: Genelde stratejimiz siyasal mücadele stratejisidir. Siyasal mücadele yöntemleriyle sonuç almak bizim için her sahada esastır. Bununla birlikte Güney Kürdistan'da gelişen mevcut siyasi ve askeri durum, karşımıza apayrı koşullar çıkarmaktadır. Bu nedenle kalıpcı olamayız. Her soruna ve her alana kalıpsal bir biçimde dogmatik olarak yaklaşamayız. Bu nedenle Güney Kürdistan'da varolabilmek, gerçekten bir varlık ifade etmek ve siyasal sorumluluğumuzu yerine getirmek için mutlak surette asker olmak gerekiyor. Yani burada askeri çalışmalar olmadan siyasal çalışmaları geliştirme ve gelişme sağlamanın zemini ortadan kalkmıştır. Çünkü bu parçada zırnık kadar demokratik yaklaşım, hak, hukuk ve adalet yoktur. Burada her şey silahın namlusundadır. Böylesi bir yerde salt siyasal faaliyet yürüterek gelişme yaratılabileceği söylenebilir mi? Hayır! Söylenirse bile, bu sadece kendi kendini yarıltmak olur.

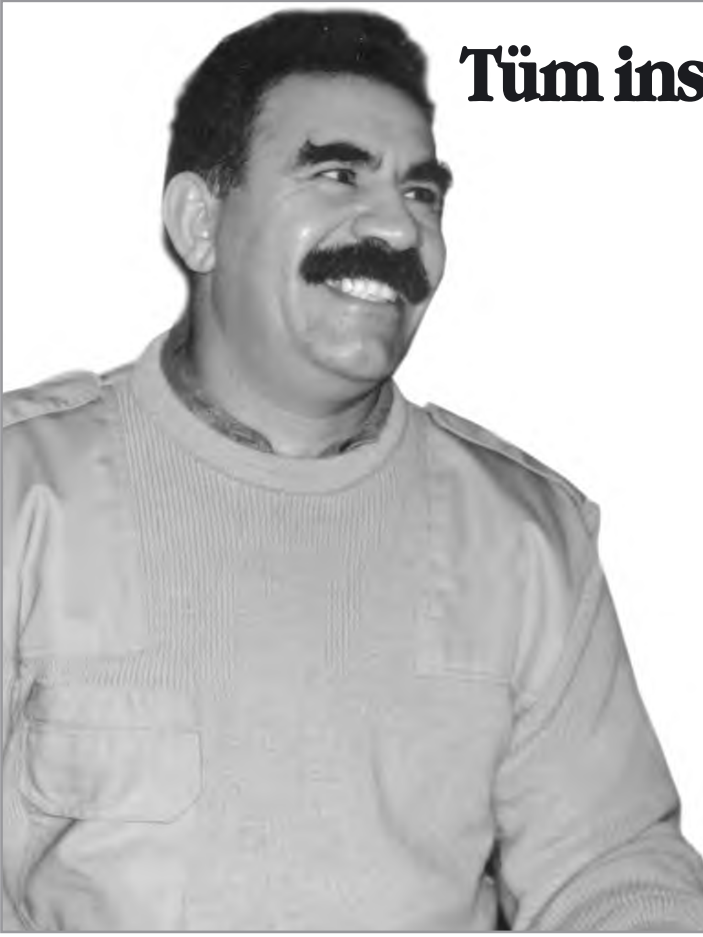
Bu nedenle biz Güney Kürdistan'da salt siyasi değil, siyasi ve askeri aktivite temelinde bir mücadeleyi geliştirmek durumundayız. O açıdan bizim Güney'deki taktik yaklaşımımız, siyasi ve askeri çalışmaların bir arada yürütülmesidir. Biz siyasi ve askeri faaliyetlerin Güney zemininde aktif bir biçimde geliştirilmesiyle sonuç almayı ve oyunların bozulmasını esas alacağız. Ancak bu biçimde üzerimizde, bir bütün olarak halkımız üzerinde ve en başta da Güney Kürdistan halkı üzerinde geliştirilen oyunları boşa çıkarabiliriz. Güney'deki bütün savunma güçlerimiz buna göre hazırlanmalı ve yaklaşımını buna göre geliştirmelidir. Faaliyetlerini, hem siyasi hem askeri açıdan yoğunlaşmasını bu çerçevede geliştirebilmeli ve her türlü görevi hazır olmalıdır.

Sonuç olarak 15 Ağustos Atılımı'nın 16. yıldönümünde mevcut durumu ve görevleri bu biçimde ortaya koyarken, 15 Ağustos ruhunun takipçileri olan gerilla güçlerimizin dönemi doğru kavramaları ve bu ruhla yeni dönemin görevleri üzerine gitmeleri, en başta 15 Ağustos'u doğru karşılamak ve ona doğru sahip çıkmakla mümkün olabilir diyoruz. Bu kadar soylu değerlerin yaratıcısı olan yüce şehitlerimizin takipçileri olarak, bizler ancak böyle bir yaklaşımla 15 Ağustos'un anısına layık bir tutuma ulaşabiliriz.

15 Ağustos'un temel bir özelliği de başarmak ve sonuç almaktır. Başarmak için ise güçlü olmak şarttır. Şunu hiçbir zaman aklımızdan çıkarmamalıyız: Güçlü olunmadan başarı beklemek hayaldir. Güç sahibi olmadan kimse kimseye bir şey vermez. Hak verilmez, alınır. Bu gerçekten hareketle, partimizi ve ordu güçlerimizi zayıflatan, onun disiplinini zedeleyen ve ruhunu körelten bütün yaklaşımların düşmanca yaklaşımlar olduğunu belirtmek gerekir. Bunu böyle bilelim ve bu temelde gülenmeyi esas alan yaklaşımların sahibi olalım. 15 Ağustos hem siyasal olarak, hem de gerektiği yerlerde askeri olarak ancak güçlü olmak ve başarıya kilitlenmekle doğru karşılanabilir.

Güçlü olmak ve başarmak üzere bir kez daha tüm arkadaşların 15 Ağustos Bayramını kutluyoruz. Herkesi yoldaşça selamlıyor ve üstün başarı dileklerimizle birlikte saygılar sunuyoruz.

– Yaşasın 15 Ağustos Atılımının Ruhu!
– Biji Serok APO!

Tüm insanlığın özlemlerini kendi şahsında birleştiren Başkan APO'ya

menliğe karşı soylu bir meydan okuma, ölümü reddetme ve varolma azmiyle ortaya çıkmadığı. 15 Ağustos, Tanrının kendi suretinde var ettiği insanın özünde bulunan tanrısal yaratıcılığın en zor ve en umutsuz koşullarda hükümünü icra etmesi; böylece herkesin öldüğüne kanaat getirdiği Kürt insanını mucize türünden bir eylemle ayağa kaldırıp varolma ve özgür yaşam yoluna sokmasıdır. 15 Ağustos, insanlığın en kutsal özlemlerini beyrinde ve yüreğinde biriktiren büyük insan Başkan APO'nun, insanlığa besiklik etmiş ve yeryüzü cenneti olarak bilinen topraklarda bu özlemleri gerçekleştirmeye adım atmasıdır. 15 Ağustos, bir halklar ve kültürler mezarlığına dönüştürülmek istenen Mezopotamya topraklarının yeni baştan kendi öz gerçekliğiyle buluşturulması; her biri nadide bir çiçeği andıran halkların, üzerinde özgürce boy verdiği özgür halklar bahçesinin inşasına girişilmesidir. Kısacası 15 Ağustos, insanın onsuz olamayacağı bir özgür yaşam soluğu ve eylemidir.

İnsanlığı gökyüzünü fethetmeyi andıran, büyük hedeflere doğru yürüyüşe kaldıran karşı konulmaz özlemler, ilkin belki de tek bir insanın yüreğinde yeşerir. Herkesin günlük yaşamın boğucu yapısı içinde anı kurtarmaya çalıştığı bir ortamda, insanca ve özgür bir gelecek düşüncesi, başlangıçta çoğu kez tek bir insanın beyrinde kendini gösterir. Bizim coğrafyamızda bu seçkin beynin ve yüreğin sahibi Başkan APO oldu. Kürdistan'ın üzerine çöken ürkütücü mezar suskunluğu, Onun tek başına haykırdığı ve suya atılan taşın yol açtığı dalgalar gibi yayılan özgürlük çığlığıyla kırıldı.

Ölmeden mezara gömülen insanın yaşam tutkusunu, üzerine dökülen betonu parçalama eyleminde ifadesini bulur. İnsan olmak işte budur. Karıncayı bile incitmek istemeyen bir karaktere sahip olan Başkan APO da, öldü denilen Kürdü ayağa kaldırmak için aynı yolu izledi. Kuşkusuz bunun adı şiddettir. Ancak bu şiddet, dondurucu havada hayatta kalmak isteyen bir insanın bir ağacı kesip yakarak ısınması kadar masum bir eylemdir. Başkan APO'nun hazırlayıp hayata geçirdiği tarihsel 15 Ağustos eylemi de özünde böyledir. Bu eylemde ölümü yenen bir halkın dizginsiz yaşam sevincini görmek yerine, parçalanmış mezar taşlarına göz dikmek ve burada kullanılan şiddeti yermek, insanlık sevgisinden habersiz olmak demektir.

Celladın kılıcını ensesinde hisseden ve kendi bitişine doğru sürüklenen bir halkın, hakkındaki idam fermanını yırtmadan barıştan söz etmesi anlamsızdır. 15 Ağustos Atılımı'nın üzerinden geçen on beş yıl, halkımız açısından idam fermanını parçalayıp tarihin çöplüğüne atma dönemidir. Bu süreçte varolduğunu ve yaşadığını herkese gösteren Kürt halkının mevcut gerçekliği tüm dünya tarafından da tescil edilmiş; bunun sonucunda barış sözü ve eylemi pratik bir olgu olarak Kürdün dünyasına girmiştir. Başkan APO'nun 2 Ağustos 1999 tarihli mesajı bu gerçeğin en çarpıcı ifadesidir. Ulusal Önderliğimizin bu açıklaması, özünde ikinci bir 15 Ağustos Atılımı'dır. Birinci atılım diriliş devrimini kesin zafere ulaştırmış, bunun üzerinde gerçekleşen ikinci atılım ise demokratik kurtuluşun yolunu açmıştır. Diriliş devriminin zaferi halkımızın en büyük bayramıdır. Halkımız bu temelde sonsuza dek kendi topraklarına kök salma gücüne kavuşmasını Başkan APO'ya borçludur.

15 Ağustos Atılımı'nın 17. yılına girdiğimiz bugün, Başkan APO'nun esaret koşullarında yaşaması ve dünyada görülmemiş bir izolasyona tabi tutulması, parti ve halk olarak bizi derin acılara boğmaktadır. Ulusal Önderliğimizin aklımızın ucundan bile geçirmediğimiz mevcut esareti, Onun deyişiyle sahte dostluğun ve yetersiz yoldaşlığın eseridir. Onun bizim günahlarımızın kefaretiyi ödemekte olduğunu çok iyi biliyoruz. Bu bilinç, telafisi imkansız bir suçun sahibi olduğumuzu gösteriyor. Buna rağmen hepimiz bu suçu hafifletebileceğimizin farkındayız. Demokratik kurtuluşu zafere ulaştırmak bunu mümkün kılacak tek yoldur. Ulusal Önderimiz Başkan APO'ya olan sarsılmaz bağlılığımızla bu yolun muzaffer yolcuları olmakta kararlıyız. Bu kararlılık aynı zamanda Onun özgürlüğünün de güvencesi olacaktır. O, halkımızın ve bölge halklarının Özgürlük Güneşi'dir. Kürdün Özgürlük Güneşi halkımız için sonsuza dek yaşam kaynağı olmaya devam edecektir.

Halk olarak bizi var ettiği ve onurlu bir yaşamla tanıştırdığı için bir kez daha Özgürlük Güneşimize şükran duygularımızı ve sarsılmaz bağlılığımızı dile getiriyor, çizdiği demokratik kurtuluş yolunda emin adımlarla yürüyeceğimizi belirtiyor, demokrasi ve özgürlüğün zaferi için insanda bitebilecek her şeyi kendimizde yaratmak için çaba harcayacağımıza söz veriyoruz.

15 Ağustos 2000
PKK Parti Meclisi

2000'de evreni uyandıran Barışın Sesine

Çağların ötesinden seslenerek bizi uyandıran ve diriliş için savaştıran yüceltiren, şimdi de barıştıran soylulaştıran yüzyılımızın kutsal barış savaşçısını; onaltı yıl önce kimliksizliğe karşı savaşla tanıştığımız ve bugün barışın görkemine ulaştığımız Ağustos ayının sıcaklığıyla selamlıyoruz!

PKK savaşçılığını ve Önderliği doğru anlayıp uygulayarak, gerçek bağlılığın adı olan Agitleşme, bugün savaşın kazanımı olan barış militanlığı ile yaşam bulacaktır. Agitleşmeyi doğru savaşmak kadar anlamlı barışmasını bilmenin sembolü olarak görüyoruz. 15 Ağustos 2000, halkların demokratik birliğinin ve birlikteliğe ulaşma mücadelemizin tarihi atılımı olarak yaşam buldukça, özgürlük savaşımını ve bu savaşın yarattığı değerlere, daha güçlü sahipleneceğimizin bilincindeyiz. Bu anlamda barışa sıkı sıkıya sarılmak ve gerekliliğini yeryüzü insanlığına anlatabilmek size ve Agitleşerek ölümsüzleşen binlerce yoldaşımıza bağlılığımızın temel gerekliliğidir.

Bu gün dört bin yıl önce gerçek barışın doğu topraklarına gö-

niden atmaya başladığı gündür. Ve an, sizin arınızdan nefes nefese barışa ve sevgiye koşarak özgürlüğe ulaşmaya çalışan, insanlığın büyük acıları, barış, umutlarıyla taçlandırarak yeni bir çağın kapılarını araladığı andır.

Siz yüzyıllar üzerine uzun uzun düşünüp, en büyük eylemi gerçekleştirirken, bizler keskin ve derin bakışlarımızdaki gerçeğin arzusu olmak istedik. Ama gerçek yiğit bir yürek, büyük bir beyin istiyordu. Hiç de kolay değildi yüzyıllar öncesiyle sohbet edebilmek. Ve şimdi biz yine kendimize döndük. Sizin bize öğrettiğiniz gibi "İnsanın önündeki en büyük engel yine kendisidir" gerçekliği ruhumuzu ağırlığıyla ezirken, bilincimizi de biletti. Daha da bilinclenerek her sözünüzü tekrar tekrar okuyarak, her anınızı yeniden düşünerek, bize verdiklerinizi toprağı arayan tohum misali yüreklerimize ekerek çiçeklendirmenin gücüne ulaşırma peşindeyiz. Binyılların dengesiz bağlılıklarından henüz kurtulmamış olsak da, henüz gereğince oluşmamış olsa da, kimliğimiz sonuna kadar sizinle olup, aramızda kara çalıları kaldırma çabamız büyük-

müldüğü günlerden biri, sadece bir umut olarak Dicle ve Fırat suları ile Mezopotamya'nın dört bir yanında onu taşıyacak bir yürek aradığı zamanlardan İmralı'ya ulaştığı gündür. Bu gün İmralı'dan insanlığa seslenen barışçılığı sayesinde sahte barışların maskesinin kalktığı ve anlamsız savaşların can çekişirken, gerçek ve soylu barışın yüreğinin yen-

tür. Yetersizliklerimizi daha da derinden hissettikçe, aşmanın iddiasına ulaşmak, size yakınlaşmamızın en büyük andı olacaktır. Geleceğe ulaşmak ve geleceği yakalamak umudu yüreğimizin tek amacı oldukça, binyıllar süren zifiri karanlığı yırtan ışıqla birleşeceğiz. Bizi bekleyen an, size kavuşacağımız an olacaksa eğer, korkunç bir sabırla, tutkulu bir aşkla ve ne varsa kadına ait, tarihin gizli sayfalarından gün ışığına çıkararak yarattıkça kendimizi, o ana ulaşacak ve asla ihanet etmeyeceğiz.

21. yüzyıl insanlık değerlerine perde çekmek istese de, gerçeği gizlemek mümkün olmayacaktır. Ve gerçek tüm yalanlara isyan ederek ona sahip olanları başarıya götürecektir. Bundandır ki bizler yanlış yaşanan zamanın intikamına uğramamak için an'ın devrimcisi olmak ve çok sancılı da olsa şahsınızda somutlaşan gerçeğe ulaşmak, en büyük yaşam gerekçemizdir diyoruz. Yağmurlu zamanların güneşi varsa, gökkuşağı da vardır. Her birimiz gökkuşağının bir rengi gibi birleşerek, etrafınızda sevgi ve adalatten bir çember olunca yağmurun hükmü geçmez olacak.

"Barış kadının işidir" dediniz, tüm zamanların özlemi olan barışa gebeden kadının rahmi, doğum zamanıdır 21. yüzyıl. Ve siz barış umudunu dört mevsimin insanına vaat ederken, kadına en kutsal görevi verdiniz. Bir o kadar da anlam yüklediniz varlığımıza. Bu anlamı doğru temsil etmenin ve gereklerini yerine getirmenin güçlü kararlılığıyla çağımıza doğru yönelirken "Özgürlük Barıştan Geçer" şiarıyla ve bununla en güzelinin kadınla olacağının coşkusuyla, 15 Ağustos'u barış atılımına dönüştürme iddiasındayız.

"Barış, özgürlüğe doğru sürekli ilerleyen zamanlarda sizi selamlayacak bir eylemdir" diyor bu eyleme sahip çıkacağımıza dair söz veriyoruz.

- Yaşasın 21. yüzyılın en büyük barış eylemcisi Başkan APO!
- Yaşasın 15 Ağustos barış atılımının öncüsü PKK!
- Yaşasın özgürlüğün ve barışın teminatı PJKK!
- Kahrolsun her türden egemenlik!

PJKK Militanları
14 Ağustos 2000

15 AĞUSTOS ATILIMI

Halkların özgür ve demokratik birliğini yaratma hareketidir

Sanlı 15 Ağustos Atılımı'nın 16. yıldönümü ve 15 Ağustos Bayramı tüm halkımıza ve yoldaşlarımıza kutlu olsun!

Halkların tarihlerindeki önemli olaylar ve dönemler, daha çok üzerinden belli bir zaman geçtikten sonra bütün yönleriyle ve derinlikli olarak anlaşılabilir. Bugün, 15 Ağustos Atılımı'nın 17. yılına girişini kutluyoruz. Şanlı 15 Ağustos Atılımı'nın üzerinden 16 yıl geçtikten sonra, onun anlamını, önemini, ulusal ve uluslararası düzeyde oynadığı rolü daha iyi görmek ve tanımlayabilmek, her zamankinden daha fazla imkan dahiline girmiş bulunuyor. Özellikle Kürdistan'da yarattığı gelişmelerle birlikte, ortaya çıkarılmış olduğu sonuçlar itibarıyla bu atılımı değerlendirmek, onu yeni döneme uyarlama biçimiyle tanımak ve bu temelde 15 Ağustos ruhunun yaşamsallaşmasını yeni dönemde de gerçekleştirmek bizim açımızdan büyük önem taşıyor.

15 Ağustos Atılımı esas olarak bir insanlık hareketidir. Kürdistan'da daha önceleri insanlık adına bir ayıp yaşıyorduk. Mezopotamya'nın en eski halklarından biri olan ve yine kökeni tarihin derinliklerine kadar uzanan Kürt halkının zor, bastırma ve asimilasyonla ortadan kaldırılmak ve bir bütün olarak beyaz katliama uğratılmak istenmesi gerçeği karşısında, 15 Ağustos Atılımı insanlığın Kürdistan üzerinde bir tezahürüdür; beyaz katliama 'dur' deme adıdır. Bu açıdan 15 Ağustos Atılımı, yok edilme tehdidiyle karşı karşıya olan bir halkın, kendini var etme girişimi ve isyanı olduğu gibi, yeryüzünde insanlık adına sürdürülmekte olan insanlık dışı bir uygulamaya karşı bir duruşu gerçekleştirerek, insani özelliğini ve insani bir hareket olma gerçeğini pratikleştirmiştir. Bu anlamıyla 15 Ağustos'ta sıkılan kurşun sadece inkar ve imha siyasetine değil, esas olarak köle Kürde sıkılmış bir kurşundur; Kürdistan'da köleliğin sistemleştirildiği bir ortamda, kölelilik zincirlerinin parçalanıp atılmasıdır.

Silahlı direnişin o koşullarda "insanım" demek için bırakılmış tek yol olduğu gerçeğini de unutmamak gerekir. Bu atılımın özellikle 12 Eylül rejiminin toplumda yarattığı tek yönlü ve karanlıklar ortamına saçılmış bir ışık olduğunu görmek bu noktada önemlidir. Bu anlamıyla 12 Eylül rejimine karşı Kürdistan zemininde Kürdistan halkı adına, esas olarak Türk ve Kürt halkları adına geliştirilmiş bir demokrasi hareketi, bir insanlık hareketi olma özelliğini de görmek gerekiyor. 15 Ağustos Atılımı o koşullarda halklar üzerinde tek yönlü bir biçimde sürdürülmekte olan baskı ve sömürüye, yine faşizan yasalar ve politikaların kurumlaştırılmasına karşı geliştirilmiş en ciddi devrimci çıkıştır.

Bu anlamda 15 Ağustos Atılımı'nın oynamış olduğu rolü bugün daha iyi görebilmekteyiz. 15 Ağustos Atılımı genelde Türkiye halkları için faşizme karşı bir çıkış ve halkların iradesinin ifadelendirilmesi olurken, aynı zamanda Kürdistan halkı ve özellikle Kuzey Kürdistan halkı için bir yeniden diriliş, yeniden varolma ve ayağa kalkma sürecini başlatmıştır. Bununla birlikte tüm Kürdistan için ulusal bir ruhun gelişmesi, yine kurtuluş ve özgürlük umutları açısından bir umut ışığı ve uluslaşmanın en ciddi tarihsel bir adımı olmuştur.

15 Ağustos hareketinin; Kürdistan zemininde geliştirilen yok olmayı kabul etmeme ve varolma tutumu ve direnişi, boydan boya tüm Kürdistan'da bir uluslaşmayı, ulusal değerlerin yeniden yaşam bulduğu, yeşertildiği ve canlandığı bir süreci beraberinde getirdiği bilinmektedir. Yani bu hareketin bir ulusal gerçeği açığa çıkardığı, ulusal kültür ve siyasetin oluşmasına yol açtığı ve bu temelde ulusal bir karakter kazandığı açık bir gerçektir. 15 Ağustos Atılımı, Kürdistan ulusallığını geliştirdiği ve yok edilmeye karşı karşıya olan bir ulusal gerçeği yeniden diriltilerek ayakları üzerine diktiği gibi, demokratik sosyalizmi de Ortadoğu'da yeniden yeşertmiş ve onu derinleştirerek en önemli bir güç haline getirmiştir. Bu yönüyle tarihteki diğer eski klasik Kürt isyanlarından çok ayrı bir konumu arz ettiği ve apayrı bir karakteristik özelliğe sahip olduğu açıktır. Bugün başta Türk devlet yetkilileri ve Kürt ilkel milliyetçi çevreleri olmak üzere birçok çevre hala 15 Ağustos'un bu yönünü ve esas olarak onun bu temel özelliğini görememektedir.

15 Ağustos Kürdün kendi kendisini kazanması eylemidir

15Ağustos Atılımı ruhu ve çizgisi, halkların birbirinden kopartılmasını ve ayrı devletçiklerin oluşmasını değil, halkların kardeşleşmesini esas alan bir harekettir. Kürt ulusal gerçeği üzerinde derinleşen, bu temelde ölü Kürdü diriltilerek diğer komşu halklarla özgür birlik koşullarını yaratmayı esas alan ve giderek oluşacak halklararası barışçıl ve demokratik siyasal ortamlarla sadece birkaç halkın birliğini ve dayanışmasını değil, tüm Ortadoğu çapında demokratik bir federasyonlaşmayı esas alan ilerici ve çağdaş bir hareket olma gerçeğini bugün daha iyi görmek mümkündür. İşte onu diğer klasik Kürt isyanlarından ayıran en önemli yanı budur.

Bu hareket Ortadoğu halklarının kimlik savaşımını bu biçimde öne çıkarmıştır. Ortadoğu bölgesinin, yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynakları, jeopolitik ve stratejik konumuyla dünya çapında önemli bir coğrafya parçasını teşkil ettiği iyi bilinmektedir. Bu nedenle tarihte hangi devlet büyümek ve emperyalistleşmek istemişse, gözünü önce Ortadoğu'ya dikmiştir. Bu, tarihte böyleydi, bugün de böyledir. Bu açıdan Ortadoğu halklarının kendi aralarında geliştirecekleri birlik ve kardeşlik ruhu, eşit, özgür ve demokratik ortam ve federasyonlaşma hedefi, esas olarak antiemperyalist anlayış, yaklaşım ve ideolojisinin mihenk taşıdır. Bugün PKK hareketine karşı uluslararası düzeyde geliştirilen komploların temel nedeni de, PKK'nin bu özelliğidir yani 15 Ağustos Atılımı'nın emperyalist çevreler üzerinde bu doğrultuda yarattığı korkudur.

15 Ağustos Atılımı'nın bir de bu boyutunu görmek gerekiyor. Onun enternasyonalist özelliğini, antiemperyalist ve demokratik karakterini, kardeşlik esasları üzerinde halkların birliği ve Ortadoğu halklarının kimlik savaşımının en temel öncüsü olma gerçeğini görmeden, bugün geliştirilen uluslararası komploların temel nedenlerini görmek mümkün değildir. Bu anlamda Başkan Apo önderliğindeki parti hareketimizin, daha '70'lerin başından itibaren geliştirdiği demokratik sosyalizm yaklaşımını,

15 Ağustos somutunda pratikleştirerek 15 Ağustos'u şekillendirdiğini biliyoruz. Bu temelde gelişen, giderek bölgede dengeleri zorlayan ve Ortadoğu'da oluşan dengelerde temel bir unsur olabilmeyi başaran PKK hareketi, dünya ilerici insanlığının bir parçası olarak Ortadoğu zemininde en önemli önderliksel yerini almıştır. 15 Ağustos'u içimizde ve dışımızda herkesin bu kapsamda ele alması gerekiyor. Ancak bu kapsamda ele alınırsa doğru bir ele alış tarzı olabilir ve doğru bir sonuca gidilmesi mümkün hale gelebilir.

Demek ki, 15 Ağustos Atılımı bazılarının çokça dile getirdiği gibi sadece kuru bir şiddete dayanmıyor, sadece kuru şiddeti ifade eden terörist bir yaklaşımı ifade etmiyor. Tersine başta Kürdistan halkının ve esasta da bölge halklarının iradesinin bir ifadesi olarak şekillenmiş bulunuyor. Bu anlamda 15 Ağustos Atılımı'na çeşitli yakıştırmalarda bulunmak yersizdir. Bu, ne halklar arasında bölücülüğü esas alan, ne de terör türünden yaklaşımlar içeren bir harekettir. Aksine esas olarak her şeyi ile yok edilmek istenen Kürt ulusal gerçeğini açığa çıkarma, onu ilerici ve çağdaş değerlerle buluşturma isyanı olmuştur. Bu açıdan yaklaşıldığında, 15 Ağustos Atılımı'nın insanlığa, demokrasiye ve halkların kardeşliğine katkı sunan Kürt diriliş hareketinin şanlı ve tarihsel bir adımı olduğu açıkça görülecektir.

Şimdi bu hareketin bu adımının neyi yarattığı, neyi getirip neyi götürdüğünü, başarılı mı yoksa başarısız mı olduğu, dışımızdaki çevrelerce çokça tartışılmaktadır. Bu, esas olarak, hareketi özü itibarıyla kavrayan veya daha değişik bir biçimde ele almak durumunda olan çevrelerin yaptığı bir iştir. Ama bütün tarihsel gerçeklerin açığa çıkması anlamında, biz de bu tarihi günün 17. yıldönümünde gerçekten neyi getirdiğini neyi götürdüğünü değerlendirebilmeliyiz. Bunun doğru ele alınması, gerçeğin doğru bir biçimde tespit edilmesi, yine yaratılan yüce ve kutsal değerlerin doğru görülmesi temelde 15 Ağustos ruhunun bundan sonraki süreçte yaşatılması, bizim açımızdan hayati bir sorundur.

“15 Ağustos Atılımı Kürdistan ulusallığını geliştirdiği ve yok edilmeye karşı karşıya olan bir ulusal gerçeği yeniden diriltilerek ayakları üzerine diktiği gibi, demokratik sosyalizmi de Ortadoğu'da yeniden yeşertmiş ve onu derinleştirerek en önemli bir güç haline getirmiştir. Bu yönüyle tarihteki diğer eski klasik Kürt isyanlarından çok ayrı bir konumu arz ettiği ve apayrı bir karakteristik özelliğe sahip olduğu açıktır.”